

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10.530 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

SCLOVENECE

Rešujemo najprej zemljo

Ze od nekdanj visi slovenski kmet na svoji zemlji. Ustno izročilo o ljubezni in zvestobi do zemlje, ki je prehajalo iz roda v rod, mu je prišlo danes že v kri. Prav zato je slovenski kmet še danes, kljub časom, ki so premnoge odmaknili od matere zemlje in jih pognali kot brezdomce po svetu, ostal zakopan v svoj svet. Krčevito se oklepa grude, dela zanj in trpi z njo. Ni to preracunana logika, tudi ne pohlep po posesti. Je pa podzavesten občutek varnosti, je v zadnjem kotičku srca zapisano prepričanje, da je zemlja tista, ki edina lahko živi njega in njegovo družino. Naj pride kar hoče, zemlja ostane, pomlad se vrne in če bo treba s krvavimi žulji pospraviti žetev, pospravljena bo.

Tako je stoletja živel slovenski kmet priklenjen na zemljo. Ni je bilo sile, ki bi ga premaknila z nje. Prav to pa je rešilo slovenski narod pred pritiskom tujece. Pa ne samo to. Kmečki grunt je znova in znova dajal narodu svežih moči in jih še daje. V vseh poklicih in vseh stanovih delajo kmečki sinovi. Le škoda, da je že zdavnaj postala slovenska zemlja pretesna in da že zdavnaj ni več mogla živeti vseh tistih, ki so se rodili pod kmečimi strehami. Tako smo že v drugi polovici prejšnjega stoletja doživeli beg najboljših, najbolj podjetnih in najbolj bistrih. Iz pretesne domače zemlje so se umaknili v Ameriko, ki je čakala na te nove moči in v svoji mešanici narodov tako rada tudi utopila slovenskega človeka. V povojni dobi je sicer prestal beg v Ameriko, toda višek ljudi je še vedno iskal kruha drugod. Selili so se v evropske države, preseljevali v bogatejšje južne dele države. In še vsi tisti, ki so ostali na tako majhni slovenski zemlji v območju jugoslovanske meje, ves čas bridko doživljajo, da more slovenska zemlja živeti le pičli dve tretjini Slovencev. Zadnja tretjina je in ostane navezana na obrt, industrijo in druge poklice.

Za pičlih 700.000 ima Slovenija v naši državi plodne zemlje. Ti bi za silo lahko živeli od osnovnega kmekega poklica. Ta številka je tisti temelj, iz katerega bo tudi še v bodoče raslo naše samobitno narodno drevo v okviru jugoslovanske države. Ko je danes postala tako priljubljena kritika o življenjskem prostoru, imamo Slovenci lahko pred očmi grenko resnico, da naš življenjski prostor v svobodni državi lahko živi le dve tretjini na njem naseljenih Slovencev. Premajhni smo, da bi mogli misliti na povečanje življenjskega prostora na račun drugih. Imamo pa možnosti, da ta življenjski prostor še bolj izčrpamo in da iz zadnje pediti zemlje iztisnemo vse, kar nam je voljna dati. To naj bo prva in največja naloga bližnje bodočnosti in kdor jo bo pravilno načel in izpeljal, bo največ doprinesel k obstanku in razvoju našega naroda.

Velikanski tehnični razvoj v sosednjih državah je vzbudil tudi pri nas odmeve. Socialna stiska zadnjih let je nujnost posnemanja tujine še bolj poudarila. Tako smo dobili vsega priznanja vredna javna dela v najrazličnejših tehničnih panogah. Morda je ta javna delavnost še najbolj vidna v izboljševanju prometnih zvez, ki so res že kričale po ureditvi. Če pa primerjamo s temi javnimi deli važnost izboljšanja in povečanja življenjskega prostora, potem moramo priznati, da je rešitev tega vprašanja nujnejša. Povečanje obsega plodne zemlje bi pomenilo za nas povečanje življenjske osnove. Pomenilo bi povečanje narodne moči in narodnih produktivnih sredstev.

Samo po sebi se zastavlja vprašanje, če nam je to sploh mogoče. V treh smereh moremo sedanjosti življenjski prostor povečati in izboljšati. Ogromne površine slovenske zemlje so za slovenskega kmeta neuporabne. Najprej bi mogli z izboljšanjem odprti poljedelcu še ogromne površine neplodne zemlje. Z modernizacijo kmekega gospodarstva, z uporabo sodobnih obdelovalnih načinov in uporabo umetnih gnojil moremo dvigniti v veliki meri množino in kakovost pridelkov. Končno bi mogli s prekomasacijami razdrobljenih posestev izkoristiti velikansko površino plodne zemlje, ki ne daje ničesar, kar leži v neštetih mejah.

Nabližja in prav gotovo tudi najvažnejša bi bila obogatitev plodne zemlje z izboljšanjem. Samo na dolinskem in notranjem Krasu čaka na kračih polih nad 13.000 ha zemlje na to, da jo bo nekdo zavaroval pred povodnjami in tako ustvaril iz nje plodno zemljo. Z regulacijo rek in potokov bi se rešili pred povodnjami velikanski predeli, ki so danes za kmečke lastnike komaj pašniki dvomljive vrednosti. Poleg tega pa bi se zavarovala plodna zemlja, ki je sedaj tolikokrat poplavljenca. Opadle bi s tem vsako leto ponavljajoče se izgube, ki jih doživljajo slovenski kmetje v vseh predelih Slovenije, ko jim povodenj uniči ves pridelek.

Uporaba sodobnih obdelovalnih načinov, uporaba umetnih gnojil, umno ravnanje s hlevskim gnojem in modernizacija vsega kmekega gospodarstva bi vsaj slovenskega poljedelca lahko dvignila do četrtno. Z boljše kakovostjo, ki bi jo prav tako lahko dosegli, bi imel kmet možnost prodajati pridelke po boljši ceni, kar bi zopet pomenilo povečanje življenjskega prostora. Komasaacija majhnih poljedelskih zemljišč in razdelitev v smotno in zaokrožena posestva bi odpravila nepotrebnega številna pota in meje in pridobila bi se zopet nova plodna zemlja. Koliko lažje bi bilo tudi obdelovanje zemlje, koliko lažja uporaba poljedelskih strojev!

Nočemo trdit, da se prav v zadnjih letih ta vprašanja niso upoštevala. Želimo le, da bi v bodočnosti bila najbolj upoštevana, pa najsi zahtevajo še tako velike gnotne žrtve. Zato naj imajo vsa taka javna dela, ki bodo služila povečanju in izboljšanju plodne zemlje, prednost pred vsemi drugimi. Marsikdaj in marsikoga bo to bolelo, zaveda pa naj se, da s tem prinaša prepotrebno žrtev naši narodni skupnosti.

Vemo, da je z rešitvijo teh vprašanj povezanih še nešteto drugih problemov, ki se bodo obestili na najvažnejša. Gnotne žrtve pa so prav gotovo še najbolj upravičene, saj se bodo z njimi na novo ustvarila najvažnejša produktivna sredstva. Nova polja in novi travniki bodo leto za leto dajali bogate obresti in tisočero povrnili milijone, vložene vanje. Kljub temu pa gospodarski obračun teh investicij ni najvažnejši in je le lostranskoga pomena.

Čemu je Italija utrdila Leros

„Največje zračno oporišče na Sredozemskem morju“
Od tam Italija obvladuje vse področje med Turčijo in Grčijo
Dve vrzeli v angleški fronti miru: Rusija in Dodekaneški otoki

Rim, 18. julija. Z ozirom na politiko Anglije in Francije, da se os Rim—Berlin od vseh strani obkroži, pravijo danes tukajšnji merodajni krogi, da bo Rusija bržčas ostala nevarna odprtina v tem obroču.

Druga točka, ki stoji napoti obkroževanju, pa je otok Leros na italijanskem Dodekanesu.

Inozemstvo je sicer že nekaj časa pisalo o italijanskih utrdbah, tako na Lerosu, kakor na Rodosu, toda kaj točnega svet ne vé ničesar, razen da je nek angleški list pred meseci imenoval otok Leros vzhodni Gibraltar.

Rimski politični krogi pravijo sedaj, da je Leros, ki šteje sedaj 63 kvadratnih kilometrov, še vse kaj drugega kakor Gibraltar. Leros je največje zračno oporišče na Sredozemskem morju. Od tukaj Italija obvladuje prehod skozi otočje Ciklad. S povprečno brzino 300 km na uro lahko vsak italijanski bombardier doseže v komaj eni uri vsako vojno ladjo, ki bi hotela tukaj prodrati v Črno morje Romuniji, oziroma Poljski na pomoč. V primeru, če bi potegnili v vojno Grčijo, pa bi italijanska letala tudi z albanskega oporišča

Korče v dobri uri dosegla prehod v Egejsko morje, oziroma v Bospor. Francija in Anglija bi imeli drugod toliko posla, da ne bi mogli postaviti taki akciji, ki preprečuje svobodno pot do Dardanel, ničesar nasproti. Italija je popoln gospodar prehodne ceste do Dardanel. Leros bo tudi preprečil vsako francosko vojaško odpravo iz Sirije skozi Anatolijo do Bospora, ker Leros ogroža edino turško železniško zvezo z Bosporom.

V Parizu in Londonu sicer pravijo, da Italija ne bo mogla stalno oskrbovati vojske, ki jo je že zbrala na Dvanajsteroočju, toda v Rimu odgovarjajo, da ta vojska nikakor ne bo ostala na otokih, ampak da bo odpeljana na operacije drugod. Otokov samih pa celokupno angleško in francoske brodoge ne bi moglo zavzeti, ker bi bila potopljena vsaka ladja, ki bi se jim približala. Kar pa se tiče 100.000 mož, ki so pripravljeni v Albaniji, so namenjeni za sunek proti Solunu in Dardanelam, tako da v železnem obroču velikih demokracij zijajo prav velike vrzeli.

Glede pisanja nekega turškega lista, naj Italija vrne Dodekanes, odgovarjajo v Rimu, da naj le kdo poizkusi priti ponj.

V Ankari pa:

Francosko-turška vojaška pogajanja za sodelovanje v vojni

Pariz, 18. julija. b. Tukajšnji diplomatski in vojaški krogi pripisujejo velik pomen francosko-turškim generalstabilnim pogajanjem v Ankari, ki se vršijo v navzočnosti generala Hunziga, bivšega poveljnika francoskih čet v Siriji, ki je danes član francoskega vrhovnega vojnega sveta.

Pogajanja imajo namen vzpostaviti čim tesnejšo vojno sodelovanje, vključno ves turški obrambni sistem v Dardanelah in na novi trdnjavski črti. Prav tako razpravljajo francoski in turški predstavniki problem zgraditve novega pomorskega oporišča C es me, ki leži blizu Smirne.

V primeru vojne bo naloga Turčije podpreti Anglijo in Francijo v Prednji Aziji vso do izliva reke Nila s svojimi četami, po potrebi pa bo Turčija podprla omenjeni zapadni velesili tudi na Balkanu.

Razen tega razpravljajo tudi o vojnih lukah, ki pridejo v poštev za oskrbo francoske in britanskega brodoge s potrebnim materialom za pogon ladijskih strojev.

Pred mirnim sporazumom o Gdansk

Hitler bi postal predsednik gdanskega senata
vsi Gdančani pa državljani Nemčije

Rim, 18. julija. b. Isti krogi, ki govorijo, da je sporazum med Poljsko in Nemčijo o gdanskem vprašanju neposredno pred rešitvijo, izjavljajo tudi, da je v zvezi s tem vprašanjem obiskal Monakovo italijanski minister za propagando Alfieri. Razen tega trdijo, da aktivno vlogo v teh pogajanjih igra sv. oče, ki je predlagal, naj etatut o svobodnem mestu Gdanku ostane nespremenjen do leta 1944.

Berlin, 18. julija. b. V berlinskih političnih krogih govorijo danes o pripravah za nemško-poljski sporazum glede Gdanske. Zadnje dni je opaziti veliko zmernost nemških merodajnih krogov glede tega vprašanja. Ako se sploh lahko govori o kakšni zvezi med Varšavo in Berlinom, je bila ta zveza postavljena med obema državama direktno, torej brez kakršnegakoli posredovanja tretje države.

London, 18. julija. b. Warnon Barthelet poroča, da se razširile govorice, a nemško-poljskih pogajanjih, ki pa imajo samo namen čimbolj zastrašiti poljsko javnost. Ako se bo Hitler pustil imenovati za predsednika gdanskega senata, proti temu ne bo mogoče nič storiti, ker je Hitler častni meščan Gdanske in je kot tak lahko izvoljen za predsednika senata. Gdančani pa bi vsi dobili nemško državljanstvo. Na ta način bi se spor za Gdansk prenesel na pravno področje; vsaj tako računa Nemčija.

Mirna rešitev Gdanske, ako ne bo vmešavanja...

Gdansk, 18. julija. AA. (Reuter.) Pokrajinski vodja nacionalne socialistične stranke v Gdanku Foerster in vodja propagandnega oddelka Zaske sta se vrnila v Gdansk iz Berchtesgadena, kjer sta bila sprejeta pri Hitlerju. Trdi se, da je Hitler optimistično razpoložen in da se bo po njegovem mnenju vprašanje Gdanske lahko rešilo mirnim potom s pogajanjem med Poljsko in Nemčijo, ako ne bo tujega vmešavanja. Istočasno se računa, da se bodo nadaljevale vojaške priprave v Gdanku, ker se smatra to vprašanje za nujno. Trenutno pa je prenehal uvoz orožja v Gdansk. Koncem minulega tedna je bilo aretiranih 50 starejših članov policije v Gdanku. Razlogi teh aretacij niso znani. Nova nacionalno socialistična radijska postaja na Hegenbergu je začela delati ter je tako močna, da se navadnimi aparati ni mogoče poslušati tujih postaj.

Greiser ni zaprt

Ddansk, 18. julija. AA. (DNB.) Nekateri tuji listi so uporabili priložnost, ki je gauleiter Horster obiskal Hitlerja, da so razširili vest, da je bil s svojega mesta odstavljen predsednik senata Greiser. Resnično pa je, da se Greiser še vedno

Prvo in najvažnejše pri takem razširjanju našega majhnega življenjskega prostora je in ostane velikanski dobiček, ki ga bomo imeli od tega kot narod. Na našem tesnem življenjskem prostoru bo po ureditvi teh vprašanj moglo živeti nad deset tisoč delavskih kmečkih družin več kakor danes. S tem se bo povečala naša osnovna življenjska sila, naše narodno drevo bo tako moglo pognati nove korenine. Pospešili bomo življenjsko rast slovenskega naroda, ki je skoraj tisočletje zdržal na svoji zemlji in kateremu groze nove razmere s počasno smrtjo. Zato naj ne bo nikomur žal žrtve, saj pomenja vsaka nova kmečka družina na naših tleh nov steber in temelj našega naroda.

nahaja na svojem mestu, niti ni zaprt v kakem koncentracijskem taborišču, kajti dosedaj Greiser še ni zapustil Gdanske, izvemši v času svojega inspekcijskega potovanja po okolici Gdanske.

Maršal Smigly-Rydz:

Poljska se bi borila
pa čeprav bi bila brez zaveznikov

Pariz, 18. julija. m. Večerno francosko in angleško časopisje objavlja iz Berlina, da je Nemčija pripravljena na miren način rešiti gdansko vprašanje. Pri tem pa časopisje poudarja, da ta vest od nemške strani uradno še ni potrjena ter da v Varšavi še ni bilo izdanih nobenih uradnih poročil.

V zvezi s temi vestmi objavlja »Intrasingeant« razgovor varšavskega dopisnika z maršalom Smigly Rydzom. V tem razgovoru pravi maršal med drugim: Storili bomo vse, kar

Moskva vrnila Japoncem neprebrani ultimatum

Na japonskem grozijo s „primernimi ukrepi“

London, 18. julija. AA. Reuter javlja iz Moskve: Sovjetska vlada je vrnila japonskemu veleposlaniku noto glede vprašanja petrolejskih in drugih rudniških koncesij na Sahalinu, ne da bi jo bila proučila. Ko je vrnil pomočnik komisarja za zunanje zadeve Lozovski noto japonskemu veleposlaniku Togu, je izjavil, da sovjetska vlada ne more sklepati o noti, ker se v njej zahteva odgovor najdalje do nočoj. Tako sestavljena nota, je dodal Lozovski, je preteča in celo ultimativna ter je zaradi tega sovjetska vlada ne more sprejeti.

Tokio, 18. julija. AA. Havas: Ponovno je prišlo na dnevni red vprašanje okrepitve pakta proti kominterni. Službeno sporočajo, da je vojni minister Itagaki obiskal danes dopoldne okrog devetih predsednika vlade Hiranuma in mu predlagal v imenu vojske, da se skliče konferenca petih ministrov, na kateri naj bi se s tem vprašanjem bavili.

Pri tej priliki je Itagaki podal podrobno poročilo o položaju na mongolsko-mandžurski meji. Po trditvi, ki prihaja iz dobro poučenih virov, je stanje tam zelo resno. Agencija Domej pospremlja sestanek med vojnimi ministrom in Hiranuma s pripombo, da je Itagaki pri tej priliki vztrajal pri predlogu, da se ukrepejo primerni ukrepi, ki jih zahteva splošen položaj, zlasti pa položaj v Evropi.

Japonska se noče vojskovati z Rusijo

Sanghaj, 18. julija. b. Čeprav se obmejni spor med Zunanjo Mongolijo in Mandžurijo počasi prenaša v notranjost Mandžurije, je višji japonski častnik izjavil predstavnikom tiska odločnost ja-

je v foveški moči, da mirno rešimo vprašanje Gdanske. Toda če nasprotna stran vztraja pri svoji nameri, se bo Poljska borila, pa čeprav bi bila sama brez zaveznikov. Ves naš narod je v tem pogledu edin. Pripravljen je boriti se do zadnjega človeka, do zadnje žene za svobodo Poljske. Kadar pravimo, da se borimo za Gdansk, mislimo pri tem, da se borimo za neodvisnost. Poljska ne želi vojne, toda nikdar neče: izgubiti svobode!

General Gamelin:

»Francozi delajo brez oddiha«

Isti časopis ponatiskuje izjavo generala Gamelina, ki jo je dal poljskemu časopisu. V tej izjavi general Gamelin poudarja, da se francoska vojska iz dneva v dan izpopolnjuje. Francozi delajo brez oddiha. Zato tudi to delo dela uspeh. Francija ima pod orožjem tri letnike, ki so bili vpoklicani že meseca marea. Vsi ti letniki ostanejo še nadalje pod orožjem. Morala rezervistov je odlična. Za poljsko vojsko je Gamelin izjavil, da mu je znano, s kakšno ljubeznijo vsa Poljska bdi nad svojo vojsko. General Gamelin ima popolno zaupanje v svojo vojsko. Glede odnosov francoske in poljske vojske je Gamelin izjavil, da so ti stiki tovariški in prijateljski. Končno general Gamelin poudarja, da je čas, ki ga sedaj preživljamo, težak in da zahteva naporov od naroda. Ti napori so potrebni, če se hoče vztrajati za mir.

ponske vlade, da se izogne vojni z Zunanjo Mongolijo. Z japonsko-mandžurske strani bo storjeno vse, da se ohranijo sedanje meje. V mediasu, ko so prispela najnovejša poročila z meje Zunanje Mongolije in Mandžurije, glasom katerih je sledil hud napad mongolskih bombnikov ravno po protestni noti, ki jo je vložil mandžurski generalni konzul v imenu svoje vlade v Ulan Batoru, glavnem mestu Zunanje Mongolije. Trdijo, da so mongolske letalske sile bombardirale vojne objekte, med drugim pa tudi železniško postajo v mestu Hahinašana, ki leži globoko v Mandžuriji. Uradno poročilo japonske agencije Domej trdi, da so bili pri tem bombnem napadu uničeni trije železniški vagoni, poškodovanih pa je bilo tudi več zgradb.

Ironsides v Varšavi

Varšava, 18. julija. AA. (Reuter.) Danes zjutraj je generalni inspektor angleških pomorskih sil general Ironside imel razgovor s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Sestanka se je udeležil tudi odpravnik poslov angleškega veleposlanstva Norton. General Ironside in Norton sta se prej obiskala maršala Rydz-Smiglega in vojnega ministra generala Kasprzikega. General Ironside je bil potem gost na kosilu, ki ga je njemu na čast priredil načelnik poljskega generalnega štaba general Stahijevič. Danes popoldne bodo omenjena osebnosti vrtnile obisk generalu Ironside v hotelu, kjer stanuje. Jutri bo imel general Ironside drug razgovor z maršalom Smiglym in zunanjim ministrom Beckom.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vodro in toplo vreme. Sem pa tja morda manjše nevihte.

Zagrebska vremenska napoved: Lokalna oblačnost.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, zelo toplo, tu in tam nevihte

Politični zapiski

Kaj meni g. Košutič

Inž. Košutič je imel na glavni skupščini Gospodarske zveze v Zagrebu govor, v katerem je med drugim dejal, da Hrvati hočejo tak sporazum, da bo hrvatsko ljudstvo moglo samo sklepati zakone na svojem ozemlju, kakor je to pravica takozvanih avtonomnih pokrajin. Recimo na primer, kadar pride kakšna velika poplava, deli državna oblast podpore, toda te podpore so iz banovinske blaginje. Hrvatski narod bo za svoje notranje potrebe skrbel sam. Ko bo vprašanje sporazuma rešeno, bomo nadaljevali, je dejal inženir Košutič z delom, da nam ne bo treba prositi kruha iz tuje torbe in da se bo moglo četrt milijona naših bratov, ki živijo v inozemstvu, vrniti v rodni kraj in svoje izkušnje postaviti v službo »podnarskega napredka hrvatske domovine«.

Česa se nadejajo »demokratski« elementi

Dobro poučena belgrajska »Nezavisna tribuna« beleži prizadevanje, da bi se JNS priključila UO, to je srbskim demokratom, zemljoradnikom in Stanojevičevim radikalom.

Dr. Vilderjeva »Nova riječ«, ki se že dolgo bori na strani dr. Mačka in je glasilo Pribeževičevih demokratov, piše, da danes od dr. Mačka ni odvisno samo vprašanje sporazuma, ampak tudi položaj in napredek (takozvane) demokratske misli v Jugoslaviji.

Podobno piše tudi sarajevska »Jugoslavenska pošta«, ki je istotako za sporazum. Tudi ona se od rešitve tega vprašanja nadeja v prvi vrsti oživiljenja »demokratske misli«, kakor ona pravi. Slično pišejo tudi drugi listi levičarske smeri, ki si z vsemi drugimi opozicijonci v Jugoslaviji obetajo od sporazuma tudi notranjih sprememb v smislu njihovega svetovnega in političnega nazora.

Vprašanja Gorskega Kotara

Zagrebački »Novosti« pišejo o vprašanjih Gorskega Kotara, ki tudi nas kot njegovega neposrednega sosedo zelo zanima. »Novosti« pravijo, da se važna vprašanja tega okraja rešujejo v nasprotju s koristmi tamošnjega prebivalstva, ki, kakor znano, zelo revno živi. Med državo in največjim gozdnim posestnikom Gorskega okraja, knezom Thurn-Taxisom je še vedno spor glede gozdov. 12.000 ha gozda se knezu vrne, ostalo pa za milijonsko odškodnino ostane državi. Či priliki tega sporazuma ljudstvo zahteva, da se mu vrnejo gozdovi, katerih so se bili knezi svojčas brez pravice polastili, izgleda pa, da erar ni tega mnenja. Spor je tudi o gozdovih g. Premruja, katere je le ta prodal zemljiški občini Ravna gora. Ne glede na to, da so bili ti gozdovi preplačani, bodo Ravnogorci prišli ob zaslužek pri izseku in žaganju 35.000 kubičnih metrov lesa, ker Premru noče tega dela dati Ravnogorcem. Pa tudi nesrečne fužine imajo svoj problem. Tam so namreč nameravali napraviti umetno jezero za veliko hidrocentralo v Triblju, toda to jezero hočejo zgraditi in zaježiti tako, da bi bile fužine v največji nevarnosti, kar je treba vsekakor preprečiti.

Za državno opero v Belgradu

Razpisan je mednarodni natečaj za izdelavo idejnih skic za palačo nove državne opere v Belgradu, ki se bo gradila na prostoru sedanega parka v bližini Cvetnega trga. Prva nagrada znaša 150.000, druga 100.000, tretja 75.000 din, razen tega je še 125.000 din določenih za odkup del. Proti zgraditvi nove opere v parku nastopa Društvo arhitektov, ki opravičuje svoje odklonilno stališče s tem, da ima Belgrad premalo parkov in zelenja, da bi lahko še od obstoječih negovanih parkov mogel žrtvovati prostor za zidavo novih zgradb.

Dneva in ure še ni mogoče povedati!

O sporazumu piše danes »Obzorje« sledeče: Govor dr. Mačka ob priliki proslave njegove 60-letnice v Zagrebu (ko je namreč svačeno obljubil, da bo opravičil veliko zaupanje, ki ga ima do njega hrvatski narod ter da upa z božjo pomočjo čimprej dokončati delo, ki ga je bil začel Stefan Radič), je treba dopolniti z govorom dr. Šuteja v Sarajevu, ki je izjavil, da se morajo novi odnosi med Hrvati in Srbi doseči na osnovi sporazuma med obema narodoma na ta način, da rešitev hrvatskega vprašanja ne sme ustvariti »srbskega vprašanja«. Z drugimi besedami se to pravi, da morajo tako Hrvati kakor Srbi z novo ureditvijo države biti enako zadovoljni. Te težave dokazujejo, da se ne smemo v svojih zaključkih prenapetosti in da je previdno presojanje položaja najboljša pot za pravilno oceno aktualnega političnega trenutka. »Obzorje« opozarja tudi na govor narodnega poslanca dr. Scholla na Mačkovi slavnosti v Osijeku (v nedeljo 16. t. m.), ki je tudi izjavil svoje prepričanje, da bo sporazum kmalu gotov, samo točnega datuma še ni mogoče povedati. To mišljenje, pravi »Obzorje«, potrjuje tudi diplomatski sodnik »Daily Telegraph« in »Morningpost«, ki je med drugim v vseh listih objavil sledeče:

»Veliko zanimanje so izzvala v Londonu poročila iz Jugoslavije, da bo sporazum med Hrvati na eni strani in med vlado na drugi strani kmalu objavljen. Takega razvoja jugoslovanske stvari si v Londonu hudo želijo. Sporazum bi namreč utrl pot k popolni slogi države pri obrambi njene celosti in neodvisnosti.«

»Obzorje« nato pravi, da se tako v Zagrebu, kakor v Ljubljani smatra, da bo sporazum podpisan najkasneje v začetku septembra.

Krog, ki pravijo, da so poučeni, pravijo, da so načrti sporazuma gotovi in da jih sedaj skušajo spraviti v soglasje, oziroma najti neko srednjo črto.

Muslimanska »Pravda« v Sarajevu piše: »Ako nas ne varajo znaki, potem se nahaja vprašanje nove državne ureditve v zaključni fazi. Zastoj, ki je nastal po izjavah merodajnih krogov, ni pomenil nobenega načelnega sporazuma. Zastoj je samo pokazal, da se v vprašanje razmotriva najresneje v vseh podrobnostih, ker mora biti sporazum nekaj končno veljavne. Tako da nikdar več ne bo mogel postati vzrok notranjem trenjem. Ako hočemo, da bo sporazum trajno in koristno delo za državo, potem ga je treba oblikovati tako, da bosta obvede stranki popolnoma zadovoljni.«

Belgrad, 18. julija. m. Z večernim vlakom potuje v Hamburg na kongres nemškega delavstva delegacija, ki šteje osem članov, med katerimi je tudi zastopnik slovenskega delavstva Franc Preželj. Predsednik Jugoslovskega Društva Cvetković je določil za vodjo delegacije ravnatelja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Osijeku, g. Goloba.

Po zlomu Karpatske Ukrajine...

Ukrajinski voditelji upajo, da bodo še letos imeli svojo prvo državo: »Zapadno Ukrajino«
(Poročilo od posebne strani)

Praga, v juliju 1939.

Štirje meseci so že potekali, odkar je propadla prva samostojna ukrajinska državnica — Karpatska Ukrajina. Čez malo slovansko deželico se je razlil samo za nekaj časa vihar vojne strahote in že je ni bilo več. Voditelji so morali hitro pobegniti čez mejo in se sedaj počasi zbirajo z vseh strani. Pred kratkim so tudi madžarski listi objavili vesti o tem, da je vojaška oblast v Karpatski Ukrajini izročila vso oblast madžarskim civilnim oblastem in v Užhorod je že prišel prvi madžarski civilni guverner baron Perenyi. Tako se je tudi v javnosti skušalo ugotoviti, da je deželica, ki je samostojna živela samo nekaj dni, izginila s površja in tudi iz zavesti prebivalstva, ki da je srečno, da je prišlo pod madžarsko oblast.

Praga — središče ukrajinskega gibanja

Temu pa ni tako! Karpatska Ukrajina nikakor ni pozabljena. V tujino je moralo zbežati mnogo voditeljev milijonskega naroda. Vsi se sedaj zbirajo večinoma v Pragi. Bivši predsednik karpatske ukrajinske vlade in nato predsednik samostojne Karpatske Ukrajine — mgr. Vološin je sedaj v Pragi. Na Smičovju je dobil lepo vilo in je postal profesor na ukrajinski univerzi v Pragi. Okoli njega se sedaj zbirajo vsi tisti, ki so morali za mejo. Vsi ne živijo v Pragi, ampak jih je mnogo v Bratislavi in drugod na Slovaškem, mnogo jih je pa tudi na Dunaju. — Praga pa je tako po neki čudni stranosti zopet sedež vseh tistih, ki skrbijo še dalje za vse tiste, ki so morali zbežati pred Madžari ter sedaj v tuji skrbijo za lepšo srečo svojega naroda.

V Pragi so predvsem vsi člani bivših karpatskih ukrajinskih vlad. Teh je bilo v kratkem času več, v vladi pa je bilo tudi mnogo državnih podtajnikov. Le dva do trije bivši vladni člani živijo v Bratislavi, ali pa na Slovaškem. Na Madžarskem, to je doma, so ostali samo trije bivši karpatsko-ukrajinski ministri, in sicer dr. Dolina, dr. Brščajko in Perevuznik. Dr. Dolina je sedaj na Madžari kmalu izpuštili in sedaj lahko izvršuje svojo zdravniško prakso, dr. Brščajko se je oženil z neko Madžarko in je zapustil svojo domovino, za Perevuznika pa ne vemo, kaj se mu je zgodilo.

Strašno trpljenje ljudstva po vdoru Madžarov 15.000 mladih je padlo v boju

V borbi z Madžari, ko so njihove čete vdirale v Karpatsko Ukrajino, je padlo okoli 15.000 mladih Ukrajincev. Bili so to večinoma dijaki, mlajši obrtniki, posebno pa mladi kmetijski sinovi. Lahko se reče, da je v tistih kratkih dneh borbe padel svet ukrajinske mladine, saj je število 15.000 pri polmilijskem narodu zelo velika.

Prebivalstvo Karpatske Ukrajine moramo po sedanjih vidikih razdeliti takole:

1. tisti, ki so padli v bojih ali pa so bili takoj ustreljeni, ko so Madžari vdrl v pokrajino;
2. tisti, ki so morali zbežati pred Madžari;
3. tisti, ki trpe sedaj v ječah in taboriščih in ki jih ne bodo izpuštili iz ječ drugače kot mrtve;
4. tisti, ki so v ječah in taboriščih in ki jih mislijo Madžari »spokorjene« izpuštili iz mučnice.

Madžari streljajo civilno prebivalstvo za »kazen in v opomin«

Omeniti smo že, da je na bojiščih obležalo približno 15.000 mož ukrajinske vojske. Ko pa je madžarska vojska nato prodirala v notranjost dežele, je v vsaki vasi ustrelila za »kazene« ali »opomin« 10–15 mož. V vasi Pereč in so madžarski vojski prvi dan, ko so prišli tja, postrelili najprej 17 oseb, nato so ustrelili še 7 oseb in ob koncu še 19 oseb. V Chustu samem so prvi dan zasedbe Madžari takoj ustrelili 200 oseb.

Vloga generala Prehale

Te kratke številke dokazujejo, kako trdovratno so se borili Ukrajinci proti Madžarom in kako hud bil odpor, če bi Ukrajinci ne bili popolnoma brez orožja. Zato pravijo danes ukrajinski voditelji, da je vsega propada male ukrajinske državnice kriv general Prehala, ki ga je osrednja vlada v Pragi nekaj mesecev pred polomom poslala v Chust kot ministra. General Prehala je imel v deželi močno in sijajno urejeno češko vojsko. Še več — imel je na razpolago najmočnejše tanke in oklepne avtomobile ter odlično topništvo. Vsi še danes priznavajo, da je bila češka vojska v deželi sijajno oborožena. Toda general Prehala »je Ukrajince izdal«. Na svojo pest se je umaknil pred Madžari z meje in dovolil, da so Madžari z

dveh strani vdrl v deželo. Sam se je hitro umikal s tanki, topovi in strelivom proti poljski meji. Ko so Madžari Ukrajince z dveh strani stisnili, je bila obramba dežele težka. Toda tudi tako so se Ukrajinci branili hrabro in vztrajno. Prepričani so, da bi bili Madžare držali v gorah nad tri mesece, toda češki izdajalec Prehala je vse odpeljal čez mejo in sedaj na Poljskem snuje češko legijo.

Beg ljudstva na vse strani

Vsi tisti pa, ki so morali zbežati čez mejo, so zbežali ali na Slovaško ali pa so morali zbežati v Rumunijo ter oditi nato čez Jugoslavijo v Nemčijo. Vsi ti so v Nemčiji sedaj v prostovoljnih delovnih taboriščih, kjer z ostalimi nemškimi delovnimi obvezniki opravljajo vsa dela. Med temi so vsi stanovci: zdravniki, profesorji, učitelji, delavci in kmetje.

Tisti, ki so ostali... po ječah in taboriščih

Najstrašnejši pa je položaj tistih, ki se niso mogli umakniti maščevalnosti in sedaj trpe v ječah in koncentracijskih taboriščih. Tisti, ki morajo umreti in ki jih za nobeno ceno ne mislijo izpuštili žive, trpe grozne muke. Počasi jim lomijo ude, režejo meso in lomijo kosti. Vse to se sploh ne da popisati. Edino, kar si ti reveži žele, je hitra smrt! V Prago je prišlo že več fotografij iz teh mučnic, podrobno povedati o vsem, kar se tam godi, pa bo znalo le malokatero človeško srce. Tja so spravili najposobnejše mučilce in krvoloke, ki morajo vsi opraviti samo eno: vse spraviti s tega sveta.

V zadnji skupini pa so tisti, ki so zaprti v ječah in koncentracijskih taboriščih, zanje pa mislijo mučilci, da jih bodo z mukami tako »pokorili«, da bodo odšli kot sijajni Madžari na svoje domove.

Mučenje po taboriščih

Te mučijo na zelo različne načine. Vsak lahko pričakuje, da ga bodo za 10–15 ur privezali na »spangec«. Pretepajo jih vojski ali ječarji, če so pa mučeni, pa se morajo Ukrajinci med seboj sami pretepiti in tolči. Zelo priljubljeno je klofutanje, ki se izvaja na ta način: Ukrajince se morata ves dan medsebojno klofutati. Če enemu izmed njiju odpove roka, pristopi vojak ali pa ječar in izmučnega klofuta z vpojneno šako za uho tako dolgo, da zrak iz vdolbene roke kar treska v uho. Pritisk zraka na uho je pri tem tako hud, da je skoraj vsem že odpovedal sluh. Ko treske zrak v uho, se zgodi to s tako silo, da popokajo vse cevke in sluhovodi v ušesih. Tako je v koncentracijskem taborišču oglušel zdravnik dr. Ljubović, ki živi sedaj na Dunaju, zdravniške parke pa ne more izvajati, ker je gluh.

Prav hude so tudi muke tedaj, kadar se ob nedeljah ali sobotah zvečer vojski vračajo pijani iz gostinj. Tedaj vsak tak pijanec stresa vso svojo grdobijo nad jetnike. Ker prihajajo skozi vso noč, so take noči najstrašnejše. Jetniki smejo vsak dan samo enkrat na stranišče. Ko gredo na stranišče, morajo skozi spalir vojakov, ki jih neusmiljeno suvajo do nezvesti. Preden gredo spat, se morajo vsi z bosimi nogami postaviti v vrsto, vojski pa s žebli okovanimi čevlji skačejo po njihovih prstih. Gorje tistemu, ki bi se za hip umaknil mučenju. Posebna vrsta mučenja je tudi tale: polena postavijo v zrak v trikot, nanj pa nasajajo človeka in mu lomijo kosti. Najstrašnejše ječe in koncentracijska taborišča so v Bičkovu, Rahja in Niredagi. Toda tod so zaprti in mučeni tisti, ki bodo še živi lahko odšli nazaj domov, spokorjeni tako, da bodo za večne čase ljubili svoje nove gospodarje.

Vse, kar je ukrajinsko, je uničeno...

Madžari so v Karpatski Ukrajini uničili vse, kar je bilo narodnega in ljudskega. Vse knjižnice so razdejane, prav tako pa požgane tudi vse ukrajinske knjige. Ukrajinci so imeli pod CSR 6 gimnazij in 24 meščanskih šol. Sedaj so Madžari dovolili samo dve čisto madžarski gimnaziji in 10 meščanskih šol. Od teh meščanskih šol so 4 madžarske, ostalih 6 pa je ukrajinskih, toda dnevno se morajo v teh meščanskih šolah po dve uri učiti madžarsčine. V ljudskih šolah pa so takoj začeli uvajati madžarsčino.

Naval na cerkve in samostane

Nova oblast se je spravila tudi na cerkve. Znano je, da so karpatski Ukrajinci vsi grškokatoliški in da imajo starocerkveno slovansko bogoslužje. Nova oblast pa je domače bogoslužje prepovedala in to kljub ostremu protestu sv. stolice. Cerkevna opravila se morajo opravljati v madžarsčini. Spravili so se seveda tudi nad duhovščino, posebno pa nad redovnike. V deželi je bilo 6 lepih in starodavnih samostanov reda svetega Bazilija. Tri samostane so vojski

in častniki najprej izropali, pobrali v hišah vse, kar je bilo kaj vrednega, redovnikom celo nalivna peresa, fotografske aparate itd. Nato so te tri samostane razbili in porušili, v ostale tri pa so naselili madžarske redovnike. Redovniki so večinoma morali zbežati v Slovaško, na Češko, sedaj pa odhajajo naprej v Kanado in Brazilijo.

Najstrašnejše se je pač zgodilo duhovniku dr. Kuparju, ki je bil član poslanske zbornice Karpatske Ukrajine. Vojski so ga najprej strahovito pretepili in nato tako mučili, da jim je v rokah umrl.

»Po tolikšem trpljenju je blizu vstajenja dan«

Narod, ki je toliko trpel in ki je tako umiral, mora biti prepričan, da je prav blizu »njegov vstajenja dan«. Zato se mogoče noben narod na svetu tako ne pripravlja za tisto, kar mora priti, kakor ravno ukrajinski. Mala karpatska ukrajinska država je že v prvih dneh računalna na pomoč ter se je tudi obrnila na bližnjo Poljsko. Ko je imel Vološin še čas, se je obrnil na Poljsko, in kakor pravijo Ukrajinci, je bil tedaj tudi sklenjen nek sporazum s Poljsko v tem smislu, da bi se Karpatska Ukrajina priključila kot avtonomen del k Poljski. Vsi pogodbeniki so baje sveto prisegli na izvedbo sporazuma, toda Poljaki bi naj bili zatajili sveto dano obljubo. Konec male ukrajinske državnice je bil torej neizbežen.

Melnik — vrhovni vodja za obnovo velike Ukrajine

Sedaj je prvi predsednik Karpatske Ukrajine mgr. Vološin, ki predava na ukrajinski univerzi, ki ima svoje oddelke v Pragi in v Berlinu in se tako vozi iz Berlina v Prago v izpolnjevanju svoje poučevalne dolžnosti. Toda Vološin se sme brigati samo za svojo Karpatsko Ukrajino, veliko ukrajinsko zunanjo politiko, to je veliko osvobodilno gibanje pa vodi vodja ukrajinskih fašistov (nacionalistov) Melnik. Melnik je prevzel to dolžnost za Kovalevcev, ki so ga pred leti njegovi nasprotniki ubili.

Dve poti — dve izberi

Ukrajinci, ki žive sedaj v emigraciji, so z Melnikom vred dosegli toliko, da so prepričani, da bo prva ukrajinska država ustanovljena že letos. Za uresničenje ukrajinskega ideala sta odprti dve poti:

Ali ustanoviti Veliko Ukrajino, ki bi štela 50 milijonov ljudi in ki bi segala od Užhoroda do Lvova, od Kijeva do Odese in nato do Kaspejskega morja; Ukrajinci v tej velesili že sedaj govorijo vsi enak jezik in imajo enak pravo-pis; svoje neko zmešano narečje govorijo Ukrajinci okoli Mukačeva —

ali pa ustanoviti malo »ukrajinsko državo«, tako zvano »Zapadno Ukrajino«, ki bi imela za sedež Lvov in ki bi se ji nato kmalu — najbrž še ne letos — priključil Užhorod s Karpatsko Ukrajino.

Napovedi Ukrajincev: Še letos...

Ukrajinski krogi računajo s tem, da bo Poljska letos propadla. V poljski Ukrajini živi — po poljskih vladnih številkah — 8 milijonov Ukrajincev. Tam so vsi močje in dekleta izurjena v vojskovanju in brž ko bi bila Poljska zapletena v vojno, bi izbruhnila na vzhodu ukrajinska revolucija v poljskih mejah. Nemci bodo zasedli Gdansk, Pomorje s Koridorjem, vso Poznanjsko in obe Šleziji ter skozi Galicijo prišli do nove »Zapadne Ukrajine«. ki bo nemški protektorat. V tem protektoratu dobe Ukrajinci samoupravno avtonomijo in vso duhovno in kulturno svobodo, ostalo gospodarstvo, posebno premog in petroleje, pa naj dobi protektoratska oblast. Ta načrt s malo Zapadno Ukrajino še ne računa s Ukrajinci v Sovjetski Rusiji, ker se bo najbrž Nemčija z Rusijo sporazumela tako, da dobi ostali del Poljske z baltskimi državami Rusija za ugodnost mirnega sožitja dveh velikih velesil, ki sta končno dobili skupne meje.

Tako je sedaj slika ukrajinskega gibanja, kakor ga vodita deloma Vološin, v celoti pa voditelj vsega nacionalističnega ukrajinskega gibanja — Melnik. Bliznja bodočnost bi naj kmalu pokazala, koliko je v tem stvarnosti, koliko naivnosti in koliko romantike, ki se je porodila iz dolgoletnega strašnega trpljenja naroda, ki bi zaslužil več pravice, lepšo usodo in več razumevanja.

(Objavljamo ta članek, ne da bi pri tem hoteli zavzeti kakršnokoli stališče, vendar pa menimo, da je v njem toliko dragocenih informativnih strani, da ga moramo posredovati naši javnosti. Op. ured.)

V Moskvi ne pridejo nikamor več

V kratkem spet sestanek z Molotovim

Pariz, 18. julija. AA. Havas: V francoskih političnih krogih prevladuje vtis, da v dosedanjem stanju francosko-angleško-sovjetskih pogajanj po večerajšnjem sestanku Seedsa, Naggyara in Molotova niso nastopile nobene znatnejše spremembe. Francoski in angleški veleposlanik sta razložila stališče svojih vlad glede držav, ki jim je treba dati jamstvo, kakor tudi glede opredelbe neposrednega napada.

Dalje sta obrazložila stališče glede novih razgovorov vojaškega značaja, ki naj bi se vodili vzporedno z diplomatskimi razgovori.

Mislilo, da bosta francoska in angleška vlada ostali pri svojih stališčih.

Zdaj je treba počakati samo še izjavo o stališču sovjetske vlade, ko bo Molotov

svoji vladi objasnili stališče Francije in Anglije.

Menijo tudi, da bo v kratkem spet nov sestanek, vendar pa običajnih napovedi za ta sestanek ni.

Moskva, 18. julija. b. Po informacijah »United Press« večerajšnji razgovor angleških in francoskih predstavnikov z Molotovim ni prav nič spremenil položaja.

Ruska uradna agencija Tas posveča tem razgovorom vseda dve vrstice. Tudi britanski krogi v Moskvi ničesar ne poročajo, kako je s pogajanj. Iz tega dejstva se lahko sklepa, da v pogajanjih ni dosežna noben napredek.

Nemška pogajanja z Rusi

Berlin, 18. julija. b. Poročajo, da se bo nemški veleposlanik v Moskvi von Schulenberg vrhnj prihodnji teden v Berlin, da sprejme navodila za nameravana nemško-ruska gospodarska pogajanja. V Moskvo je odšlo tudi več strokovnjakov nemškega zunanjega ministristva poleg številnih gospodarstvenikov.

Mirko Rupljen

56 letni železniški uradnik v pokoju.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek ob pol šestih iz mrtvašnice okoliškega pokopališča v Celju.

Celje, dne 18. julija 1939.

Viki Rupljen roj. Walentschack, soproga.

Jelislava Rupljen, mati.

Slava Fišer, Zora Zajc, sestrí, in ostalo sorodstvo.

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Goriška nadškofija na kongresu

Za goriško nadškofijo bo dvoje romanj na mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljano. Priredi ju goriška katoliška akcija s pomočjo tukajšnjega potovalnega urada R. Appiani, ki je prevzel celotno organizacijo.

Prvo romanje traja šest dni, od 25. do 30. julija. Udeleženci se odpeljejo dne 25. julija jutraj ob 8.31 z brzovlakom s severne postaje preko Podbrda in Jesenic ter dosepejo popoldne v Ljubljano. Vrmejo se 31. jutraj v Gorico.

Drugo romanje je določeno za dva dni — 29. in 30. julija. Romanji se odpeljejo iz severne goriške postaje 29. julija ob 8. jutraj, obiščejo med potoma Bled in se ustavijo tisti dan pri Mariji Pomagaj na Brezjah, od koder se pripeljejo drugo jutro ob 8.30 v Ljubljano. Odhod iz Ljubljane ob 1. po polnoči 31. julija, prihod v Gorico ob 6. jutraj.

Udeleženci šestdnevnega romanja plačajo 75 lir, udeleženci dvodnevnega romanja pa 70 lir. V tem znesku je zapopadna vozna po železnici tja in nazaj, legitimacijska izkaznica, ki bo nadomestovala potni list in služila kot vstopnica k raznim prireditvam.

Upamo, da bo obisk iz goriške nadškofije časten. Poleg nadškofa Margottija gre v Ljubljano tudi lepo število odličnih duhovnikov, da se skupno s svojimi verniki vdano poklonijo Kristusu Kralju.

Igra o kraljestvu božjem

Fantje! Drevi ob sedmih zbor sredi arene Stadion. Poleg ljubljanskih, ki bodo gotovo prišli polnoštevilno, naj se vaje udeležijo zlasti tudi fanje iz St. Vida nad Ljubljano, iz Preske, iz Šmartna pod Šmarno goro, iz Ježice in Črnuče, iz Sv. Jakoba ob Savi, iz Dola, iz D. M. v Polju, iz Sostrega, Dobrunj in Hrušice, za Rudnika in Iga, iz Brezovice in Dobrove. — Danesnja vaja je za uspeh velike igre izredno važna. Obvestite o tem drug drugega! Odgovorni voditelji naših organizacij naj smatrajo za svojo dolžnost, da fante o tem pozivu takoj obvestijo. — Vaja bo trajala do mraka. — Vrhovni režiser.

Ljudsko petje pri igri. Vsa »Igra o kraljestvu božjem« je prepletena z našimi znanimi cerkvenimi ljudskimi pesmimi. In sicer bo pri vsaki vaji petje slednje pesmi: dr. Kimovčev »O Bog v nebeski slavi«, Smolkino »Poje hribov in doline«, Vavkenovo »Kraljevo znamenje, krži stoji«, ljudsko »Daj mi, Jezus, da žalujem«, Mittererejevo »Jezus, vse tolažbe vire«, Travno »Vi obliki Ga rosit«, Vodopivčev »Kristus, Kralj vseh večnih časov«, dr. Čerinovo »Mogoče no se dvigni« in pa vsem znano »Povsod Boga«. Vse

V trpljenju je prerod

Lahko rečemo, da so mnenja povprečne večine o zgodovinskih dogajanjih večidel zgrešena. Med taka mnenja spada tudi naziranje, da je krščanska vera v sodobni Rusiji mrtva, oziroma da umira.

Da je res prav nasprotno, da se namreč krščanstvo v najbolj plemenitih srcih in to med preprostim ljudstvom poglablja in oživlja v vse drugačni obliki, nego je bila pod carsko Rusijo, nam dokazuje glasilo uradne sovjetske protiverske propagande »Antireligioznik«, ki v zadnjem času ne piše prav o ničemer več, kakor o nevarnosti pravoslavja, če bi res oživelo. Ta list, ki je nedavno sam priznal, da je bilo pokristjanjenje Rusije pod Vladimirom dogodek največjega kulturnega pomena, se mora sedaj braniti pred ugovori svojih lastnih somišljenikov, ki ga sprašujejo, kako je to v skladu s Ljeningovim naukom o »opijuni«, s katerim je sv. Vladimir zastupil veliko slovansko ljudstvo... Se bolj pa je zanimiv »Bezbožnik u stanka« (Brezbožnik ob stružnici), v čigar zadnji številki nek invalid piše, da ne razume, zakaj komunistična stranka zameta evangelijski nauk o ljubezni in zakaj ne priznava duše ter tako zvanega duha sploh. Sploh se morajo brezbožniki zadnji čas zelo otepati zapadne filozofije zadnjih desetletij, ki se je popolnoma odvrnila od materializma, tako da so celo v Rusiji, kjer imajo vsakega človeka v idejnem pogledu pod strogo kuratelo, začeli nekateri že dvomiti o darvinizmu.

Na drugi strani se čedalje bolj množijo poročila o junaškem in mučeniškem delovanju ruske pravoslavne cerkve, ki nikakor ni likvidirana, ampak se briga za duše na skrivnem in ima že pristaše med samim delavstvom, ki je elita sovjetske Rusije. Ko beremo ta poročila, se takoj spomnimo na delovanje katoliške Cerkve in duhovščine med veliko francosko revolucijo, o katerem beremo v velikem življenjepisu sv. Janeza Vianneya, arškega župnika, od Trochusa. Pod smrtno nevarnostjo romajo duhovniki od sela do sela, opravljajo sveto daritev v bajtah in skednjih, delijo zakramente in poučujejo mladino neglede na žrtve, ki zaradi tega padajo. Ginljivo je tudi poročilo Rjabušinskega o živem delovanju tako zvanih starovercev v sovjetski Rusiji, ki se boljševeškega preganjanja boje prav tako malo, kakor se svoj čas niso bali preganjanja Petra Velikega, ki je rusko pravoslavno cerkev pokvaril, ko ji je dal za poglavarja pijanca in razuzdancu, racionalista Teofana. Prav za prav so ravno ti staroverci, ki niso nikdar priznali državne ruske cerkve, nositelji oživljenega in poglavljenega pravoslavja, oziroma krščanstva, ker so vajeni trpljenja in vedo, da bo iz njega izšla cerkev izčiščena, kakor je dejal njih vodja za časa Petra Velikega, Avakum: »Satan si je od Boga izprosil sveto Rusijo, da bi jo poročel z mučeniško krvjo. Tudi mi zdaj trpimo za Kristusa, da bo vnovič vzšlo nad njo Kristusovo sonce v še večji slavi.«

Ne da se tajiti, tudi Rusija se presnavlja in počasi praraja tudi v verskem pogledu.

peem, razen posednjih dveh, so v Premrlvi »Cerkveni ljudski pesmarici«. — V nedeljo 23. julija naj g. organizator itd. zberejo udeležence kongresa k skupni vaji ter naj z njimi tu navedene pesmi prepejejo. — Zlasti je opaziti, da zadnje tri pesmi vse premalo mogočno zvenijo. Pri himni »Povsod Boga« bomo peli vse kitice. Ali jih znate? Prva kitica se kar dobro gre, a ostale se je treba še naučiti. Ljudsko petje v igri naj številnim tujim gostom pokaže mogočnost naše pesmi. Zato pojmo vsi in dobro pojmo!

Vsem farnim igram skupin! Glavna skupna vaja za vse sodelujoče bo v soboto 29. julija ob pol desetih popoldne. Nekateri so izrazili željo, da bi bila glavna vaja šele popoldne. To je iz zelo važnih in za brezhiben potek igre zelo pomembnih razlogov čisto nemogoče. Igralci in igralke s tem tudi ne bi ničesar pridobili, ker bi itak morali že popoldne odpotovati z doma. Uredite si že sedaj vse tako, da boste vsi v soboto 29. julija pristili Gotovo tudi vsi dobro razumete, da je udeležba pri glavni vaji brezpogojna nujnost. Tu so pač potrebne žrtve, brez katerih nobena velika stvar na svetu ne more uspeti. Jaz verujem v tako vašo požrtvovalnost in sem zaradi tega tudi globoko prepričan, da bo naša igra veličastno uspeša. — Vrhovni režiser.

V nedeljo 23. julija popoldne ob devetih bo na Stadionu vaja za vse sodelujoče iz Ljubljane in ljubljanske okolice. Bodite točni in pridite polnoštevilno! To je zadnja skupna vaja pred generalno vajo. Lepo vam tudi igralke in igralce iz oddaljenih farnih skupin, da pridejo v nedeljo na Stadion. Ti se mi naj posebej javijo! — Vrhovni režiser.

Skupne pevske vaje

Skupne pevske vaje kažejo, da bo pri naši nastopil zbor 500 pevcev rajši več, kakor manj. Sentivsko okrožje jih da nad 80; pri skupni vaji menško-kamniškega okrožja nas je bilo nad 120 — pa so bili nekateri še zadržani; v Preski je prepeval zbor okrog 90 grl; Skofja Loka in Šmartin jih bosta dala rajši 60 kakor 50; Vrhnika sama jih obeta okrog 30; Ljubljana jih pri vajah ima 150, dasi je tudi masekdo zadržan.

Skupna vaja vseh zborov bo na Stadionu v nedeljo, 23. t. m. pop. ob pol treh. Takaj zgodaj pa zato, ker bo pozneje vaja za velikanosko igro; brž po štirih bomo s petjem nehali, da se umakemo igralcem. — Ker so zbori dobro pripravljani, bomo pri skupni vaji kar lahko pihiteli. Saj posameznih reči ne bo treba prida ponavljati. Gre za to, da se zbori ujamejo v enotni brzini in da odtehtamo potrebno skupno moč, primerno naraščanje in pojevanje. To bo pa kaj lahko, saj je dosedanj pregled pokazal, kako pevci znajo iti za pevovodjevo rako — kakor da so kdovekoliko časa že na njo navajeni. — Kjer boste imeli še vajo, vse te skladbe povite, da boste zlasti koral čim več peli kar na pamet. Da bodo poslušalci sam eno čutili, kako kakor evetla, mehka melodija nad njimi plava in proti nebesom kipi... Na veselo svidenje nedeljo na Stadionu popoldne!

Ljubljanski pevci bomo nocoj v eredo 19. t. m. zvečer ob 8 imeli skupno vajo v Franciskanski dvorani. (Več med ljubljanskimi novicami).

Zborovanje duhovnikov

Poleg mednarodnega zborovanja, ki se ga bodo domači g. duhovniki po možnosti gotovo udeleževali, je potrebno, da imamo za svoje posebne potrebe še svoje posebno zborovanje. Treba, da premostimo, kaj ima kongres povedati posebej nam in našemu ljudstvu.

To zborovanje bo v petek 28. julija ob 10 popoldne v Franciskanski dvorani.

Predavanje bo dvoje: 1. Duhovnik in kraljestvo Kristusa Kralja. 2. Kako poglobiti versko življenje našega ljudstva.

Prosvetna društva na kongres!

Prosvetna zveza v Ljubljani vabi vsa prosvetna društva, ki so včlanjena pri njej, da se kongresa Kristusa Kralja udeležijo v čim večjem številu. Slavnostni sprevid, katerega bodo gotovo zelo povzdignile društvene zastave, društvene godbe in številne narodne noše, se ureja na Poljanskem nasipu, to je od znanjskega do šentpetrškega mostu pri Jugoslovanski tiskarni. Ta oddelek sprevida tvorijo narodne noše, društvene zastave in društvene godbe. Vaj zastavonoše naj bodo oblečeni v narodno nošo. Ostali člani, ki bodo v narodni noši, naj se zavedajo, da tudi s to manifestirajo pred mednarodnim svetom za Kristusa Kralja, zato pustite doma vse navlake: razne bisage, pastirske palice in rogove, kar ne spada k narodni noši. Ta oddelek sprevida bodo otvorili trije jezdeci z državno in cerkveno zastavo. Nato sledi fanfara Prosvetne zveze, zastava sv. Mihaela, obdana od 8 Ziljank. — Drugo skupino tvorijo zastave goreniških prosvetnih društev. Za njimi sledi trziška godba, oblečena v narodne noše, nato narodne noše iz triglavskega kota, trziškega, kranjskega in škofljanskega okraja. — Tretjo skupino tvorijo zastave prosvetnih društev ljubljanske okolice, kamniške in moravške dekanije. Nato sledi godba »Sora«, narodne noše iz ljubljanske okolice ter kamniškega in moravškega okraja. — Četrty del sprevida tvorijo Notranji in sicer društvene zastave vrhniškega in logškega okraja ter cerkniškega in društvena godba iz Logatca. Nato sledi narodne noše iz navedenih okrajev. — Peto skupino tvorijo Dolenjci. Na čelu zastave prosvetnih

Blokada Kitajske poostrena

Japonci hočejo zapreti 3 nadaljna pristanišča

Tokio, 18. julija. AA. Reuter. Po vesteh, ki jih je danes jutraj objavila agencija Domej so japonske pomorske oblasti sklenile še bolj poostri blokado obalne pokrajine Fukien. Viceadmiral Likava, glavni poveljnik japonskih pomorskih sil v kitajskih vodah, je objavil sporočilo, s katerim poziva tuje vojne ladje, trgovske ladje in tuje državljane, naj zapuste San Tuo in Lojuan do petka ob 18. uri, a Safeng do sobote ob 14. Na zahtevo tujih zastopstev je japonski generalni konzul izjavil svojim evropskim tovarišem, da bodo po poteku naznačenega roka vsa imenovana pristanišča minirana. Po poteku roka odklanjajo japonske oblasti vsako odgovornost za škodo, ki bi mogla doleteti tuje ladje in tuje državljane v navedenih pristaniščih.

Tokio, 18. julija. AA. (Reuter.) Jutri ob 9 popoldne se bodo nadaljevali razgovori med angleškim veleposlanikom Craigiesom in japonskim zu-

društev, nato sledi društvena godba z Viča, narodne noše iz litijskega, trebanjskega in ribniškega okraja. Za njimi sledi narodne noše iz Bele Krajine.

Društva poskrbite za čim številnejšo udeležbo, da bo naša organizacija pred mednarodnim svetom pokazala našo prietno slovensko narodno nošo in atrumno organizacijo.

Preskrbite si kongresne knjižice

Prejeli smo obvestilo, da ljudje kaj radi čakajo z nabavo kongresnih knjižic; še več, pravijo celo, da si jih bodo nabavili v Ljubljani v kongresnih dneh. Vsem tem sporočamo, naj si nujno nabavijo knjižice pri domačem g. župniku. Knjižice je tiskano le omejeno število in je zelo verjetno, da bodo v najkrajšem času posle in jih za časa kongresa najbrž ne bo mogoče dobiti. Torej se enkrat: Nujno potrebno je, da si kupite knjižice takoj pri domačem g. župniku!

Ljubljanci lahko dobijo kongresne knjižice in znake pri svojih župnih uradih in v sledečih trgovinah in pisarnah: »Pax et Bonum«, Franciskanska ulica; »Franciskanska porta« na Marjinem trgu; Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta; Mohorjeva knjigarna, Miklošičeva cesta; Konzumno društvo v Zvezdi; Trgovina Šiligoj, Franciskanska ulica; trgovina Ničman, Kopitarjeva ulica; tralika Soukal, Pred škofijo; Menjalnica Ramovž, Miklošičeva cesta.

Prodajalcem jestvin

Prodajalcem jestvin, pišč in spominkov na parceli ob južni strani Stadionu dodeljuje prodajne prostore kongresna pisarna v Gospodarski zvezi, pritličje, veža, desno, Tyrševa c. 29, dneвно od 18.30 do 20. Prodajalci opremijo in okrasijo svoje prodajne prostore sami.

Raznašalcem hladilnih pišč na Stadionu v soboto 29 in v nedeljo 30. julija naj preskrbijo najemniki prostorov prodajne legitimacije. Na legitimacijah bo zabeleženo ime najemnika in raznašalca. Brez te legitimacije raznašalci nimajo vstopa na Stadion.

Za hlajenje pišč v kozarcih je dovoljeno uporabljati le umetni led iz Mestne klavnice.

Jestvine morajo biti zavarovane pred dotikom, muhami in prahom.

Potrebne listine: obrtnice, prodajna dovoljenja in prenosne pravice naj imajo najemniki v svrhu izkazila vselej pri sebi.

Kongresna pisarna sporoča

Glavna kongresna pisarna, ki ima svoje prostore v poslopiju Gospodarske zveze, Tyrševa c. 29/1, telefonska številka 40-41, sporoča: Na kongres Kristusa Kralja v Ljubljano pride tudi škof dr. Dionizij Njara iz Krizevcev.

Škopijsko škofijo zastopa na kongresu veleč. g. Branko Dorčić, upravitelj škofijskega dijaškega slemenišča v Prizrenu.

Katoliško akcijo za Madžarsko zastopajo na našem kongresu: Karel Huszár, ministrski predsednik v p. in njegova žena, P. Bela Bangha S. J., direktor Sigismund Mihailovics, prelat.

Dva jugoslovanska provincijala franciskanskega reda na kongresu: P. Mihael Troha, provincijal provincije sv. Cirila in Metoda iz Zagreba in p. dr. Peter Grabič, provincijal provincije Preav. Odrašenika iz Splita sta sporočila, da prideta na kongres.

Dijakinje, ki so včlanjene v Zvezi Katoliških dijakinj, obveščamo, da se bo v soboto 29. julija ob 4 popoldne vršilo skupno zborovanje vseh lastnih organizacij dekliške KA iz obeh naših škofij v Delavski zbornici. Naša Zveza se bo tega zborovanja polnoštevilno udeležila. Pripejite s seboj kolegince, ki bi hoteli pristopiti k ZKD!

Ciano o Spaniji

»Sodelovanje med Italijo in Španijo politična stvarnost evropskega življenja!«

Malaga, 18. julija. AA. Španski listi prinašajo izjavo grofa Ciana o njegovih vtisih s potovanja po Španiji. Grof Ciano je izjavil: O naših razgovorih je bilo izdano že sporočilo v San Sebastianu. Sodelovanje Italije in Španije je postala politična stvarnost evropskega življenja. Naši dve državi ni mogoče več ločiti v borbi za ohranitev miru ter okrepitev prijateljstva in bratskih odnosov.

Pogodba z Italijo — jeseni

London, 18. julija. b. »Daily Express« poroča, da je general Franco odklonil sklenitev zveze z Nemčijo in Italijo. V pogajanjih z italijanskim zunanjim ministrom gromom Ciano pa je izjavil, da je pripravljen podpisati prijateljski pakt z Italijo, ko pride v jeseni v Rim. Po mnenju političnih krogov bo ta pakt vseboval tajni pripis, glasom katerega bo Španija v primeru da ostane nevtralna, nudila Italiji in Nemčiji daljnosežno vojno podporo. Med drugim je tudi določeno, da bodo lahko nemške in italijanske podmornice uporabljale španske luke.

Japonska ladja zgorela

Tokio, 18. julija. AA. (Reuter.) Na ladji »Sokujo Maru«, ki se nahaja sredi Tihega oceana, je izbruhnil požar. Ta japonska ladja nosi velik tovor čilskega solitra. V radiogramu, s katerim zahteva pomoč, omenja poveljnik ladje, da lahko na ladji vsak hip izbruhne katastrofalna eksplozija. Po prvem pozivu na pomoč je res na ladji izbruhnil ogenj ob 6 po krajevnem času. Radijska postaja Šiši je poslala prošnjo vsem ladjam, ki se nahajajo v srednjem delu Tihega oceana, da

Znamakanjem pecila si prihranite čas, trud in denar!

Če jutraj pogledate perilo, ki se je ponoči namakalo z žensko hvalo, boste videli, da je pol nesnage ostalo v vodi za namakanje. Brez truda, mnogo hitreje in tudi ceneje boste potem perilo oprali tako, da bo popolnoma čisto.

Knez namestnik v Londonu

Slavnostna večerja pri kralju Juriju

London, 18. julija. AA. Snoči sta angleški kralj in kraljica priredila v Buckinghamski palači večerjo v čast Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge. Poleg članov kr. doma so bili na večerji tudi predsednik vlade Chamberlain, zun. minister lord Halifax in drugi ugledni člani angleške visoke družbe. Večerje so se prav tako udeležili minister dvora Antič in jugoslovanski poslanik v Londonu dr. Subotić s soprogo.

London, 18. julija. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta prispela večeraj na krajše bivanje v London. Med tem časom bosta gosta Nj. kr. Vel. kralja in kraljice v Buckinghamski palači. Knez Pavle in kneginja Olga sta dobrodošla gosta v tej državi, s katero se je jugoslovanski knez namestnik seznanil od mnogih strani že tedaj, ko je bil dijak na oxfordski univerzi leta 1913, kjer je po vojni nadziral svoje prekinjene studije.

Ni nobenega razloga, da bi bilo ta njegov obisk treba pripisati vznemirajočemu položaju ali kakršnekoli drugemu političnemu motivu. Vojvodinja Kentska bo odpotovala iz Anglije jeseni, ko bo kentski vojvoda prevzel svojo dolžnost kot generalni guverner Avstralije. Sin kneza namestnika Pavla in kneginje Olge kneževič Aleksander študira v Etonu. Želja njegovih staršev je, da ga vidita, istočasno pa da se poslovita od vojvode in vojvodice, Kentske, ki bi utegnili biti dolgo časa odsotna na drugem koncu sveta. To je tudi zadostno pojasnilo zakaj sta knez Pavle in kneginja Olga prispela v London. Ni nobene potrebe, da bi se temu obisku pripisoval političen značaj, ker je namen tega obiska očividno in v vsakem oziru družinske narave.

»Daily Sketch« pod naslovom »Dobrodošlica kneza namestnika«, objavlja uvodni članek, v katerem pozdravlja prihod Nj. kr. Vis. kneza in kneginje ter med drugim pravi, da bo njima na čast jutri prirejana svečanost v Buckinghamski palači. »Daily Telegraph«, »Daily Mail« in ostali angleški listi objavljajo na uvodnih mestih poročila o večerajšnjem sprejemu Nj. kr. Vis. kneza in kneginje Olge in slike Nj. Vis. vojvode in vojvodinje Kentske ter poudarjajo, da je bil sprejem zelo pristrčen in družinskega značaja.

prihite ponesrečeni ladji na pomoč. Na ladji je 110 potnikov in 102 člana posadke.

Tokio, 18. julija. AA. (Reuter.) Japonska ladja »Sokujo Maru« je uničena, vendar pa je potnike in posadko po radiogramu, ki so ga tukaj sprejeli, prevzel nek ameriški parnik.

Turški časnikar v Ljubljani

Ljubljana, dne 18. julija.

Danes je obiskal naše uredništvo znani turški časnikar gospod Chakir Rasim Tchetchene, urednik turškega »Ulusu« in glavni dopisnik revij »Arcgan« in »Yedigun«. V Ljubljani ostane dva dni, nato pa bo obiskal najlepše kraje v Sloveniji. Slavnemu gostu in tovarišu želimo najlepše dneve med nami in lepe spomine na našo deželo.

Belgrajske novice

Belgrad, 18. julija m. Referent ljubljanske Delavske zbornice g. Preželj je bil danes sprejet pri obeh slovenskih ministrih dr. Kreku in Snoju, katerima je poročal o zadevah slovenskega delavstva.

Belgrad, 18. julija m. Danes se je posušilo v Belgradu več slovenskih poslancev, ki so v posameznih ministrstvih posredovali o zadevah svojih okrajev.

Belgrad, 18. julija m. Predsednik vlade Dragiša Cvetković se je danes mudil v Vrnjački Banji, kjer so ga sprejeli in pozdravili med drugimi tudi predsednik skupščine Milan Simonović, minister Cvrkić in več poslancev.

Belgrad, 18. julija m. Bogoljub Jevtić je z bivšim ministrom Kojićem in poslancem Rašovićem odšel na daljše agitacijsko potovanje v Bosno, Hercegovino, Crno goro in Sandžak.

Belgrad, 18. julija m. V resoru finančnega ministra je postavljen za pripravilca pomorske finančne kontrole Vladimir Urbić iz Sevnice.

Drobne novice

Gdinja, 18. julija. AA. (Pat.) Šolska ladja jugoslovanske vojne mornarice »Jadrant« je večeraj zapustila Gdjinjo ter odplula v Stockholm, odkoder bo nadaljevala z vožnjo v Kopenhagen.

Carigrad, 18. julija. AA. (Havas.) Silno deževje, ki traja že nekaj dni, je povzročilo ogromno škodo v Samsunu in okolici. Do sedaj je v naraslih vodah utonilo 40 ljudi.

Washington, 18. julija. AA. (DNB.) Število ameriških vojnih ladij, ki se sedaj gradijo, znaša 100, kar predstavlja rekordno število v mirni dobi. Stroški za gradnjo teh ladij znašajo nad milijardo dolarov.

Problem pšeničnih cen v pasiv. krajih

Odkar je pri nas država vzela v roke reguliranje cen žita in je izvoz žita monopol države, se je že ponovno obravnavalo vprašanje, v koliko je državna politika pšeničnih cen pravilna in upravičena z ozirom na kraje v državi, ki ne pridelajo dovolj žita ter ga morajo kupovati.

Določanje cen pšenice, kakor ga država potom »Prizada« prakticira sedaj že svojih 10 let, je imelo svoje koristi za žitrodne kraje. Ostali kraji, ki pšenice ne prodajajo in ne izvažajo, od reguliranja cen ne samo, da niso imeli koristi, ampak so morali in morajo še plačevati pšenico 20—35% več, kot pa je ceno določila država. V zetski banovini plačujejo, kot poročajo nekateri listi, pšenico 190 do 300 dinarjev. Tudi v drugih krajih, ki nimajo dovolj pridelka za lastno potrebo, plačujejo pšenico v tem razmerju, tako v Liki, Dalmaciji in Sloveniji. Dejansko je položaj tak, da morajo pasivni kraji prispevati k boljši ceni naših producentov žita, ki živijo v splošnem v večjem blagostanju kot pa kupci žita.

»Jugoslovanski kurir«, ki o tem vprašanju poroča, ugotavlja, da ni nikakega socialnega in ne gospodarskega opravičila za ta pojav. Vsled tega postaja nujno vprašanje reguliranja cen žita za domačo potrošnjo v krajih, ki so na žitu pasivni in ga morajo kupovati. Na vsak način ima država možnost, da s primernimi ukrepi v pasivnih krajih ceno žita maksimira. To maksimiranje cen pšenice bi bilo mogoče izvršiti potom »Prizada« ali eventualno tudi potom obstojećih združnih organizacij. Bistveno je, da ni mogoče dopustiti prav z socialno-gospodarskih razlogov, da bi nekateri kraji v državi plačevali pšenico za okrog 30% dražje kot pa znaša najvišja uradna cena za našo pšenico.

Z zadovoljstvom beležimo ta glas, ki dokazuje, da so tudi že izven pasivnih krajev prišli do prepričanja, da dosejanja politika cen ni bila koristna in upravičena za vso državo. Seveda, ta ugotovitev sama ne zadostuje. Potrebno je, da spoznanju sledijo tudi dejanja. Politika pšeničnih cen, kot se je prakticirala v naši državi, pomeni dejansko, da morajo na žitu siromašni kraji države plačevati žitrodnim krajem cene, ki so visoko nad evetovnimi.

Reguliranje cen pšenice v pasivnih krajih pa samo po sebi ne more biti nikak poliptičan in neresljiv problem. Primerna tarfina politika naših železnic bi mogla to vprašanje popolnoma zadovoljivo urediti.

Ako pa je sedaj zmagalo prepričanje, da dosejanje stanje ni bilo opravičljivo iz socialnih in gospodarskih razlogov, potem pričakujemo, da bomo v kratkem pristopili k rešitvi tega vprašanja.

Socialno-ekonomski institut

Socialni ekonomski institut je imel po svojem ustanovnem obnem zboru v l. 1937 letos v juniju svoj drugi redni obni zbor. Poslovni poročili sta podala institutov predsednik, univ. profesor dr. A. Gosar in tajnik Filip Uratnik. Po sprejetju računskeskega zaključka za l. 1938, v katerem izkazuje račun prometa v breme in v dobro po din 424.688, račun izgube in dobička centrale pa po din 84.382, pri čemer je v zgubi vračunan preostanek na konec leta v znesku din 84.382, račun uprave publikacije pa izgube din 75.070 in prav toliko dobička, s tem da so znašali od centrale plačani računi din 26.075, je obni jbor sprejel tudi preračun za l. 1939 v znesku din 43.988 in preračun revije »Tehnika in gospodarstvo« v znesku din 62.000, pri čemer je vračunan primanjkljaj revije nekaj čez deset tisoč dinarjev. Na obnem zboru je bil izvoljen tudi nov odbor, z dr. Gosarjem na čelu, sestojč po večini iz starih članov, izvezmih univ. prof. dr. Bilimoviča in dr. Vogelnika.

Po podanih poročilih posnemamo, da je institut v zadnjem letu v svojem delu s pomočjo posebnega odseka začel zbirati in urejati vse študijske pripomočke, ki pridejo v poštev za delo svojega članstva. Tako dela na pregledu vse socialne ekonomske literature, ki je na razpolago v različnih ljubljanskih knjižnicah, in so registrirane knjige že zbrane v vsebinski kartoteki, ki obsega okoli 4500 lističev. Delo pri izdelavi statističnih zemljevidnih kart za Slovenijo se bliža koncu in je upati, da bo to potrebno delo čim prej izšlo. V preteklem letu je institut pristopil tudi k uresničenju onega dela svojega programa, ki določa dosego njegovega namena s predavanji in izdajanjem publikacij. V preteklem zimskem času so bila prirejena štiri predavanja (dr. Pire, Uratnik, dr. Murko, dr. inž. Zumer), namenjena najširšemu občinstvu, v posebni »Zbirki študije« pa so bile izdane štiri knjige, dr. Gosarja »Naravno gospodarstvo«, dva zvezka »Socialnih problemov slovenske vasic in ponastik dr. Bilimovičeve študije »Agrarna struktura Jugoslavije in Slovenije v primeri z agrarno strukturo nekaterih drugih dežel«. Vodstvo instituta priznava, da je ostal večji del delovnega programa za sedaj še vedno na papirju, vendar je po gornjih podatkih ugotoviti, da je institut mogel za drugo leto svojega obstoja pokazati boljše bilanco od prvega leta. Če se pa upošteva, da institut v glavnem po tolmachenju vodstva ne more biti samostojno študijsko mesto, temveč iniciativno središče, bi bilo želeli, da se ta iniciativa v bodočem poslovnem letu tudi izdejstvuje pri članih instituta.

Po dveh samostojnih predlogih (dr. Bohinjec in dr. Nagode), ki sta bila na obnem zboru v razpravi, sodeč bi bila med članstvom različna mnenja ne morda prav o bodočih nalogah instituta, temveč bolj o načinu dela in sredstvih, ki bi jih bilo pri bodočem delu izdatneje izrabiti. Zeleti bi bilo zaradi instituta samega, da pride taka iniciativa posameznih članov čim bolj do izraza. Vsekakor čakajo naš institut tudi v organizatornem pogledu za bodoče važne naloge. Mislino pri tem na pooblastilo § 105. letošnjega finančnega zakona, ki je bilo prevzeto iz lanskega, da se minister za socialno politiko in narodno zdravje pooblašča, da izda uredbi o socialnem institutu z nalogo, da proučuje socialna vprašanja. Sredstva za ta institut bodo morale dati ustanove kakor SUZOR, pokojninski zavodi, delavske zbornice itd., torej ustanove, ki so tudi pri delu našega instituta že dozdaj bile v prvi vrsti zainteresirane. Iz poročila na obnem zboru našega instituta sledi, da je v tem pogledu vodstvo instituta izdelalo potrebne predloge, ki naj bi omogočili nadaljnji razvoj našega instituta. Z. n.

Izvoz naših vin iz Slovenije

V mesecu juniju t. l. je bila iz Slovenije izvoženo 78.298 l vina. Vse to vino je bilo izvoženo v Nemčijo.

Celoletni letošnji izvoz naših vin je znašal do koncem meseca junija:

V Nemčijo 604.883 l,
na Češko 20.422 l,
v Holandijo 891 l,
in na Poljsko 4.922,5 l.

Gospodarstvo

Lesna industrija v naši državi

Po zbranih podatkih je bilo v naši državi konec leta 1937 405 podjetij, ki imajo za namen eksploatacijo gozdov in obdelovanje lesa. V obliki delniških družb je bilo 105 podjetij. Višino vsega kapitala, investiranega v naši državi v lesno industrijo cenijo na 3,5 milijard dinarjev.

Delniški kapital pri omenjenih 105 podjetjih v obliki delniških družb je znašal konec leta 1937 327 milij. din, rezerve 47 milij., amortizacijski fond 323 milij., upniki 1.207 milij. in ostala pasiva pa 122 milij. Med aktivnimi postavkami so efekti znašali 31 milij., surovine 107 milij., blago 378 milij., investicije 834 milij., terjatve 429 milij. in ostala aktiva 184 milij. Bilančna vsota vseh družb, ki se bavijo z eksploatacijo gozdov in obdelovanjem lesa, je znašala konec leta 1937 2.026 milij. din.

Lesna industrija je v letih krize morala »skrčiti« svoj obseg. Tudi poslovni rezultati niso bili ugodni, tako da je v teh letih nazadovala. To je raz-

vidno tudi iz višine skupne delniške glavnice, ki se je od leta 1933 zmanjšala za 107 milij. din, kar je nad 25%.

Inozemska udeležba je v naši lesni industriji prav močna. Od skupnega delniškega kapitala, vloženega v lesno industrijo, odpade na inozemstvo 94,4 milij., na domače denarne zavode odpade 81,4 milij., na državo 42,1 milij., na domače delniške družbe 29,1 in na ostale delničarje pa 80,4 milij. din.

Med inozemskimi udeležbami je najmočnejša angleška z 38,9 milij., potem pridejo Nemčija z 18,9, Italija s 13,2, Švica z 11,0, Francija z 10,1 in končno Nizozemska z 0,9 milij. din.

Stanje finančnih kreditov v naši lesni industriji pa daje drugo sliko. Inozemski krediti pri podjetjih z udeležbo tujega kapitala znašajo 49,89% od vseh kreditov, inozemski krediti v podjetjih z domačim kapitalom pa 25,09%.

Premiera! Gospodar Sahare

Kino Union tel. 22 21 Predstave ob 16. 19 in 21.

Krasen francoski film, ki je bil izdelan pod pokroviteljstvom generalov Frauchet D'Esperaya, Petaina, Weyganda in škota D'Isolda, koadjutorja Nj. Em. pariškega kardinala — film domovinske ljubezni, herbe in trpljenja za slavo francija.

Zahteve izvoznikov

Društvo izvoznikov je imelo v nedeljo v Belgradu svoj obni zbor. Na tem obnem zboru so bile izglasovane tudi resolucije o raznih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu.

Izvozniki zahtevajo, da pride v vse zavode, ki rešujejo vprašanja, katera zanimajo izvoznike, razen državnih uradnikov tudi zastopnik društva izvoznikov.

Ker je pričakovati letos rekordno proizvodnjo sadja, je treba računati s tem, da bo treba znatne količine predelati v pekmez. Tega pa ne bo mogoče v celoti izvoziti, zato naj bi vojno ministarstvo za potrebe vojske kupovalo pekmez iz domačega sadja, namesto da uporablja inozemske proizvode.

Izvozniki volne so na obnem zboru postavili zahtevo, da se dovoli izvoz volne, strižene v letih 1937 in 1938, in sicer v klirinške države. Te volne je na razpolago še 25 vagonov.

Preden se določi cena pšenice in drugega žita, naj se vedno zasliši tudi organizacija izvoznikov. Končno zahtevajo izvozniki, naj se tečaj tujih deviz določajo v naprej, in sicer za najmanj mesec dni, da ne bi zaradi nepričakovanih sprememb trpeli izgube na tečaju. Razen tega zahtevajo izvozniki svojega zastopnika v izvoznem odboru Narodne banke.

VIII. Mariborski teden

Male domače živali morejo nuditi zlasti malemu človeku obilo vestranskih koristi: meso, krzno, prejo, tkanine itd. Kako jih je treba gojiti in kako izkoristiti njihove produkte, bo pokazala vsem zainteresentom na najrazglednejši in poučnejši način letošnja razstava na VIII. Mariborskem tednu od 5. do 13. avgusta.

Važna panoga narodnega gospodarstva je postalo pri nas zlasti po vojni tudi gostinstvo. Kakor drugi napredni narodi, mu posvečamo tudi mi Slovenci vedno več pažnje in se resno trudimo, da bi ga dvignili na dostojno višino. Zato bo gostinska razstava na letošnjem VIII. Mariborskem tednu od 5. do 13. avgusta ne samo prikaz vsega tega, kar smo že dosegli, ampak tudi najlepši pouk vsem, ki se sami z njim ukvarjajo. Zato opozarjamo na to razstavo vse slovenske gostilničarje, restavratere, kavarnarje itd.

Kakor vsako leto, tako bodo pokazali mariborski in okoliški obrtniki tudi na letošnji obrtni razstavi VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta, kaj vse zmore njihova mizararska, čevljarška, torbarska, krojaška, ključavničarska in vsa ostala umetnost. Zato bo ta razstava dostojna revija znanja in naporov našega slovenskega sodobnega rokodelstva.

Lombardna posojila pri »Silos, a. d. c. Pri družbi »Silos«, ki bo zgradila še do letošnji jeseni silosa v Pančevu in Sabuu, bo ustanovljen tudi trgovski in kreditni oddelek. Namen silosov ne bo samo čiščenje in tipiziranje žita, ampak bodo služili tudi kot javna skladišča in bodo dovoljevali na podlagi varantov lombardna posojila. Kot poročajo, bo družbi dala Narodna banka kredit po izredni obrestni meri, da bo mogla organizirati dajanje lombardnih posojil.

Milijon dinarjev za cesto Zagreb—Sušak. Gradbeno ministarstvo je odobrilo kredit 1 milij. dinarjev za rekonstrukcijo ceste Zagreb—Sušak, in sicer v bližini Delnice od km 144,5—146,6. Licitacija za ta dela bo 11. avgusta pri banki upravi v Zagrebu. Sodeč po višini odobrenega kredita in dolžini ceste, ki naj bi se rekonstruirala, gre le za dela v manjšem obsegu.

Ustanovitev mlinske šole v Petrovgradu. Trgovsko-industrijska zbornica v Petrovgradu je sklenila, da bo pri svoji srednji tehnični šoli v Petrovgradu, ki ima pravico javnosti, odprla tudi mlinarski oddelek. S tem bo ustanovljena prva mlinarska šola v naši državi. Namen te šole je, da usposobi mlinsko industrijo za izboljšanje naše produkcije, ki v marsičem zaostaja za drugimi državami.

Izvoz svinj in masti na Slovaško. Te dni je bila zaključena prva dobava živih svinj in masti na Slovaško. Ta dobava bo izvršena na račun terjatev Slovaške iz prejšnjega jugoslovansko-českega kliringa. Na podlagi sklenjenega dogovora bomo iz naše države izvozili zaenkrat 20 vagonov živih svinj in 10 vagonov masti.

Skupen kartel naše in nemške industrije emajliranih kadi. Ministarstvu trgovine in industrije je prijavljen kartel emajliranih kadi. V kartelu so vključena naša podjetja: Osješka livarna železa in tovarna strojev, d. d., Osijek in Vojvodinska livarna železa. Ti dve podjetji sta podpisali z nemškim podjetjem za proizvodnjo emajliranih kadi »Gusemail-Sindikate«, Berlin, dogovor glede cen, pogojev in produkcije emajliranih kadi na našem trgu.

— Pri saprtju, motnjah, v prebavi vzemite zjutraj, še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Podmornico »Squalus« dvigajo

Iz Portsmoutha poročajo 14. julija: Po preteku 50 napornih in nevarnih poskusnih reševalnih priprav, so tega dne zjutraj začeli dvigati potopljeno ameriško podmornico »Squalus«, ki je v njenih, z vodo napolnjenih celicah, še 24 mrtvih mornarjev. Pod nadzorjem delom podmornice, ki je zarit v grez, so napravili predor in pridobili sedem pontonov. Dvigavanje se bo vršilo v dveh oddelkih po 26 metrov. Ko se podmornico prvič dvignili, so jo že privlekli v bolj plitvo morje. Tu bodo s črpal-kami ekušali izčrpati vodo iz eprednjega dela.

Reševanja se udeležujejo: reševalna ladja »Falcon«, tri podmornice in dva valilca — vse pod nadzorstvom podadmirala Coleja, ki je bil vodil tudi reševanje 33 pomorščakov.

50 stopinj v senci — žrtve španske vročine

V južni Španiji se vročina zmeraj bolj veča. V Sevillu so imeli te dni več kot 50 stopinj Celzija v senci. Nad Granado so bile hude ure s točo, ki je povzročila mnogo škoda. V Cordobi je 5 ljudi umrlo zaradi vročine.

V zraku sta obvisela

Na njujorški svetovni razstavi se je vpricho 20.000 gledalcev pripetil razburljiv prizor. Znani mojster igre polo, Rathbone, je pri skoku s padalom obvisel na žicah s svojo ženo v višini 30 m. Šele čez 5 ur ju je moglo 44 gasilcev rešiti iz mučnega pvlozaja.

Hud vrtnec nad Padovo

V Padovi je te dni divjal orkan, ki je povzročil mnogo škoda. Tako je podrl avtogarajo, ki je bila še v delu in so razbitine pokopale pod seboj 20 delavcev. Eden teh je bil koj mrtev, 7 pa je težko ranjenih.

Kvik

S TOPLO ALI HLADNO VODO
PROIZVAJA "UNION" Z AGREB

Borze

Dne 18. julija 1939.

Denar

Angleški funt 258.—

Nemški čeki 14.30

V zasebnem kliringu so nemški čeki ostali neizpremenjeni. Termnskih notic ni bilo.

Česke krome tudi danes niso notirale. Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 5,19 milij. din, na belgrajski pa 7,6 milij. Promet v elektnih na belgrajski borzi je znašal 840.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaj:

London 1 funt	206.12—209.32
Pariz 100 frankov	116.37—118.67
New York 100 dolarjev	4384.25—444.25
Zeneva 100 frankov	995.—1005.—
Milan—Trst 100 lir	231.95—235.05
Praga 100 kron	150.50—152.—
Amsterdam 100 gold.	2348.—2386.—
Berlin 100 mark	1771.12—1788.88
Bruselj 100 belg.	738.—760.—

Ljubljana — Sroboodne tržišče:

London 1 funt	256.40—259.60
Pariz 100 frankov	144.81—147.11
New York 100 dolarjev	5457.91—5517.91
Zeneva 100 frankov	1237.02—1247.02
Amsterdam 100 gold.	2920.86—2958.86
Bruselj 100 belg.	930.48—942.48

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 100 mark	14.20—14.40
---------------------------	-------------

Zagreb — Zasebni kliring:

Grški boni 30.75 blago.

Belgrad — Zasebni kliring:

Grški boni 30.15—30.85.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.75, London 20.76.625, New York 44.35, Bruselj 75.40, Milan 23.35, Amsterdam 237.—, Berlin 178.—, Stockholm 106.975, Oslo 104.35, Kopenhagen 92.70, Sofija 540, Praga 15.025, Varšava 83.50, Budimpešta 87.—, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.16, Buenos-Aires 1025.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijske posojilo 99.50—101, agrarni 61.50—63, vojna škoda promptna 465—469, begluske obveznice 87—88, dalm. agrarni 84—85, 4% svereni agrarni 52—53, 8% Blerovo posojilo 100.50—101.50, 7% Blerovo posojilo 94—95, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101 7% stab, posojilo 100.50—101.50. — Delnice: Narodna banka 7400—7500, Trboveljska 172—176.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 99.50—101, agrarni 61.50—63, vojna škoda promptna 465—466.50, 6% šum. obv. 81.50—82, begluske obveznice 86.75—87.50, dalm. agrarni 84.85, 4% sverni agrarni 60.50 bl., 8% Blerovo posojilo 101 bl., 7% Blerovo posojilo 94.50 bl., 7% posojilo Drž. hip. banke 101 bl., 7% stab. posojilo 100.50 bl. — Delnice: Narodna banka 7350 den., Priv. agrarna banka 208 den., Trboveljska 171—173, Gutmann 40—45, Sladk. tov. Osijek 80 den., Osj. livarna 150—161, Jad. plova 320 den.

Belgrad. Državni papirji: agrarni 62—62.75 (62.25), vojna škoda prompt. 467.50—468 (467—467.75), konec avgusta 465, begluske obveznice 87.25—87.50, dalm. agrarni 84.50—84.75 (84.50), 7% Blerovo posojilo 94.94.25, 6% šumske obv. 81.75—82.25 (81.50—82.75). — Delnice: Priv. agrarna banka 210—211.50 (210.50) drobni.

Žitni trg

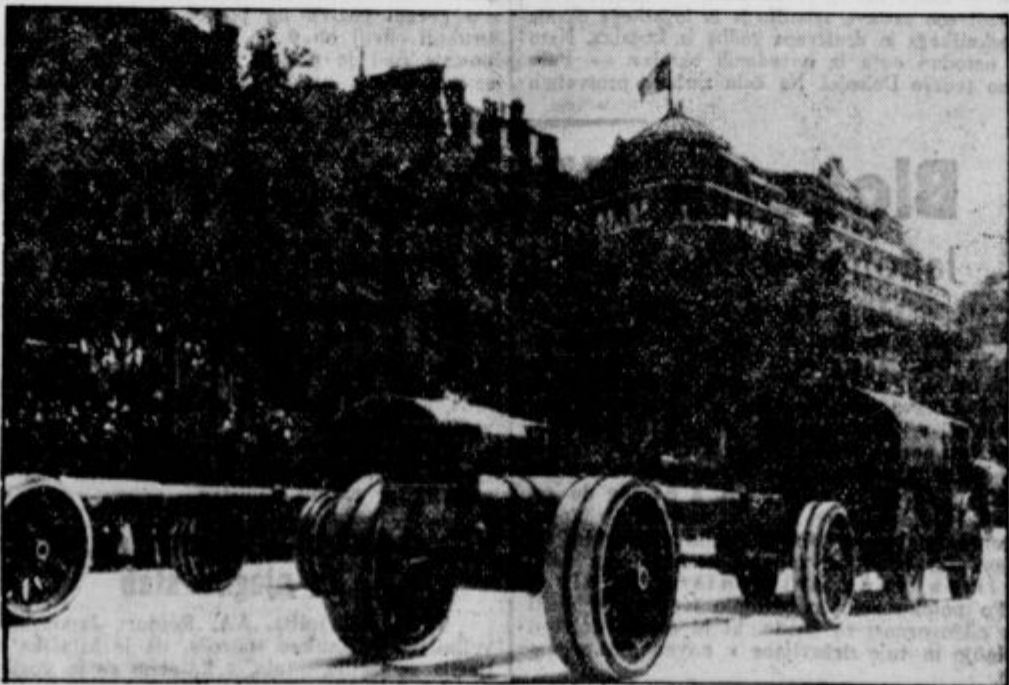
Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. — Pšenica — bač, sred. bač, bač, okolica N. Sad., okolica Sombor 157, gornja bač. 159, srem. slav. 152, južna ban. 157, gornja ban. 159, vse vagonška, bač. ladja Kamal in Tisa 162, bač. ladja Begej 163, bač. Tisa šlep I. 165, bač. Tisa šlep II. 164, bač. ban. ladja Dunaj 162, bač. Kan. kralja Aleks. 159, Koruza: bač. prompt. 116—118. Otrobi: bač. pšenica 105—107, srem. 103—105. Tend. stalna. Promet 143½ vag.

Živinski sejmi

Živinski sejem na Planini pri Sevnici okraj Smarje pri Jelšah dne 13. julija t. l. Dogon 706 glav goveje živine in sicer: 339 volov, 118 telic, 189 krav, 56 juncev in 4 biki. Cene naslednje: Prvovrstni voli so se plačevali do 5.85 din, drugovrstni voli do 5 din, voli III. vrste do 4.25 din; telice I. vrste do 5.25 din, telice II. vrste do 4.50 din, telice III. vrste do 3.75 din; prvovrstne krave do 4.5 din, krave II. vrste do 4 din, krave III. vrste do 3.5 din; junci do 4 din 25 par en; biki do 4.50 din za kg žive teže

Mednarodni sejem v Solunu. Kakor vsako leto se bo udeležila naša država tudi letos uradno mednarodnega sejma v Solunu, ki bo od 10. sept. do 1. oktobra t. l. Za razstavitve vzorcev blaga v skupnem oddelku kr. Jugoslavije nosi vse stroške Trgovinski muzej. Prijave za udeležbo na sejm je poslati neposredno na: Trgovinski muzej Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Belgrad, Miloša Vel. 29.

Z velike parade francoskega narodnega praznika v Parizu 14. julija: Dolgocevni topovi med parado.

4 dni pri Slovencih v Afriki

Kratek obisk pri slovenskih cistercijancih na Atlasu

Mesto Alžir

Na ladji »Ville d'Alger«
4. julija 1939.

Nekaj veličastnega je pogled na sonce, ki zahaja; pa to pot ne morem s Slovincem zapeti, da bi zašlo za gore, ker moje oko ne vidi ničesar drugega kot samo vodo, samo vodo...

Na francoskem parniku »Ville d'Alger« se peljem po Sredozemskem morju. Iz Marseillea smo odpluli ob 11 dopoldne, in v Alžir pridemo jutri zjutraj okrog sedme ure.

Kaj me le zopet žene tako daleč? Slovenski človek se znajde povsod, in povsod si zna tudi ustvariti svoj dom! Ko smo pred leti brali v listih, da so rajhenburški cistercijanci odšli v francoske kolonije v Afriko, da tam ustanove novo podružnico, me je ta novica zelo razveselila in odločil sem, da ob prvi priliki »pogledam« čez lužo, ki sicer ni tako velika kakor ona za zlato Ameriko, ki pa je vendar precej »mastna«, kajti najhitrejši parnik vozi celih 20 ur. Sicer sem mislil, ker je čas vedno zelo dragocen, da bi ne bilo napak, če bi kar z letalom preškočil ta morski plot, pa je hidroavionska strela kar nekaj presojena: moral bi plačati trikrat več kakor za ladjo! Bi pa zato bil vsaj šestkrat prej v Afriki! Ampak potrpljenje je božja mast; sem toliko let prestal in počakal, bom zdaj tudi še teh par ur!

Šolske sestre iz Sl. Bjstrice imajo v Franciji že 3 zavode

Pred 6 dnevi sem obiskal že tretjo naselbino slovenskih šolskih sester iz Slovenske Bistrice tu v Franciji: Komaj zdaj 15. junija so prevzele v oskrbo sanatorij »Henri-Joseph« (ki je last pariške nadškofije) blizu Toulona, v Hyères. Doslej so hišo oskrbovale španske sestre; ker pa so se vrnile v Španijo, ni vedel upravitelj kaj bi počel, kam bi se obrnil, da bi si pomagale. Na francoskem namreč silno primanjkuje samostanskih poklicev, in namesto da bi ustanavljali nove naselbine, morejo le s težavo vzdrževati že obstoječe, v kolikor že niso prisiljeni sploh ukiniti mnogo naselbin.

In tu zdaj pride na površje slovenska razgibanost. Šolske sestre iz Slovenske Bistrice so pred dvema letoma, 1. avgusta 1937, prevzele vodstvo oskrbe zavoda sv. Filipa v Mendonu pri Parizu, kmalu pozneje pa se Verneril pri Toursu. In ker Francozi zelo občudujejo poštvalnost teh sester, ni čudno, da dobivajo prošnje z več strani, naj bi prišle »na pomoč«, kjer si Francozi ne znajo pomagati.

Francoski redovi bi radi slovenske redovnice

Z menoj je šla obiskat sestre v Hyères vrhovna predstojnica reda Presvete Trojice, Trinitark, ki tudi zelo veliko trpijo zaradi pomanjkanja poklicev. Ko je od slovenskih šolskih sester zvedela, da je v Sloveniji dovolj samostanskih poklicev, le denarja ni, da bi ga kdo nosil v francoske samostane, tedaj se je vrhovna predstojnica odločila, da gre v Slovenijo in odpelje kolikor bo največ mogla, slovenskih deklet!

Kaj čudno torej, da smo tudi s te strani postali pozorni na našo slovensko kri, ki se vedno bolj in bolj odteka... Prav je, da slovenska dekleta tuji »obrajtajo«, ampak vsaj upanje smemo imeti, da se bodo ta dekleta še kdaj vrnila v Slovenijo, in tu nadaljevala svoje bogoljubno delo za dobrobit Slovenije!

Pri belih očetih v Alžiru

Alžir, zjutraj, v sredo 5. julija.

V voznem redu je pisano, da ladja pripelje v Alžir ob 7. Gledam na uro, ne vidim še ničesar drugega kot vodo, vodo, mirno morsk gladino. Šele potem se mi je posvetilo, da smo že v Afriki, in ne več v Evropi! Komaj ob pol 8 smo skozi gosto meglo — ki pa je po mnenju vseh nekaj zelo redkega v severni Afriki — opazili prve bele hiše ob obali, in po afriški uri je bilo res točno ob sedmih, ko smo zavozili v pristanišče.

Srečanje s patrom Kukovičičem

Takoj smo odšli v stolnico sv. apostola Filipa, ki jo je na mestu nekdanje mohamedanske mošeje postavil znani kardinal Lavigerie, in tu sem maševal. Kako sem se razveselil, ko me je po sv. maši v zakristiji pozdravil bivši prior rajhenburškega samostana ref. cistercijanov, p. Robert Kukovičič, ki je zdaj že šesto leto med Arabci v severni Afriki. — Sporočil sem namreč Slovincem v rajhenburški »podružnici«, da jih obiščem, in zato me je tembolj razveselilo, da mi je prišel nasproti v Sloveniji dobro znani p. Robert, saj so ga obiskovalci vsakoletnega velesejma prav dobro poznali. Zdaj zopet nosi pravo metuzalemsko brado.

Odpeljala sva se z avtobusom do 14 km oddaljene osrednje hiše belih očetov, kjer so slovenski cistercijanci kakor doma, vselej kadar se nokažejo. Tu sem tudi že pozdravil brata Evgena,

samostanskega vozača, šoferja, ki je pripeljal p. Roberta na nekakem tovornem avtomobilčku iz 120 km oddaljenega njihovega samostana. — Tu zdaj pišem in občudujem lepo afriško pokrajino in mirno morje.

V slovenskem samostanu sredi Atlaskega gorovja

Samostan Atlaske Gospe, četrtek 6. julija zv. Ves dan sem preživel med našimi slovenskimi junaki. Med njimi je »kolovodja« že omenjeni p. Robert Kukovičič, bratov lajkov je trenutno šest. In tudi s temi sem govoril, četudi navadno cistercijanci, ki so namreč reformirani in ki jim še mnogi pravijo, da so trapisti, vedno molče. Bil je prej tukaj še p. Krizostom Zemljak, doma pri sv. Antonu nad Rajhenburgom, ter brat Jurij Valenčič in brat Kazimir Toplišek, pa so vsi trije »podurhali« nazaj v Rajhenburg, ko so prevzeli novo ustanovo — Francozi! Je pač stvar bila taka, da so se Slovinci mučili v začetku celih pet let, potem pa ko je bilo že precej dela opravljenega, je prišlo nekaj patrov iz drugih samostanov, in tako ta ustanova ni veljala več za slovensko! Med temi brati lajki pa ni nobenega Francoza.

Kakih 1200 metrov visoko živijo Slovinci v tem atlaskega gorovju. Ko sem se včeraj peljal v samostanski avtu (v katerem je pa imel »častno« mesto novo kupljeni zvon!) sem občudoval krasno pokrajino, in pa — prelepo cesto! Kaj takega nisem pričakoval v Afriki. Vse asfaltirano, in vozili smo se med samimi vinogradi od mesta Blida, mimo mesta Bufarik in — čudno, mimo kraja: Dalmatie! — vse do podnožja Atlasa, dobrih 50 km. Potem pa vedno višje, višje v hrib, da sem nazadnje že mislil da z vrha Pohorja gledam nekam doli na Dravsko polje... Tukaj torej, v tej višini živijo naši slovenski možje. Ni jim prevelike sile, ker imajo poglavitno življenjsko potrebščino, dobro vodo, čisto studenčnico! In kar je še bolj čudno, mirza je, da jo človek res rad pije v tej grozni vročini!

Pa še nekaj imajo, za kar jim pa res nisem nevoščljiv: muhe, muhe! Te živalice so pa še vse hujše kot pa kranjske muhe: celi roji te obletujejo, da se jih obupno otresaš. Pa naj bo ponoči ali podnevi, te zares faraonske šibe božje se v Afriki ne ubraniš.

Tudi mravlje niso redke, in četudi imaš dovolj prilike občudovati naravo božjo, se vendar

Mladinska prireditev v Tržiču

Preteklo nedeljo je bil lep praznik tržiške mladine. Sicer včasih kdo pravi, da se Tržičani radi postavljajo, pa so si za to nedeljo tudi znali poiskati razloga za to. Blagoslovljen je bil namreč prapor mladcev, ki je po obveznem načrtu ZFO prvi zaplaval prav v Tržiču. Botrovala sta mu blagohotno ga. podžupanova Hedvika Pravstova in tovarnar g. dr. Kozma Ahačič, katerima je bila na predvečer tudi prirejena prirčna podoknica.

Botrica novega mladčevskega prapora gospa podžupanova Hedvika Pravstova in boter tovarnar g. dr. Kozma Ahačič

Naneslo je, da je bila blagoslovitev prapora prav na karmelsko nedeljo, ki je v Tržiču zaradi karmelske bratovščine vedno bolj svečana. Prvič je bila letos to nedeljo popoldne procesija s srebrnim kipom karmelske Matere božje na Slap ob ogromni udeležbi. Neposredno pred procesijo je

nehote spomniš, da stojiš na tistem kosu sveta, ki smo mu včasih pravili da še vedno prenaša prekletstvo Kamovo! Če te kaj piči, te prav pošteno!

Kako žive slovenski redovniki

Od česa pa ti naši slovenski ljudje živijo? Zemlja tod ne more biti tako zelo rodovitna, ker ni vode; trapisti pa, oz. cistercijanci pa imajo dobro vodo, in zato si pomagajo, da imajo najpotrebnejšo zelenjavo kar sami. — Poglaviti pridelek je pa trta: ljubo grozdje, tu ga je pa res dovolj! Kamor človek pogleda, posebno pa globoko na širne planjave, sama trta, in spet samo trta. Redko kje se svetlika malenkostna rumena ploskev, malo ovsra, morda rži, pšenice že ne.

Saljivo mi je omenil brat Gregor Beve, samostanski mizar in kolar, obenem pa še kuhar! da je dobri Bog stresel zadnje ostanke božjega semena iz vreč, ko je sejal po svetu, na to žalostno afriško zemljo... Sreča je v tem, da so Arabci kar z malim zadovoljni. In nehoté sem se spomnil svojih bivših dalmatinskih župljanov, ki tam na naših dalmatinskih otokih tudi nimajo

drugega kot trto, in ponekod malo zelja, kot glavno hrano pa večne ribe in spet samo ribe...

Tako mi je hitro minil danes čas, in moram se odpraviti nazaj v Evropo.

Nazaj v Francijo

Petek, 7. jul., na ladji »President Dal Piaz«. Včeraj zvečer, ko sem še v atlaskega gorovju dremal, — prav spati nisem mogel zaradi sitnih faraonskih muh, pa tudi zaradi silne vročine — je pripeljal eden afriških belih očetov misijonarjev svoje misijonsko vozilo: mal avto, s katerim se je danes zjutraj odpeljal, potem ko je pri cistercijanah ob 3 maševal, nekam v notranjost Afrike.

Peljal me je od samostana menda 7 km do postaje ozkotirne železnice, Medea. Tu vozi vlak še precej hitro, ker gre navzdol; v dolini pa, na postaji Blida, je pa že normalni tir glavne proge Alger-Oran. Tu je šlo zopet zelo hitro, in tako sem po treh urah vožnje na železnici prispel v Alžir.

Vkrcal sem se na ladjo »Président Dal Piaz«, ki pa ni tako velika in lepa kakor »Vile d'Alger«, s katero sem se v terek odpeljal, in ki je porabila 20 ur vožnje. Z današnjo ladjo bomo pa kar 25 ur »plavalici«.

Potnikov nas je zelo veliko; je pač »sezona«, ko večinoma potujejo Francozi iz te afriške afriške kolonije nazaj v Francijo, in po dveh ali treh mesecih se spet vračajo v Afriko. Ni zastoj vsa tista reklama na afriških poštah žigih: »Preživite zimo v Alžiru«

Ne
BOJTE SE
tega stola!

Kdor se trudi, da si s pravilno nego pomaga ohraniti zdravje svojih zob - ta se lahko brez strahu prepusti pregledu zobozdravnika.

Če hočete pravilno negovati zobe, uporabljajte Sargov Kalodont. Popoln učinek te izvrstne zobne paste je v sulforicin oleatu, ki odpravi polagoma zobni kamen - povzročitelja mnogih zobnih bolezni - in prepreči njegovo ponovno tvorbo.

Če so Vaši zobje brez zobnega kamna, šele tedaj so zdravi in lepi!

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnju

Ali ste že darovali za kongres Kristusa Kralja?!

20 mrtvih zaradi eksplozije letala

Iz Pariza poročajo 14. julija: V bližini španske Seville se je ponesrečilo letalo in je bilo 20 ljudi mrtvih.

Kmalu po odletu je letalo, ki plove na progi Sevilla-Madrid, radi eksplozije treščilo nizdol. Padlo je na streho kemične tvornice, kjer je takoj izbruhnil požar, ki mu je čez nekaj hipov sledila eksplozija. Tvornica je bila skoraj vsa uničena. Natančno število žrtev še ni znano. Šest potnikov z letala so našli na pogorišču kot zgoljenela trupla. Več ko 16 oseb pa je bilo hudo ranjenih.

Lilija, ki ima 105 cvetov

Iz Prage poročajo, da je v kmetijskem zavodu zrastle lilija, ki ima na enem stebelu s tremi poganjki 105 cvetov. Lilija je rjavkastorodeča s črnimi picicami.

Pogled na brežino novomeškega stadiona ob nedeljskem popoldanskem nastopu

Droline novice

Koledar

Sreda, 19. julija: Vincencij Pavelski; Avrea, Zlata, devica, mučenica.
Četrtek, 20. julija: Marjeta, devica; Hieronim; Tomaž, mučenik.

Osebnostne novice

— Poročila sta se v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v ponedeljek g. Jože Zele, uradnik socialnega ministristva iz Beograda, bivši predsednik Fantovekega krožka sv. Kristofa in sedaj tajnik Prosvetnega društva v Beogradu, in gđc. Vladka Zornik, hčerka najmlajšega socialnega delavca pri fari v Beogradu. Poročil ju je tajnik Rafaelove družbe P. Kazimir Zakrajšek. Bog ju blagoslovi z obilno srečo.

Za aube
in zavijačke
zlate niti, luskinice, rožnati trakovi i. t. d.

M. DRENIK
LJUBLJANA Kongresni trg št. 7

Kongregacijsko zborovanje dijakinj v Smihelu pri Novem mestu — odpovedano

V dnevi od 27. do 29. julija bi imelo biti zborovanje dijakinj kongregantistij v Smihelu pri Novem mestu. Z zborovanja bi vse kongregantistije prišle v Ljubljano na glavni dan kongresa Kristusa Kralja. Pri določitvi časa za to zborovanje v zgodnji pomladi pa še nismo vedeli za program kongresa Kristusa Kralja. Ker pa po objavi sporeda kongresa Kristusa Kralja pade zborovanje v važne kongresne dni in ker je izredno važno in potrebno — kar je razvidno iz sporeda —, da se kongregantistije udeležujejo vseh prireditelj kongresa Kristusa Kralja, zato zborovanje v Smihelu odpovedujemo. Vse dijakinje - kongregantistije nujno vabimo, da se udeležijo vseh prireditev kongresa Kristusa Kralja, posebna vseh kongresnih predavanj. Udeležijo naj se tudi zborovanja, ki ga bodo posebej priredile lastne organizacije deklishe KA. Svoje udeležbo javite pri župnijskih skupinah, one v mestih pri gđ. kongregacijskih voditeljicah. Javite se takoj! — Diakinj-kongregantistije, vse na kongres Kristusa Kralja!

Prof. Ivan Bogovič.

Kan. dr. Tom. Klinar.

Tabor viničarjev

Strokovna zveza viničarjev zveze združenih delavcev Ljutomer priredi v nedeljo, dne 30. julija 1939 v Kapeli (Slatina Radenci) viničarsko-delavski tabor.

Ob 7 jutraj zbiranje udeležencev v Radencih.
Ob pol 8 odhod z godbo na čelu v Kapelo.
Ob 8 sprejem v Kapeli.

Ob 9 sv. maša s cerkvenim govorom. Pri sv. maši ljudsko petje s spremljanjem godbe. Po sv. maši zborovanje pred cerkvijo. Govorijo: g. minist. Snaj Franc in drugi govorniki delavskih organizacij in ustanov iz Ljubljane, Maribora in Ljutomer.

Po zborovanju izlet v zdravilišče Radenci in ogled gradbe mosta čez Muro.

Popoldne prijateljska zabava z bogatim srečelovom pri g. Lukovnjaku v Kapeli. Pri celodnevni prireditvi sledijo viničarska godba »Slavček od Sv. Miklavža pri Ormožu«.

Tovariši viničarji, viničarke, poljedelski in drugi delavci prosvetne organizacije, prav vsi prijavite vabilu, da se v žim večjem številu odzovete vabilu na našo prireditev, ki bo v Kapeli, na tem z vinsko trto obrastlem hribu, na eni najlepših razglednih točk slovensko-radgonskih gor.

— Pri težki stolici, napetosti, glavobolu vsled naprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefova« voda lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Višarskim romarjem, ki so se prijavili za XVI. romanje na Sv. Višarje, ki ga priredi Prosvetna zveza v Ljubljani 12. in 13. avgusta, sporočamo, da bo romarski vlak obstajal na vseh postajah od Ljubljane do Jesenic tja in nazaj. Vsi, ki bivajo izven Ljubljane in se pripeljejo v Ljubljano z vlakom, imajo pravico do polovične vožnje od svoje vstopne postaje, kjer kupijo vozni listek in železniško izkaznico K 13, katere pa ne smejo oddati na nobeni postaji, ker jo bodo potrebovali nazaj. Dovoljene so prelaznice, zato je potrebna samo ena slika v velikosti 4 X 5 cm. Čas prijave smo podaljšali do 23. julija. Celotni stroški znašajo 80 din za osebo. Otroci do 5. leta so prosti vožnje, do 10. leta plačajo polovično vožnino, to je 40 din. Železničarji plačajo 50 din. Isti znesek morajo plačati tudi udeleženci, ki vstopijo na romarski vlak na Jesenicah. Vlak odhaja iz Ljubljane 12. avgusta ob 7.15 jutraj in sicer 10 minut za rednim jutranjim vlakom.

— Jugoslavija na mednarodnih modelarskih tekmah v Londonu. Lani so bile v Ljubljani mednarodne modelarske tekme, na katerih so zmagali Angleži. Letos pa bodo mednarodne modelarske tekme za pokal kralja Petra II. v nedeljo, 23. julija v Londonu. Jugoslavanska ekipa za te tekme je sestavljena tako-le: vodja inž. Miroslavjevič, predstavniki zrakoplovnega poveljstva Bisajl (Slovenec), tekmovalci iz Beograda Ristič in Kisovec

Kaj pravite?

Poznam društvo, ki je v poldrugem mesecu priredilo tri javne veselice s plesom in drugo tako imenovano prosto zabavo. Pa ima to društvo v svojih pravih zapisnikar, da je njegov namen vzgoja mladine. V ta namen ga tudi država podpira. Sprašujem se, če je takšno društvo zares vzgojno in podpora vredno. Ne glede na to, da tisti, ki danes, v sedanjem težkem mednarodnem vzdušju, ki moreče leži tudi nad našo zemljo, prirejajo veselice za veselico, v mnogem sličejo onim, ki prirejajo zabave ob odprtih grobovih.

(Slovenec), tekmovalci iz Zagreba: Velikonja C., Velikonja N., Prohaska, Bernert, Frezel, Vidas, Majnorič, Praček (Slovenec) in Mikulič (tehnični vodja ekipe), iz Nisa tekmovalci Segau, iz Ljubljane tekmovalci Centič Jelko. Modele, s katerimi bodo tekmovali, so poslali v London že pretekli teden, tekmovalci so pa odpotovali v ponedeljek iz Beograda skozi Ljubljano v Nemčijo in Belgijo do Ostende, odkoder so se prepeljali s parnikom na Anglesko. V London prispeljo po voznem redu danes jutraj ob 7. Nasim tekmovalcem želimo veliko uspeha.

— Na kozolecu ga je pobil. Iz Leskovca pri Krškem na poročajo: V ponedeljek, 17. t. m. smo pokopali Jožefa Kranjčevića iz Kobila, ki je postal žrtev groznega zločina. V noči od petka na soboto je bil na kozolecu napaden in s sekuro pobit na glavo. Kljub hudim ranam, ki mu jih je zadala masčevalna zločina roka, je prišel sam s kozolca, nakaš so ga prepeljali na vozu v bolnišnico v Krškem, a je že na poti izdihnil. Bil je miren kmetijski fant. Ta strašen dogodek se je že isto jutro po bliskovito razširil in v vseh ljudeh vzbudil ogorčenje in gnus. Kakor iskreno sočustvujemo z domačimi, tako pa tudi vsa fara obsoja to zločinstvo, ki naj ga roka pravice ostro kaznuje, da se vendar že ustavi ta strašni tok zločinov, ki skruntijo našo slovensko zemljo. Te vrste zločinov bo mogla zajeziti edino smrtna kazen za vsak poedini slučaj. Tiste roke, ki jih nič več ne odvrne od zločina, bo morda zadržal edino še strah pred težko kaznijo.

Za konzerviranje sadja in zelenjave vporabljaite zdravju neškodljiv Drogenan-prašek Prodajajo samo drogerije.

— Blagoslovitev motorne brigadne v Božakovem pri Metliki. Lepa belokranjska vasica Božakovo, ki leži na skrajnem robu Slovenije, se pripravila na lepo slovesnost. V nedeljo, dne 23. julija bo ob 3 popoldne blagoslovitev nove motorne brigadne tenkajšne gasilske čete. Belokranjsko ljudstvo se veseli, da bo moglo pozdraviti ob tej priliki v svoji sredi g. bana dr. M. Natlačenca, ki bo kumoval novi motorni brigadi. Kumica pa bo g. Ljubica Težakova iz Zagreba. Vabimo vse prijatelje Bele Krajine, da ob tej priliki prihitijo na Božakovo, ki se zaradi svoje lege na strmih pečinah nad Kolpo po pravici imenuje belokranjski Bled. Železniške zveze so zelo ugodne. Nedeljski vlak pripelje na postajo Rosalnice ob 8.55, odhaja pa zvečer ob 18.15. Od Rosalnic do Božakovega je samo 25 minut peš. Ker bo isti dan tudi cerkveno prošenje, bodo lahko vsi udeleženci, ki pridejo z vlakom, pri sv. maši. Pričakujemo zlasti, da se bodo naši tovariši, belokranjski gasilci, odzvali vabilu v častnem številu.

— Lepa vas Olshevek nad Kranjem ob vnoznju ponosne Zaplate bo zopet odeta v praznično razpoloženje. Tamkajšnje Prosvetno društvo bo ponovilo v nedeljo, 23. julija ob 6 popoldne Moljčovo komedijo »Namišljeni bolnik«. Cisti dobiček je namenjen za kritje dolga, ki je bil napravljen ob priliki zgraditve nove dvorane. Za čim večjo udeležbo se priporoča Prosvetno društvo Olshevek.

— Nesreča brez hujših posledic v Retečah pri Skofji Loki. Zadnja nedelja je s svojo vročino skoraj izpraznila Ljubljano, kar se je poznalo tudi na Sori, ki je imela pri Retečah in Medvodah toliko kopalcev, kakor še nikdar. Posebno živahno je bilo v reteškem kopalšču, kjer skoraj od samih kopalcev ni bilo več videti vode. Posebno veselje so imeli seveda otroci, ki so se v bližini kopalšča čofali v topli vodi. Ta otroški življav je opazovalo z brvi, ki tam vodi čez Soro, okrog 20 gledalcev, med katerimi so bili nekateri tudi oblačeni. Nenadoma pa zahrešči ograja in vseh 20 gledalcev, ki so se nanjo naslanjali, pade kake 3 m globoko v vodo. Večini se ni zgodilo nič hujšega, kakor da so se ustrelili in da so mokri morali bresti iz vode. Med gledalci pa je bila tudi mati s štiriletnima dvojčkoma. Pri padcu je že mati sama padla, ali tako nesrečno, da je izgubila zavest, ali pa jo je zgubila zato, ker ni znala plavati. Potegnili so jo iz vode in začeli obujati k zavesti. Oba otroka pa je voda nesla naprej in so kopalci uprizarili pravo dirko za njima. Kakor hitro je kdo dosegel otroka, je navedno tudi že zdrsnil na spolkem dnu in mu je otrok zopet ušel. Šele kakih 30 m od brvi navzdol je se končno posrečilo dvema kopalcem, da sta otela vsak svojega dvojčka iz valov in ju spravila na breg. Seveda je razumljivo, da je bil prvi vzkliz matere, ko se je zopet zavedla: »Otroci!« in okoli stoječi so jo hitro potolažili, da se tudi dvojčkoma ni nič hudega zgodilo.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja in soliva. — Julij Klein, Ljubljana, Wolfova 4

— Božjo pot k Marijini hišici v Loreto lahko opravite ob 4 dnevem romarsko-izletnem potovanju v Italijo od 8. do 11. avgusta (v tehnični izvedbi Tujkoprometne zveze). Avto vozi skozi Vipavsko dolino. Cena: do Gorice-Trsta 160 din, do Padove-Benetk 300 din, do Loreta 600 din. Spotoma obisk vseh znamenitih krajev in ogled vseh zanimivosti. Ker morate vse obveznosti izpolniti do 31. julija, zahtevajte takoj podrobna brezplačna navodila pri upravi »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— V zalogi uršulinskega samostana v Ljubljani se dobe po zelo nizki ceni sledeče knjige, vezane in broširane: Srčni rubini, Slava sv. hostiji, Iz moje celice II. del.

— Možnar se je razletel rudarju Jožetu Sikosku, ki je streljal v Senovem na evatbi svoje sestre. Pri eksploziji je dobil hujše poškodbe na glavi in se je zatekel v ljubljansko bolnišnico.

— Jogurt Vam uredi prebavo in pospeši tek. Pište jogurt Gorenjske mlekarne zadruge Naklo.

— Požar v Poljanski dolini. Preteklo soboto je začela goreti stanovanjska hiša posestnika J. Riharšiča v Hobovšah pri Fužinah v Poljanski dolini. Najbrž je padla iskra iz dimnika na slamanato streho, ki se je kaj hitro vnela. Gospodar je bil na travniku, kamor so ga prišli klicati. Ko je prihitel domov, se je ogenj že širil na gospodarsko poslopje s hlevom. Ker v bližini ni vode, so imeli gasilci, ki so takoj prihiteli na pomoč, težko delo, posebno še, ker je pihal močan veter. Zgorel je ves gornji del visokopritične hiše, prav tako deset metrov dolg hlev. Gasilec se je posrečilo rešiti večinoma vso opravo, obleko, perilo in tudi živino. Škoda je okrog 50.000 dinarjev. Riharšič pa je bil zavarovan samo za 9.500 din.

— Pri sončenju uporabljajte Tschamba Fil. Kr. dvorni dobavitelj DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.

— Sv. Miklavž na Dravskem polju. V nedeljo dne 23. t. m. priredi Prosvetno društvo pri Sv. Miklavžu v toli krašno igro »Peg srečk moj« v treh dejanjih in sicer ob pol 3 popoldne in ob 7 zvečer.

— Kongres Združenja jugoslovanskih izvoznikov je bil preteklo nedeljo v Beogradu. Na kongresu je bila sprejeta resolucija, ki zahteva v vseh državnih ustanovah, kjer se obravnavajo vprašanja našega izvoza, po enega zastopnika ZI. Ker bo letos rekordna letina sadja, ga bodo morali veliko predelati v marmelado; ni pa nobene možnosti, da bi se skuhano in v marmelado predelano sadje izvozilo. Zato prosijo vojnega ministra, naj nabavi za vojsko marmelado iz domačega sadja, namesto da jo uvažamo iz tujine. Izvozniki volne prosijo, da bi se jim dovolil izvoz volne iz leta 1937-38 v kliniške države. Te volne je okrog 25 vagonov. Glede določanja cen za pneonico zahtevajo izvozniki, da je treba prej vprašati za strokovno mnenje ZI. Tečaj tujih valut naj se določi vsaj za mesec dni naprej, da ne bo zaradi nenadnih izprememb občnih izgub. Končno zahtevajo izvozniki svojega zastopnika v izvozniknem odboru pri Narodni banki.

— Zaprta cesta. Zaradi izmenjave strohnelega lesa nadvoznjaka v km 3,8,9 žel. proge Ljubljana—Kamnik, med postajama Ljubljana-Siška-Jezica, bo v dnevih 19., 20. in 21. julija za ves promet zaprta banovinska cesta, ki pelje z Jezice čez ta nadvoznjak v Vičmarje.

— Nesreča motoklistista. Znani zagrebški dirkač Nikola Jurčić, slušatelj medicine, ki je nedavno nastopil na motoklističnih dirkah in si pridobil v svoji kategoriji prvo nagrado, se je preteklo nedeljo vrátil z izleta. Pri Novem mestu je vozil za nekim tovornim avtomobilom. Naenkrat se je avtomobil ustavil in Jurčić se je zaletel vanj. Odletel je na cesto in se močno poškodoval. Prepeljali so ga z avtomobilom v zagrebško bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

— Požar v Laškem. Ko so dne 16. julija obhajali laški gasilci svojo 70 letnico na »Lavi« in ko so bili najlepše volje, je gasilski rog oznanil požar. Goreti je začela senena šupa, lasti gospoda Poteka Martina, pod Starim gradom št. 51. Šupa je bila polna sena in je okrog 9 zvečer s svojim požarom razsvitala stari grad in okolico. Vrli laški gasilci so takoj pohiteli in opravili svojo dolžnost nakaš so se vrnili k nadaljevanju proslave 70 letnice. Zažgal je brez dvoma nekdo, ki je hotel s tem nagajati gasilec pri proslavi.

— Huda nesreča v tovarni za dušik v Rušah. V ponedeljek zvečer nekako ob pol devetih se je zgodila huda nesreča v tovarni za dušik d. d. Ruše. Tekoči karbid se je razlil po delavcu Robič Leopoldu, ki je dobil strašne opekline po vsem telesu. Poklicani reševalci iz Maribora so ga v brezupnem stanju prepeljali v mariborsko bolnišnico, vendar je prav malo upanja, da bi ponesrečenec prenesel strahovite opekline. Star je 39 let ter poročen.

— Dama Za vroče dni si lahko kupite že izgotovljene obleke v krasnih živobarvnih vzorcih iz prave tobrake, krepa avile in delena od 65 din naprej pri tvrdki F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko. ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Prva letošnja žrtev Save

Vročina zadnjih dni je napolnila tisoče kopalcev iz Ljubljane na savska obrežja, ki so zadnje dni vsa oživila. Tako se je v ponedeljek popoldne kopal na Savi pri Ježici tudi 24-letni g. Silvo Mehora, šol. upr. v Brigi pri Kočevski Reki. Kot Ljubljančan je bil na počitnicah v Ljubljani ter se je šel kopal v družbi svoje zaročenke in prijatelja. S seboj je vzel tudi 10-letnega fanta. Vsi skupaj so se kopal na levem bregu Save pod novim Severjevim kopalščem. Okrog 5 so odšli vsi trije v vodo in le Mehora zaročenka je ostala na bregu. Spustili so se po Savi navzdol in ko so plaval pod mostom, je zagrabil fanta vrtnec. Fant je začel klicati na pomoč in Mehora je hitro odplaval k njem. Fantu pa se je učitelj preveč oklenil in sta se oba začela potapljati. Nato je prihitel na pomoč še učitelj prijatelj, vendar tudi ta ni mogel pomagati. Vse to je opazil policijski stražnik g. Alojzij Cvetrežnik iz Ljubljane, ki je bil z ženo na bregu. Skočil je v vodo in potegnil nezvestnega dekla iz vode ter ga spravil na breg. Prav tako je stražnik rešil učiteljevega prijatelja, medtem ko je neki uradniški skočil v vodo in skušal rešiti učitelja. Ta se je pa ves v strahu reševalca tako oklenil, da se je ta komaj izvil iz nevarnega objema. Ko je pa hotel potapljajočega se učitelja prijeti za lase in ga dvigniti nad vodo, mu je ostala v rokah samo čepica. Mehora se je potopil v globino in kljub temu, da so kopalci preiskali vso Savo, utopljenca niso našli. Stražnik je nezvestnega otroka spravil s umetnim dihanjem k zavesti in tako rešil kar dva človeka golove smrti, za kar zasluži najlepšo pohvalo. Tudi v torek so še iskali utopljenca, vendar ga niso našli, čeprav je neki Posavec preiskal vso Savo do Male vasi.

Po državi

— Romunski princ Nikola, ki je bil nekaj dni v gosteh v Miločeru pri svoji sestri Nj. Vel. kraljici Mariji, je 16. t. m. odletel iz Miločera z vodnim letalom v Divulje, odkoder se je z avtomobilom odpeljal v Split, kjer se je takoj ukrcal na Parnik Karadžordje, s katerim se je peljal v Benetke.

— Ugledni gostje na naši rivjeri. V Kotor je prišel na svoji jahti »Espermacor« znani ameriški bogataš Hamilton. Z njim je prišla tudi njegova soproga, ki je znana ameriška književnica. — V Boki je na počitnicah ruski učemjak Horvatom, ki živi v Berlinu ter je bil dolgo let asistent prof. Einsteina. — V Boki se mudi tudi egiptovski častnik in lastnik dveh egiptovskih listov dr. Nimbo.

— Se ena zračna zveza s Dubrovnikom. Z današnjim dnem uvaža »Aeropot« še eno zračno zvezo zaledja s Dubrovnikom in to direktno progo Beograd-Dubrovnik brez pristanka v Sarajevu. Letalo bo odhajalo iz Zemuna vsak dan ob 16.05 in prispelo v Dubrovnik ob 17.20, nakaš bo ob 17.40 odletelo nazaj in ob 18.55 pristalo v Zemunu.

— Spor med pomorci in lastniki ladij se je zaostril. V sporu med pomorci in lastniki ladij zaradi sklenitve kolektivne pogodbe, ki se vleče že precej časa, je prišlo do nove zaostritve. Lastniki ladij namreč na noben način nečajo sprejeti zahteve pomorščakov, da bi bili v kolektivno pogodbo vključeni strojni častniki in radiotelegrafisti. Pomorci, ki so večinoma organizirani v Zvezi hrvatskih privatnih nameščencev in v Hrvatski delavski zvezi (HRS), so odločeni začeti z ostro borbo, ako lastniki ladij ne sprejmejo njihovih zahtev.

Ljubljana, 19. julija

Radio Ljubljana

Sreda, 19. julija: 12 Koračnice velikih mojstrov (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Salonski kvartet — 14 Napovedi — 18.30 Mladinska ura: Vremenska hišica (g. Miroslav Zor) — 19 Napovedi, poročila — 19.40 Nac. ura: Lepi spomini iz težkih dni (Dragutin Prokič) — 20 Bayer: Vila lutka, potpuri (plošče) — 20.10 Freske v blejski župni cerkvi (g. Franc Zen) — 20.30 Pevski zbor Prosvetnega društva Kranj — 21.15 Tamburaški orkester (A. Karmelj) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za mlade ljudi in poskočne pete, ki rade se v plesu veselem vrte!

Drugi programi

Sreda, 19. julija: Beograd: 20 Nar. pesmi — 20.30 Plošče — 21.45 Zab. konc. — Zagreb: 20.30 Ljubljana. — Praga: 19.20 Operet. glasba — 20.40 Opera. — Bratislava: 19.20 Promen. konc. — 21.20 Novakova sonata. — Sofija: 19.15 Mascagnijeva »Cavalleria rusticana«. — Varšava: 21 Chopinov konc. — Budimpešta: 20.10 Ork. konc. — 22 Mozartova sonata — 23 Plošče. — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21 Pesmi in plesi. — 22.10 Komorna gl. — Rim-Bari: 21 Simf. konc. — 22.30 Zbor. — Berlin: 20.15 Simf. konc. — Köln: 20.10 Operetna glasba. — Lipsk: 20.15 Vojaške pesmi. — Strasbourg: 20.15 Simf. koncert.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Izgubljena je bila damska zapesna ura od letnega gledališča do Kolodvorske ulice. Pošten najditelj se naproša, da jo vrne proti dobri nagradi upravi »Slovenca«.

Izgubil sem v gozdu Dobava pri Brezicah rjavo listino z 1.000 din. Kdor vrne listino nepoškodovano z dokumenti, si lahko denar obdrži. Listnico je poslati na naslov Lovrenc Gradšek, tvornica celuloze Videm-Krško.

* Smrt pod kolesi vlaka. Delavec Franc Poljanec se je v noči od nedelje na ponedeljek ob eni vračal po Selski cesti v Zagrebu proti domu. Šel je čez železniško križišče, v tem hipu pa je pridrvel vlak in kolesa lokomotive so zgrabila nesrečnega delavca, mu odrezala levo nogo, dešno pa zdrobila. Poleg tega je dobil hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnil.

* Skrivnostno bombardiranje s kamenjem. Iz Koprivnice na Hrvaškem poročajo o čudnem bombardiranju s kamenjem, kateremu je že teden dni izpostavljena hiša odvetnika dr. Stanka Ščerbaka v Šetališčni ulici. Bombardiranje se je pričelo že 10. t. m. in se nadaljuje vsak dan od 7 do 8 zvečer. Okrog 20 dkg težke kamenje pada v rednih presledkih z zapadne strani. Pobiča so že skoraj vsa okna na zapadni strani stavbe. Kamenje zadeva ob zid s takšno silo, da se razleti v drobne kose. Koprivniška policija vneto preiskuje vso okolico hiše in stalno pazi, da bi ujela zlikovca, ki si dovoljuje tako nesramno šalo, toda doslej se ji še ni posrečilo, kljub temu, da je natančno preiskala okolico hiše 300 metrov daleč. Okrog hiše je stalno zbrana množica ljudi, zlasti žensk, ki vedo povedati, da meče kamenje gotovo kakšen »zločesti duh«. Policija pa je prepričana, da izvirata skrivnostno bombardiranje od živega človeka, ki ima najbrž kakšno pripravo, opremljeno z močnim vzmetom, ki omogoča, da leti kamenje na daljavo čez 300 metrov. Na zapadni strani hiše, odkoder leti kamenje, leže okrog 300 metrov široki vrtovi, ki so pod stalnim nadzorom policije, toda kamenje pada še naprej. Policija misli, da zlikovec strelja s kamenjem iz daljave kakšnih 400 metrov iz podstrešja kakšne hiše in je začela s sistematično preiskavo vseh hiš v tej daljavi ter upa, da bo na ta način odkrila skrivniške zlikovca, ki že teden dni ogroža varnost prebivalcev odvetnikove hiše.

* Nezvestnega ponesrečenca so oropali. Industrialec Otokar Hrazdira iz Ivanca se je te dni vozil s kolesom po nekem klanecu blizu Ivanca navzdol. Pri tem je s kolesom zadel ob kamen ter padel s kolesa tako nesrečno, da je oblašal v grapi poleg ceste nezvesten. Šele čez nekaj ur so ga našli kmetje, ki so ga prepeljali k zdravniku, ki ga je poslal v varaždinsko bolnišnico. Hrazdira je pri padcu dobil hude notranje poškodbe, poleg tega pa so mu, ko je ležal v grapi nezvesten, neznan zlikovec odnesel denarnico in oro.

Sneberje-Zadobrova

Dramatični odsek Pevskega društva vprizori v nedeljo, 23. t. m. ob 4 popoldne v bližini Pevskega doma na prostem Vomergerjevo komedijo »Voda«. V slučaju slabega vremena bo igra v domu. Vabimo!

Anekdota

Znani angleški pisatelj dr. Swift je bil nekega dne imenovan za pridigarja angleškega parlamenta. V svoji prvi pridigi pred parlamentom je govoril o domišljavosti. Temo je razdelil v domišljavost na rojstvo in položaj, na bogastvo, na telesno postavbo in zunanost in na duševne sposobnosti. Ko je prve tri dele srečno končal, je dejal: »In sedaj bi morali prav za prav preiti k četrtemu delu. Ker pa v tej zbornici ni nikogar, ki bi imel vzrok biti domišljav na svoje duševne sposobnosti, ni potrebno, da bi se v to točko poglabljali, moji ljubi bratje!«

Še tisti dan je bil dr. Swift ob službo pridigarja angleškega parlamenta.

»Nehaj vendar z makaroni in naroči dunajski zrezek.«

LJUBLJANA

Jesenska razstava slovenske obrti

Priprave za jesensko veliko obrtno razstavo, ki bo pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in ki bo trajala od 7. do 16. oktobra letos na velesejmskem prostoru, naglo napredujejo. Po doslej poslanih prijavah je lahko sklepati, da bo to ena največjih slovenskih obrtnih razstav, ki bo obsegala vse panoge naše obrti. Poleg mizarke bo zelo poučna kovinska razstava, ki nam bo pokazala v polnem razmahu vse kovinske obrti. Tako bodo razstavljene kompletne instalacije, stroji v pogonu in najzanimivejši izdelki vseh kovinskih obrti. Sedlarji, tapetniki, zastopniki oblačilnih strokov bodo med seboj tekmovali, da pridejo do veljave. Prva obrtna razstava v Ljubljani je bila na pobudo zvonarja Sammasse l. 1844, ki jo je priredilo l. 1837 ustanovljeno »Društvo za pospeševanje in podpiranje industrije in obrti v Notranji Avstriji«. Razstava je trajala od 8. do 22. septembra 1844. Ljubljancem in posebno mestni obrtniki so bili na to razstavo zelo ponosni.

S Slamičevimi mesnimi in sadnimi konzervami boste prav gotovo zadovoljni!

I V cerkvi Sreca Jezusovega se danes slovesno praznuje praznik sv. Vincencija Pav. Najsvetejše bo ves dan izpostavljen. Ob 6 bo slovesna sv. maša, nato pa še tihe sv. maše ob 7, 8, 9, 10 in 11. Zvečer ob pol 8 bo slavnostni govor o sv. Vincenciju, ki ga bo imel g. p. prior Učak. Po govoru bodo pete litanije.

I V kapeli sv. Vincencija v Zeleni jami bo o priliki praznika sv. Vincencija v soboto, 22. t. m., zvečer ob 8 govor o sv. Vincenciju in pete litanije. V nedeljo, 23. t. m., bo ob 6 sv. maša in pridiga ter blagoslovitev dveh mladinskih cerkvenih praporov, ki se bodo prvič rabili pri igri o kraljestvu božjem, pri kateri sodeluje mladinska skupina iz Zelene jame z 90 člani. Ob 8 bo sv. maša in pridiga. Zvečer ob 8 bo na slavnostni govor o sv. Vincenciju in pete litanije.

I Slavnost v karmelski cerkvi sv. Jožefa na Selu ima župnija sv. Jakoba ne v torek, ampak danes v sredo. Po kratkem govoru ob 8 zvečer pete litanije in blagoslov. Vsi župljani so k tej pobožnosti prisrčno vabljani.

I Ljubljanski pevci bomo imeli nocoj, sredo, 19. t. m. skupno vajo za kongres v franciškanski dvorani ob 8 zvečer. To je naša predzadnja vaja. Da bo petje tem lepše in veličastnejše, pridite prav vsi. Saj je že sedaj, ko nas je skoro poldrugi eto, zvok zbora nepričakovano mogočen. Kaj se le bo, če pritisnemo do zadnjega vsi — kaj se le na Stadionu, kjer nas bo pel zbor nad 500 navdušenih grl.

Dr. HLAVATY

zobozdravnik specialist
zopet redno ordinira

I Člani ljubljanskih Vincencijevih ter Elizabetnih konferenc so vabljani, da se, drevi ob pol 8 udeležijo v cerkvi Sreca Jezusovega slavnostnega govora, katerega bo imel g. p. prior Učak o sv. Vincenciju Pavelskem, zaščitniku vseh družtev krščanske ljubnezi do bližnjika.

I Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek, 20. t. m. izlet k Novi Stifiti pri Ribnici in v Ribnico (slikarji o. Blaž, Metzinger, Wolf, Grohar). Odhod s Kongresnega trga ob dveh popoldne. Zgledati se je v trgovini Podkrajsek na Jurčičevem trgu do četrta ob 11 popoldne. Avtobus 35 din.

I Stolna prosveta ima jutri v četrtek 20. julija sv. mašo na Rožniku ob pol šestih zjutraj, h kateri se vlnudno vabijo vsi člani in prijatelji.

I Romanje v Rim. Skupino Slovencev za potovanje v Rim organizira Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani. Romanje bo od 13. do 20. avgusta t. l. z modernim avtobusom pod vodstvom prof. g. Anžiča, kateremu je poverjena razlaga in duhovno vodstvo. Velike so prednosti vožnje z avtobusom, ki nas pelje po lepih cestah skozi vsa mesta in vasi. Dačim so daljši postanki v vseh važnejših mestih. Postanek v Firenzi traja skoraj en dan, v Rimu bomo 2 in pol dneva, v Benetkah en dan itd. Iz Rima bomo šli preko Asiesija, kjer se poklonimo sv. Frančišku Asiškemu, na drugo stran Apeninskega polotoka v Rimini in ob zahodni obali Jadranskega morja do Padove. Tudi povratek iz Benetk preko Vidma (Udine), Trente in Trbiža skozi našo Gorenjsko bo zanimivost za vse. To potovanje z vozno in prenočišči ter kolektivnim potnim listom stane din 900. Prenočevali bomo povsod v hotelih. Na razpolago je še par sedežev. Prijave se sprejemajo le še do 24. julija in sicer v sredo 19. v petek 21. in ponedeljek 24. julija od 7 do 9 zvečer v društvenem domu, Karunova ulica 14, kjer se dobijo podrobne informacije. Prijavite se lahko tudi v pisarni trnovskega župnišča ali pa telefonično na št. 25-73.

I Državna šolska poliklinika v Ljubljani se najlepše zahvaljuje gg. abiturientom ljubljanske gimnazije leta 1897, ki so ob priliki izleta na Rakitno darovali din 100 za revne koloniste.

I Sestanki. Dne 24. julija 1939 ob 20 zvečer bo v dvorani »Rokodelskega doma v Ljubljani« članski sestanek Kluba železničarjev JRZ. Na sestanku bo obravnavan novi pravilnik delavcev državnih prometnih ustanov. Udeležite se sestanka zaradi važnosti v čim večjem številu.

I Zobozdravnik dr. Rodoschegg ne ordinira do konca avgusta.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji

zdravi z uspehom bolezni srea, ledvic, živcev, želodca, notranjih žlez.

Julij, avgust penzion 10 dni Din 750.—. Vračunano: stanovanje (izvemši sobe Terapije), hrana, zdraviliške takse, sobna postrežba ter pitna kura. — Zdravnika ter zdravilne kopelji je plačati posebej. Obširne prospekte dobite na zahtevo pri Putniku ali pa naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

I Posestne spremembe. Univ. prof. inž. dr. Milan Vidmar je prodal drž. uradniku Josipu Ivancu ter Mariji in Grizeldi Krenn, vsakemu po 3/10 zemljišča vl. št. 277 k. o. Gradiško predmestje, obstoječe iz parc. št. 49/4 za 240.000 din. — Trговец Josip Rojina ml. je prodal tajniku Antonu Kraju hišo št. 82 na Tyrševi cesti, spadajočo pod vl. št. 814 k. o. Petersko predmestje za 600.000 din.

I Dela na banovinski cesti Lesce—Podvin so v polnem teku in se vozišče že betonira z najmodnejšimi stroji. Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov — sekcija Ljubljana — priredi za svoje člane in po njih vpeljane goste skupen ogled teh del v soboto, dne 22. julija popoldne. Odhod z glavnega kolodvora v Ljubljani z izletniškim vlakom ob 15.35 do Lesca, povratek iz Radovljice z vlakom ob 20.02. Skupno

MARIBOR

Letošnja letina v mariborski okolici

Maribor, 18. julija.

V sredini meseca julija je že mogoče napraviti precej natančno presojo letine. Zetev je v glavnem končana ter je prva polovica pridelka že pod streho, druga pa dozoreva ter se že natančno vidi, koliko bo prinesla, seveda če ne bodo nastopile nepričakovane ovire, kakor bolezni, vremenske nesreče itd. Presoja letošnje letine v vsem kmečkem zaledju Maribora, ki je izredno veliko ter zaradi svoje plodnosti pomembno tudi za letino vse Slovenije, nam kaže, da bo donos kultur letos dosti slabši, kakor je bil lanske leto.

Sadna letina — najvažnejši vir dohodkov za vso Spodnjo Stajersko kaže kljub obilnemu cvetju na pičel pridelek. Zlasti poznega sadja ne bo toliko, kakor se je to ob priliki cvetenja javlan obetalo. Obrodilo je le nekaj zgodnjih sort. Dober pridelek pa obetajo hruške in zlasti češnje, ki že dolgo vrsto let niso rodile. Na žalost pa to sadje, ni za izvoz ter prihaja v poštev le za prodajo na domačem trgu, kjer pa zaradi preoblike ponudbe izgublja na ceni, tako da naš kmet ne bo lahko prišel do denarja. Edino slive pridejo v poštev za žganjekuho ter se bo silovito lahko prodala, ker je že nekaj let skoraj ni za dobiti. Zdj smo tik pred pričetkom izvozne kampanje za zgodnja jabolka, toda tistih za izvoz obetajočih vagonov jabolk letos ne bo ter bo odpadel važen dohodek našega gospodarstva.

m Načrti za ureditev okolice nove carinarnice, ki predvidevajo razne izpremembe v Erjavčevi in Einspielerjevi ulici, so sedaj odobreni. Čakali so na odobritev v Belgradu skoraj točno 1 leto. Izvršitev teh načrtov pa ne spada v letošnji gradbeni program carinarnice ter pride na vrsto prihodnje leto v drugi etapi.

m Kdo je kriv, da ni v pekovski stroki kolektivne pogodbe. »Delavska politika« je že nekajkrat napadla mariborske pekoveke mojstre, češ, da delajo proti pomočnikom. Za njo je prišel še »Večernik«, ki je naslikal položaj spora med mojstri in pomočniki v pekovski stroki mariborski javnosti docela napačno. Iz vrst mariborskih pekovskih mojstrov smo bili naprošeni, da objektivno naslikamo položaj: Med pekovskimi mojstri in pomočniki že dolgo časa tebejo pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe. To pogodbo so pomočniki že svoječasno imeli ter jim je priznavala najvišje meze v pekovski stroki v državi. Mojstri so prav tako tudi sedaj pripravljeni priznati pekovskim pomočnikom vse njihove zahteve, sporno točko tvori edino tako imenovano »nočno deloc. Pri sedanji ureditvi obratov mojstri ne morejo pristati, da bi se delo začelo šele zjutraj, ker bi jih potem velepekarne, ki imajo svoj obrat na tovarniški način urejen, povsem izrinile s trga. S tem ne bi bili prizadeti samo mojstri, temveč prav tako njihovi pomočniki. Večina pomočnikov

Dolgo ostati na soncu in hitro porjaveti!

Tedaj je potrebno ULTRA-OLJE-NIVEA s pojačeno močjo zaštite pred svetlobo. ULTRA-OLJE-NIVEA upija sončne žarke, ki povzročajo opekline in prepušča le tiste, ki porjave kožo.

bo približno 10 km hoje. Člani SPD lahko potujejo za polovično vozno na objavo, ki jo bo preskrbelo vodstvo, zato pa morajo biti na glavnem kolodvoru vsaj 20 minut pred odhodom vlaka.

I Vilice na kolesu so se mu zlomile. Redka nesreča se je zgodila večeraj 24-letnemu mesar-skemu pomočniku Gašperju Grilu iz Ljubljane, ko se je peljal proti klavnic. Zlomile so se mu prednje vilice ter je z vso silo telebnil na cesto. Potolkel se je posebno po glavi in so ga morali ljubljanski reševalci odpeljati v bolnišnico.

I Kožice in rokavice, šviro lak nudi Erjavce, Stari trg.

I Nad 77 milijonov vknjiženih posojil in kreditov. Prav zanimiv je splošen pregled vseh posojil in meničnih kreditov, ki so bili v prvih šestih mesecih vknjiženi na razna zemljišča, podjetja in hiše v mestu in okolici. Pri okrajnem sodišču je bilo podanih v tem času 992 zemljiškoknjižnih predlogov za vknjižbo posojil in kreditov v skupnem znesku 77.831.584 din. V juniju je bilo predlaganih 165 vknjižb za 10.102.126 din. Vknjižbe so dosegle rekord v februarju, ko je bilo predlaganih 160 vknjižb za vsote 17.914.584 dinarjev.

I Wolfova ulica katranizirana. Mestni delavci so večeraj zjutraj pričeli katranizirati Wolfovo ulico od Zvezde proti Marijinemu trgu. Katranizirali so del ceste v Zvezdi ob cesti proti Selenburgovi ulici in spodnji del trga. Katranizirali bodo počasi tudi Prešernovo ulico, Miklošičevo cesto od Uniona nizdol in Marijin trg. Promet je delno zaprt. Kolesarjem in avtomobilistom, a tudi drugim vozačem je dovoljena vožnja skozi prometni otok.

Zetev ječmena je povsod končana ter je po kakovosti in po količosti errednje dobra. Hudi navli in dolgotrajno deževje je vplivalo slabo na donos. Tudi pšenica in rž ne kaže na bogve kakšen lep pridelek, ker ju je ravno v cvetju zajelo deževje ter sta zelo pogoleti.

Krompir, koruza in fižol so si sicer precej opomogli, v kolikor jih poplava ni uničila, precej pa trpijo zdaj zaradi suše. Poleg tega napada krompir zelo močno peronospora in ker se pri nas še ni vpeljala škropljenje proti tej bolezni, bo tudi tega pridelka manj ter se letos računa s 40% slabšo krompirjevo letino, kakor je bila lani. Zlasti za Dravsko polje, kjer je izvoz krompirja glavni dohodek kmeta, bo to hud udarec.

Slab je bil letošnji pridelek sena. Košnja je padla v čas najhujšega deževja ter velikih poplav. V krajih, kjer so najlepši in največji naši travniki — Pesniška, Soteška, Ščavniška, Dravinjska dolina — so poplave uničile vse pridelek. Zdj pa spet ovira suša rast otave, tako da je pričakovati letos obšutnega pomanjkanja živinske krme. Pozna se to že zdaj, ko je obdržala živinska krma svojo visoko ceno 60—65 par za kilogram, kakor jo je imela pozimi.

Vinska trta pa se bujno razvija, je bogato obložena in če Bog dá lepo jesen, bo tako kvantitativen kakor tudi kvalitativen pridelek zadovoljiv.

je še itak uvidela upravičenost stališča mojstrov, toda pod vplivom marksističnega vodstva so se do sedaj pogajanja v zadnjem hipu razbila. Vendar pa obstoja upanje, da bo prišlo kmalu do sporazuma.

m O hudih sporih v vodstvu mariborske socialistične skupine se veliko govori v Mariboru. Posledica je, da so dobili nekateri najvnetejši organizatorji strokovnih edinic od vodstva odpoved. Mariborskemu delavstvu bo ta vojna med socialističnimi generali samo v prid.

m Smrt kosi mlade. V bolnišnici so umrli: kolarski pomočnik Alojz Ban, star 36 let; čevljarški pomočnik Viktor Rep, star 28 let, in delavka Marjeta Kraiger, stara 36 let. Naj počivajo v miru.

m Mariborsko šahovsko prvenstvo. V ponedeljek zvečer se je igralo 9. kolo. Eferl je premagal Knechta, Lukeš sen. Nosana, remis pa je bila partija Mišura : Babič, dočim so bile ostale partije prekinjene. Stanje po 9. kolu je naslednje: dr. Krulc 6½ (1), Mohorčič 6 (1), Mišura 6, Gerželj 5 (2), Lukeš sen. 5.

m Spremembe posesti. Kupili so: Merdavs Ivanka, posestnica in gostilničarka, parcelo 5161 kv. metrov v Koroškem predmestju od Martina Moškona za 120.000 din; Ana Krepek, posestnica in restavratorka, polovico hiše na Koroški cesti št. 50 od restavratorka Adama Crešnjarja za 125.000 din; viš. žel. kontrolor Franc Štih dve parceli v Jerovškovi in Ketejevli ulici od mesarja in posestnika Franca Hohnjeca v izmeri 936 kv. metrov za 48.000 din; Samastur Marko od mestne občine parcelo v Magdalenskem predmestju v izmeri 764 kv. metrov za 16.808 din; Martin Mencinger od Marije Filač hišo v Belgrajski ulici 24 za 90.000 din; Marn Hinko, trgovec, od mestne občine mariborske parcelo v izmeri 765 kv. metrov v Magdalenskem predmestju za 22.950 din.

m Karambol ga je spravil v ječo. Zaradi tatvin koles se je zagovarjal večeraj pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča 38 letni ključavničarski pomočnik Filip Jug s Pobrežja. Ko je 11. aprila zvečer vozil na kolesu čez most, je zapeljal v drugega kolesarja. Stražnik, ki stoji na Kralja Petra trgu, je hotel intervenirati, Jug pa je pustil svoje kolo na mostu ter pobegnil. Njegov beg je postal sumljiv ter so ga zasledovali in prišli. Izkazalo se je, da je Jug kolo ukradel Adolfu Pesku pred Gračnerjevo gostilno na Frankopanski cesti. Dokazali so mu tudi, da je bil on dotični, ki se je 7. aprila zaletel v Brezju s svojim kolesom v neko kolesarko, pa je po karambolu prav tako pustil svoje kolo na cesti ter pobegnil. Tudi dotično kolo je bil ukradel. Juga so obsodili na 1 leto in 6 mesecev robjave.

m Hude kazni zaradi uboja. Večeraj dopoldne so se zaradi uboja zagovarjali pred okrožnim sodiščem štirje osumljeni, ki so bili obsojeni na hude kazni. Dne 16. aprila t. l. je bil v Kamplo-rem vinotoču v Grajenščaku pri Ptuj ubit posestniški sin Ivan Hrenko. V tem vinotoču so dobili Hrenka 27 letni krojač Franc Šešerko iz Grajenščaka, 25 letni posestniški sin Jožef Kolarič iz Grajenščaka, 21 letni posestniški sin Anton Jakolič iz

Krčevine in 27 letni delavec Jožef Erjavce iz Grajene. Takoj, ko so ga zagledali, so ga napadli, ker je bil Šešerko zaradi neke klofute nanj jezen. Hrenko je bežal pred njimi, v bližnjem sadonosniku pa so ga dohiteli ter ga s koli in ročicami ubili. Zaradi tega dejanja so prešli vsi štirje obtoženi hude kazni. Šešerko je bil obsojen na 5 let robjave in na 4 leta izgube častnih pravic, Kolarič na 2 leti strogega zapore in 2 leti izgube častnih pravic, Jakolič na 3 leta strogega zapore, Erjavce pa na 3 leta robjave in 3 leta izgube častnih pravic.

Celje

c Novi Salezijanski mladinski dom v Celju sprejema dijake, ki obiskujejo državne srednje šole v Celju. Zavod je moderno urejen in ima lepe, zračne prostore; od državne gimnazije je oddaljen samo četrte ure. Za informacije se obrnite na Vodstvo Salezijanskega doma v Gaberjih pri Celju.

c Delavsko kolonijo za ravence bo priredilo Društvo za oskrbo delavske mladine. V poštev bodo prišli revni vajenci. Kolonija bo od 6. do 20. avgusta. Vodstvo kolonije išče sedaj primeren prostor.

c Državno preenstvo v tenisu bo v nedeljo v Celju. Srečala se bosta lokalna rivala Celje in Atletiki. Tekmovanje bo na igrišču SK Celja v Mestnem parku in se bo pričelo ob 7. zjutraj.

c Večeraj je izšla v Mohorjevi tiskarni v Celju druga številka glasila Celjske razstave, posvečena Celjski razstavi, ki bo v dnevi od 29. julija do 6. avgusta. Številka vsebuje zanimiv članek o uspehih oziroma neuspehih v obrtni strokovni nadaljevalni šoli, ki ga je napisal g. Zdošek Bogomir, dalje nadaljevanje članka v prvi številki g. Ivana Vodučka o pomenu reklame v gospodarskem življenju. G. A. Zorko je napisal v to številko članke o pomenu Ribarskega društva za ribarstvo v Savinji in njenih pritokih. Pol strani je posvečeno tudi Letošnji propagandni filatelistični razstavi v Celju, ki bo ob priliki letošnje celjske razstave. Za razstavo vlada veliko zanimanje tako, da obeta biti uspešna. Opozarjamo, da je ministrstvo dovolilo ob priliki celjske razstave polovično vozno v Celju za vse obiskovalce te razstave.

c Lepa zamisel Legije koroških borcev v Celju. Z merodajne strani smo slišali, da namerava Legija koroških borcev v Celju prirediti jeseni loterijo. Čisti dobiček bi bil namenjen gradnji novega Doma koroških borcev v Celju. V ta dom bi sprejemali predvsem invalide, člane organizacij, nadalje pa vse tiste potrebne člane, ki nimajo toliko zaslužka, da bi si privoščili dostojno stanovanje. To zamisel gotovo pozdravlja vsa slovenska javnost in jo bo tudi gotovo z veseljem podprla, ker gre za naše borce, ki so se žrtvovali za svobodo naše domovine in branili našo slovensko zemljo. Upamo, da bomo lahko v kratkem točno poročali o načrtih, ki so zaenkrat le ideja navdušenih voditeljev organizacije.

c Cinkarna DD. v Celju in Bratovska skladnica sta priredili v Lačji vasi pri Nazarjih lepo počitniško kolonijo, kamor sta poslali 32 dečkov, otrok revnih delavskih družin iz Celje in celjske okolice. Otroci so bili pred zdravniško pregledani. Skupni stroški kolonije znašajo 22.000 din. Fantje so srečni in zelo zadovoljni, saj imajo skrbno nadzorstvo, dobro, tečno in zdravo hrano, zdravo stanovanje pri posestniku Bartelu, vsak dan pa se hodijo kopat v Savinjo ali pa v Pako. Prav pogosto prirede tudi izlete v krasno okolico. Otroci se bodo vrnili s kolonije krepki in zdravi ter bodo prav gotovo znali ceniti dobroto trdke in Bratovske skladnice, da jim je priredila tako veliko veselje.

c V spanju je padel s skednja 4 m globoko. V Hrastniku je šel 46 letni mesarski pomočnik Fister Franc spat na skedenj. Okrog 2. po polnoči pa se je v spanju zavalil k vratom in treščil 4 m globoko na trda tla in si zlomil desno nogo.

c Nesreča matere pri obisku sina v bolnišnici. V celjsko bolnišnico je prišla obiskat svojega sina 51 letna žena posestnika Plevčak Ana iz Brezja pri Šmarju pri Jelšah. Vsa vesela je stopala proti postelji sina, da bi ga objela in pozdravila. Dobri materi pa je na gladkih parketnih tleh spodrsnilo. Da je padla in si zlomila levo roko v sklepu. Sedaj je ostala še mati v celjski bolnišnici.

c Strah pred vlomilci še ni ponehal. Pretekli mesec smo imeli v Celju, zlasti pa celjski okolici precej vlnovnih tatvin, ki so zelo razburile prebivalstvo. 15 vlnov je zagrešil, kakor smo že poročali, vlomilec Avžner. Zanimivo pa je, da sedaj ljudje vidijo v vsakem človeku, ki slučajno ponoči kolovratí domov, morda nekoliko vinjen, morilec. Tako je v nedeljo zvečer šel neki možki po cesti mimo Skalne kleti in je v bližini gozda ustrelil s samokresom. Stanovanci so takoj poklicali stražnika in opozorili na nevarnost. Ugotovljeno pa je bilo, da ni bilo ničesar. Strah pred vlomilci še ni ponehal in gorje tistemu, ki bi si drznil sedaj kje vlomiti. Ljudje so že tako previdni in pripravljeni, da bi vlomilcu slaba predla.

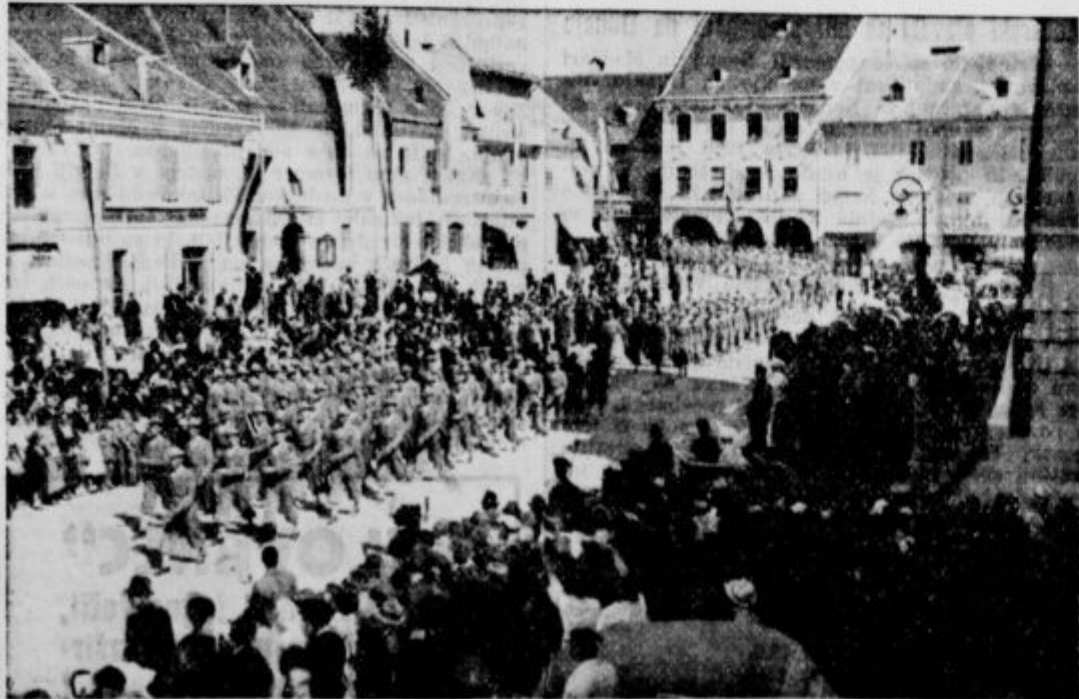
Kranj

Nadškof dr. Ujčič v Kranju. Prejšnji teden je prisel v spremstvu svojega tajnika prevzvišeni g. dr. Josip Ujčič, nadškof iz Belgrada v Kranj, kjer namerava preživeti svoje počitnice. Prevzvišeni se je nastanil v župnišču. Pri ljubljani vladika je postal stalen gost našega mesta. Prevzvišenemu g. nadškofu želimo prijetno bivanje v našem mestu.

Kranjski pevci v radiu. Drevi ob pol 9 do četrta na 10 bodo v ljubljanskem radiu peli ljubljani pevci moškega zbora »Prosvetnega društva« iz Kranja. To je že drugi nastop našega odličnega zbora. — Zato opozarjamo vse radioposlušalce na nastop naših pevcev.

Lep uspeh prireditve na Primskem pri Kranju. Kljub tolikemu številu prireditvev v nedeljo je bila vendar udeležba na telovadnem nastopu na Primskem zelo obilna. S tem so pokazali naši fantje in dekleta, da vlada na Primskem nov duh, da je stara marksistična trdnjava, s katero se hvalijo rdeči voditelji, popolnoma strta. To misel je zlasti poudaril slavnostni govornik g. dekan Škerbec iz Kranja. Naši fantje in dekleta pa so pokazali s svojim dobro uspešnim nastopom svojo trdno voljo, vzgojiti ne le telo, ampak tudi duha, in sicer v katoliškem duhu.

Dobro obiskani sestanek ZZZ v Smartnem pri Kranju. V nedeljo, 16. julija je bil v Smartinskem domu sestanek ZZZ. Na sestanku je poročal g. Breznik iz Ljubljane. Vse kaže, da bo ZZZ tudi v Smartnem dosegla in zajela vse delavstvo.

Kolone slovenskih fantov korakajo skozi Novo mesto na praznik dolenske mladine

KULTURNI OBZORNIK

Pogovor o „Igrah o kraljestvu božjem“ na kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani

Prof. Niko Kuret, znani pobornik novega množičnega katoliškega igranja pri Slovencih, urednik »Ljudskega Odra«, je pisatelj tudi teksta za kolektivno »Igro o kraljestvu božjem«, ki jo bo ves narod igral na Stadionu ob letošnjem kongresu. Ker bo to ena največjih oderskih prireditvev ne samo pri nas, temveč tudi z aziorom na podobne prireditve drugod, smo se obrnili na pisatelja Nika Kureta, da nam v nekaj besedah razloži pomen svojega gledališča ter smisel takega igranja. In tako nam je rade volje odgovoril na nekatera vprašanja, ki smo mu jih postavili.

1. Kaj je smisel novega ljudskega igranja?

»Če samo malo našemu vprašanju ljudskega gledališča, naj ugotovimo, da nam je ločiti tri vrste gledališča, ki si lastijo ta naziv. Prvo je tisto, ki bi prav za prav edino smelo nositi to ime: gledališče, porojeno iz ljudske tvornosti same, bodisi anonimno, bodisi z znanimi avtorji. Med tako gledališče štejem vse embrionalne zametke gledališča v folklorni zakladnici: običaje, zlasti koledarje itd., nato pa vse več ali manj izdelane gledališke tvorbe, zlasti koroške ljudske igre Štajerske, Dravosnjake, tudi škofjeloški pasijon itd. To gledališče je zares ljudsko: avtorji, igralci in soigralci so iz ljudstva. Gledalstva prav za prav ni. Drugo gledališče, ki si lasti to ime, je poklicno gledališče z določeno »ljudsko« dramatikom, nastalo iz filantropskih ali socialnih teženj druge polovice preteklega stoletja. Avtorji so tu umetniki, igralci so umetniki, ljudstvo je zgolj gledalstvo. Tretje ljudsko gledališče je pa tisto, ki je nastalo po vzorcu pravkar navedenega poklicnega gledališča, s to razliko, da so igralci iz ljudstva in da je gledalstvo ljudsko. To je diletantsko ali amatersko gledališče.

Kdor pozna »Ljudski Odr« in naš pokret, ve, da se navdušujemo in brigamo zlasti za prvo vrsto ljudskega gledališča, ki ga hočemo razvijati na že danih folklornih in religioznih osnovah, ga pospeševati, dvigati in bogatiti.

Cudim se, da tega pri nas nekateri ljudje ne morejo ali nečejo razumeti in zato naše stremiljenje čisto napačno vrednotijo.

2. Kaj misliš o igri kot taborni prireditvi?

»Moje iskreno mnenje je, da bi se moralo pri vseh velikih prireditvah v fari, okrožju, narodu itd. dati za skupno sveto mašo prvo in najpomembnejše mesto primerni množični gledališki prireditvi. Pravim, primerni. Vsaka prireditev se rod, iz neke ideje. To idejo, ki jo razlagajo taborni govorniki in jo posnamejo zborovalne resolucije, je treba ponazoriti z gledališko prireditvijo. Edino njej so lastni vsi tisti elementi, ki prireditveno idejo množici najbolj prijemljivo prikažejo in ji jo tako približajo, da jo resnično doživijo. V taki meri tega ne zmore noben govor, kaj šele konvencionalni telovadni in športni nastopi.

Take igre se dote iz že obstoječe dramske literature, lahko pa tudi nastajajo sprti in nalašč za posamezne prilike.

Ko so me vprašali, ali bi kazalo prirediti za kongres Kristusa Kralja ljudsko igranje, sem takoj pritrdil. Izbral sem eno in drugo iz že obstoječe literature: Calderon, Ghéon, Boon — nobena stvar se mi ni zdelala pripravna za to posebno priliko. Tako sem sedel in napisal sam »Igro o kraljestvu božjem«.

Za idejo Kristusa Kralja, za tako velik in pomemben kongres, se mi je namreč zdelo, da je treba take gledališke prireditve, ki bo po svojem stilu dosegala veličino ideje in vsega slavlja. Nastopiti mora ves narod, ki je bil deležen časti in žrtve za organizacijo kongresa.

V takem primeru pa ne gre več za igro samo. Kjer nastopajo tolikšne množice, se beseda izgubi. Samo gesla bujijo v zraku, samo vzkliki razbavajo tisočere in ogromni zbori, obleke, barve, zastavice, prapori, petje ustvarjajo razpoloženje in pripravljajo pot doživljati ideje, ki ji služi v igri vse: od besede in pesmi do premikanja množice.

Igro v takem slogu bi imenoval manifestacijsko igro. V njej gre za potisčenjeno kolektivno doživetje. Dostoj pri nas takih iger še nismo imeli. Poznavajo jih pa zlasti židoviti, predvsem belgijski Flami. Pa tudi zgodovina novejšega ruskega gledališča poroča o takih ogromnih predstavah (zlasti »Zavzetje Zimske palače«). Silni razmah doživlja tudi nemška o. To je igrska vrsta, ki jo je rodilo naše stoletje, v katerem se skuša svet spet urediti po določenih ideoloških sistemih.

Po svojem bistvu je ta igrska vrsta samo organsko nadaljevanje tistega gledališča, ki je bilo tudi manifestacija in kolektivno ustvarjanje — srednjeveškega misterija in njegovih ostančkov do današnjega dne.

Ali ne trpi pri tej tendenčnosti preveč prava umetnost?

»Čakal sem, da me boš sedaj vprašal: Kaj je z umetnostjo pri taki igri. Moje stališče je to: če je igra dosegla pretesec in »očiščenje« pri tisočeri, potem je zame svoj namen dosegla in se mi zdi debatiranje o umetnosti odveč.

4. Kako mislite realizirati tako veliko prireditev?

»Jasno je, da je treba za tako igro ogromne organizacije. Vrhovni režiser, g. Ivo Peršuh, znani naš oderski delavec in organizator, je prevzel hudo breme. Za ogromne zore je dobil pomoč v izkušenem igrskem vodji g. kaplanu Petančiču. Ta je zbral na popotovanjih križem po obeh škofijah iz posameznih dekanih potrebno število sodelujočih. Lahko pa rečem, da je zanimanje za sodelovanje velikansko. Številne prijave iz province je bilo treba celo zavračati. Pomisli pa, da ljudje ne dote za to nobenega povračila stroškov, ne hrane, ne posebne znižane vožnje. Ker bo sodelovalo pri igri nad tri tisoč ljudi in je igra zamišljena tako, da sodelujejo pri njej z odgovori in vzkliki ter ljudskim petjem tudi »gledalci«, ki jih bo najmanj deset tisoč in bodo imeli besedilo v rokah, bo to res igra, kjer bo ves naš narod po svojih odposlanstvih sodeloval. Po moji vednosti bo to sploh največja prireditev te vrste vsaj v Srednji Evropi, kaj šele pri nas.

Ogromne zore bodo usmerjali posebni reditelji po stadionu, tekst pa bo izvajal poseben zbor pred mikrofonom, ob njem bodo govorili zbori na stadionu.

Od igralcev pa se potemtakem zahteva ne toliko eksaktno »naštudiranje« igre, kolikor predvsem notranja, duhovna priprava. Po sporočilih, ki jih imam, vrši naša duhovščina in z njo posamezni krajevni režiserji izredno lepo delo s takšnim duhovnim pripravljanjem zborov

na nastop. Kar bo kdo delal, kar bo kdo govoril, vse bo služilo samo proslavi in manifestaciji ideje, ki je igra iz nje nastala.

Prireditve »Igre o kraljestvu božjem« na našem Stadionu v soboto, dne 29. VII. t. l., bo potemtakem velik gledališki in kulturni dogodek, prvovrsten in svojevrsten v naši oderski kroniki. Tekst je izšel v posebni knjižici (str. 47) z naslovom »Igra o kraljestvu božjem« v založbi »VI. Mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani« v dneh 25.—30. VII. 1939 z navedbo pisatelja Nika Kureta, vrhovnega režiserja Ivo Peršuha ter pomožnih režiserjev Davorina Petančiča in Ludvika Staneerja. Kajti tak tekst dobi svojo potrditev šele v množični razgibanosti in vtisu na udeležence, tako, da tekst predstavlja samo nekake režijske opazke ter skromno besedilo in stoji režiser nad pisateljem. Zato naj se vsak, ki hoče doživeti besedilo te igre in dometi smisel novega ljudskega igranja udeležiti edinstvene stadijske prireditve, na katero opozarjamo danes vse naše bralce s pogovorom z g. prof. Kuretom, ki je podal v njem tudi notranjo kulturnopsihološko utemeljitev za take vrste sodobno ljudsko igranje. Priprani smo, da bo ta velika, da, ogromna prireditev, potrdila opravičilo te igrske smeri, ki je namenjena prav za take trenutke in v takih primerih žanje tudi največji uspeh.

»Božji vrelci« osma cirilmetodijska številka. V juljski številki, posvečeni sv. bratoma Cirilu in Metodu, nam slovensko liturgično glasilo na prvem mestu prinaša lep Sardenkov prevod himne k jutranjim sv. Cirila in Metoda. K pesmi dobro pristaja najstarejša slika o sv. slovanskih blagovestnikih, ki se nahaja v Rimu v cerkvi svetega Klementa. Slika predstavlja sv. brata ob prestolu Kristusa Kralja in izvira že iz devetega stoletja. Pomemben je naslednji članek spirituala A. Kara: »Tudi ti si duhovnik«, ki nam v prav zdej, za mesec primici, kliče v zavest resnico, da so tudi navadni verniki deležni kraljevskega duhovstva v sv. Cerkvi in s tem tudi gotovih dolžnosti. Spis poživljata dve lepi vinjeti. V »razgovorih o sv. maši« in v vrsti darovanje. Kratka, topla in praktična liturgična razlaga Zelo učinkuje ilustracija Melkizedekove daritve kot predpodebe. Zanimiv je članek, kako so sodili o sveti maši veliki mojstri, sveti angleški lord Tomaž Mor, cesar Napoleon, slavni pisatelj Manzoni. Nazoren pregled zgodovinskega nastanka Katoliške akcije podaja dr. Vitold Klimkiewicz. Članek je izpod peresa enega glavnih pionirjev poljske Katoliške akcije. List se kratko s člankom in slikami spominja tudi 700 letnice plujekega minoritskega samostana. V zaglavju »Pod prapori Katoliške akcije« se nahaja nekaj važnih poročil, tako, kako je sv. oče Pij XII. ob svojem godu izrazil ustanovi Katoliške akcije: »srčne želje po blestemem napredku za to previdnostno obliko sodelovanja laikov v hierarhičnem apostolatu«, dalje kako se razvija Katoliška akcija na Angleškem in Irskem. V zaglavju »Iz liturgične setve in žetve« je zanimivo poročilo, kako je liturgično gibanje plodovito prodrla že v južno Ameriko. Obzornik »S katoliškega književnega polja« prinaša oceno dveh lepih knjig, jezuita Konstantina Noppela »Novo župnišče« in hrvatskega zbornika »Sv. Benedikt i njegovo djelo«. To slovensko liturgično glasilo »Božji vrelci«, ki stanejo letno samo 10 din, bi morala imeti vsaka slovenska katoliška družina. Naroča se list v Grobljah, p. Domžale.

Počitniški tečaj italijanskega jezika in kulture v Italiji. — Znani »Institut Nazionale per le Relazioni Culturali con l'Estero«, ki je priredilo italijansko knjižno razstavo v Ljubljani, priredi v počitnicah več tečajev italijanskega jezika in kulture, in sicer v Rimu od 31. julija do 30. avgusta, v Firenci od 13. julija do 31. avgusta, v Sieni od 15. julija do 15. septembra, v Benetkah od 1. do 30. septembra ter v Perugiji od 1. julija do 30. septembra, na katerih se bodo poučevali italijanski jezik, književnost, zgodovina, umetnost, kultura itd. Poseben tečaj bo tudi na obali Lago Maggiore, v Stresi in Verbani od 18. avgusta do 23. septembra. Tečaj za keramičeno tehniko in zgodovino keramike bo v Faenci od 2. do 13. julija, za arheologijo (v angleščini) v Neaplju od 11. julija do 22. avgusta, za glasbo pa v Sieni od 15. julija do 15. septembra. Udeleženci imajo velike popuste na železnici, kakor tudi na morju, dote brezplačni vizum ter prost vstop v muzeje in umetnostne zavode v Italiji. Vse podatke daje Ufficio turistico italiani ter tudi Istituto Nazionale per le Relazioni Culturali con l'Estero (IRCE) — Roma, la via Lazzaro Spallanzani.

Delo prof. Umberta Urbani-a za jugoslovansko književnost. — Ze večkrat smo na tem mestu opozorili na delo prof. dr. Umberta Urbani-a v Trstu, ki neustrudno prestavlja in piše iz jugoslovanske pa tudi slovenske književnosti. Tako je že svoj čas prestavil roman »Necista kri« Bore Stankovića, ki velja za najboljši erbski roman, zdaj pa je pripravil tisk tudi največji erbski ep »Gorski vianac« Petrovića Njegoša, ki bo izšel še letos v Milanu pod naslovom »Il serlo della Montagna«. Prav tako čaka natiska prevod Rakičevih Kosovskih pesmi. Zanimivo je tudi, da je v Trstu začela izhajati revija, ki jo urejuje pisatelj Guido Sambo in ki ima v vsaki številki po en članek Umberta Urbani-a o jugoslovanski književnosti. Prav tako smo izvedeli, da pripravlja prevod slovenskega dela, namreč Bartolov Alamut, za katerega je, kakor smo že poročali, zelo vnet in je njegova erčna želja, da ga prevede in izda v lepi obliki. Gosp. Umberto Urbani, ki je zdaj že praznovan 25 letnico svojega pisanja o naših književnostih, želimo, da bi imel v tej smeri še veliko, veliko uspeha.

Bolgari so izdali sedaj (uredil St. Vasiljev) posebno antologijo novel Jordana Jovkova, ki je lani umrl. Bilo bi kazno, da bi tudi Slovenci dobili tega mojstra bolgarske proze, zlasti krajše novele, v primernem cvetoberu.

Kot najnovejši zvezek »Naše knjige«, ki jo izdaja Kohn, je izšla daljša novela Živojina Vukosavljevića z naslovom »Pilot potporučnik Knap brani Beograd«. Delo je lani nagradila (v rokopisu) beogradska občina. Zanimati mora tudi nas Slovence, kajti Knap je bil Slovenec. Obseg: 164 strani.

Kritik Georgi Konstantinov je napisal in izdal pred kratkim knjigo »Rakovski in bolgarska revolucionarna ideologija« (188 str.).

Urednik sarajevske revije »Pregled«, ki je pred časom premeščen za profesorja v Kranj, pripravlja posebno dvojno številko revije, ki bo posvečena slovenski književnosti. Ideja je vse hvale vredna.

Ločitveni stolp

Razvedelo se je, da so imeli v Curihu ločitveni stolp, ki so vanj zapirali zakonce, ki so se drug drugega naveličali. Razvedelo se pa ni, zakaj, kako in čemu se je ta navada kar mahoma odpravila. To pa naj bo tukaj povedano.

Ce je že zalegla groznja, da bosta v tem temnem prostoru zaprta mož in žena, je pa resnična zaporu rodila naravnost sijajne uspehe. Zakaj, poskrbljeno je bilo, da sta morala sprta zakonca jesti z eno samo in isto žlico, piti iz istega kozarca in ležati na istem ležišču, če sta se hotela na njem odpočiti ali pa spati na golih tleh. Ko sta bila tako brez pomoči navezana le drug na drugega, pa seveda tudi zavarovana sprica hujšaka, prenašalcev post, klepetanj escedov in opominov tašč, sta imela na izbiro samo to: da ali početa drug drugega ali pa se drug z drugim po pameti sprita. Tako da resnično, ko je čez tedne odbila ura osvobodjenja, ni bilo dosti več kaj ločiti, in se je večkrat pojavil namesto jezavih petelinčkov — parček miroljubnih golobčkov.

Nekoč pa je zgrešila tudi to poznavanje človeka svoj narodnovzgojni smoter. Le eno željo sta imela tieta dva jeznoriteža: da bi se čim prej iznebila drug drugega. Bila sta dva mlada človeka, a tako neznane zagrizena, da nista hotela niti uro več bivati skupaj in sta ednika s povzdignjenimi rokami prosila, naj ju vendar loči, sicer da se bo zgodila nesreča.

Strahoma sta odklonila preizkušnjo v stolpu, pa ne brez vzroka, saj nista bila rojena v Curihu in zatorej tudi nista bila dolžna pokoravati se šegam tega mesta. Ker pa si je sodnik dejal, da bo koristno tudi drugim, kar je dobro za curiške meščane, ju ni maral poslušati, marveč je zapodil kar brž oba v stolp, čeprav sta se zaklinjala, da to ne bo dobro. Sodnik ju je spremil dva in štirideset stopnic visoko do celice, ki jo je lastnoročno zaklenil in vzel ključ s seboj. »Tako, zdaj naj se pa le pripravata, nemoteno, časa imata na pretek!«

Mogoče bi bil celo pozabil nanju, toda čez osem dni sta ga nanju spomnila neki razsajajoči jero, ki mu je bila ušla njegova varovanka, in pa hudoujoč se mojster, ki mu je pobebral njegov pomočnik. Sodnik bi se bil skoraj escedel; strašna sumnja mu je poglala vročo kri v glavo.

Sopihajoč je odvedel oba moža dva in štirideset stopnic visoko v stolp, kjer je našel iznajdljivi parček ob eni žlici, enem kozarcu in eni zofi, ki ju je on — osel — zaprl skupaj, namesto da bi ju bil ločil!

»Ali bosta šla brž vaak na svoj dom!« je zarohnel sodnik. Je jerob zazijal in se je mojster popraskal za ušesom. Toda neseča je bila že tu.

Pa kdo bi ju smel karati? Ali nista sodnika naravnost rotila in ga svarila, da naj ju loči?

Tako je tudi ta dva stolp zvezal namesto ločil, prišlo je do svatbe in sodnik je bil za pričo. A odtlej, ker se vendarle ni spodobilo počakati, da bi bil ta zgled vlekel, se je zaprl tudi ta paradiž in živi le še v storijskih.

Na novomeškem taboru je bila silna vročina in so imeli samarijani polne roke dela. Tudi narodnim nošam se je v sončni pripeki prilegla čaša vode.

ŠPORT

Po športnem svetu

Iso Hollo zopet na vidiku

Pri izločilnih tekmah za dvoboj s Švedsko je zmagal v Helsinkih v teku čez zapreke 3000 m atlet Lindblad v času 9:09,6 min pred olimpijskim zmagovalcem Vilmarom Iso-Hollo, ki je rabil za omenjeno progo 9:11,4 min.

Italijanka Testoni je postavila nov svetovni rekord

V okviru meddržavnega dvoboja Nemčija—Italija so bila tudi tekmovanja italijanskih lahkoatletinj, ki se pripravljajo za srečanje z Nemčijo, ki bo meseca avgusta v Draždanah. Pri teh tekmah je postavila Italijanka Claudia Testoni v teku čez zapreke na 80 m nov svetovni rekord s časom 11,5 sek. Dosedaj je branila svetovni rekord Nemka Ruth Engelhardt s časom 11,6 sek.

Zopet nov svetovni rekord v ženski atletiki

V Monte Carlo so imele francoske lahkoatletinke prvenstvene tekme v lahki atletiki. Ob tej priliki so postavile atletinje Lucas, Vincenc in Fire, članice pariškega SC v štafeti 3 X 800 m nov svetovni rekord v času 7:22,6 min. Dostoj je imel ta rekord italijanski SG Fenchii Unica.

Sedma etapa »Tour de France«

Na sedmi etapi »Tour de France« je bil prvi Francoz Pasak, ki je prevozil progo od Rojana do Bordoja v času 5 ur, 47 minut in 16 sekund. Naslednja proga je najdaljša in meri 276 km.

Norvežani so se omeščali

V mednarodni smučarski zvezi stalno stremijo za tem, da bi prireditelji dovolili pred tekmovanjem uporabljati skakalnice tudi pri treningu. Sedaj so tudi Norvežani prenehali s staro prakso pri svojih holmenkolnskih tekmah. Dostoj namreč niso nikoli dovolili, da bi se skakači pri treningu posluževali omenjene skakalnice; za tekme v prihodnji zimi se bodo pa skakači lahko poslužili tudi holmenkolnske skakalnice za trening.

Kdo bo nasprotnik Joe Louisa?

Nasprotnik Joe Louisa ni, kakor se je splošno mislilo, Lou Nova, temveč Bob Pastor, ki se bo 21. septembra boril v Detroitu s svetovnim mojstrom dvajset rund.

Nemško moštvo za Davisov pokal

Nemško reprezentanco, ki nastopi 28., 29. in 30. t. m. proti našim teniškim igralcem v finalni borbi Evrope za Davisov pokal, bodo sestavljali naslednji igralci: Henkel, Menzel, Metaxa in Goeptert. Kapitan moštva bo dr. Kleinschroth.

Madžarski plavalci so bili premagani na Dunaju

Šestnajstič so se pomerili Nemci in Madžari v plavanju, zadnjikrat v nedeljo na Dunaju. Bilanca teh srečanj za Nemčijo ni razveseljiva, saj so vsega skupaj zmagali samo petkrat in to v letih 1925, 1933, 1937, 1938 in 1939. Šest so jih izgubili in pet jih je ostalo neodločenih. V zadnjem času so se pa Nemci popravili in so si tako izboljšali vse vsa zadnja tri leta zmage. Letos so premagali Madžare z rezultatom 29:15 točkam.

O Harbigovem rekordu pišejo vsepovsod

Svojevrstni svetovni dogodek je vzbudil po vsem športnem svetu Nemec Harbig, ko je o priliki dvoboja med Italijo in Nemčijo postavil v Milanu odlični svetovni rekord v teku na 800 m. Ker je ta športni uspeh res nekaj posebnega, zato je povsem razumljivo, da pišejo mnogo o tem nemški časopisi in to na najvidnejših mestih. Prejšnji svetovni rekord, ki ga je postavil na tej progi Amerikaneec Woodruff v času 1:48 so smatrali za bajeslovne. No in če pogledamo sedaj uspeh Harbiga, potem šele moremo presoditi, na kaki stopnji je najnovejši svetovni rekord, katerega je popravil Harbig za več kot eno sekundo.

Dosedanji najboljši rezultati na tej progi so bili:

1. Harbig (Nemčija) 1:46,6.
2. Woodruff (Amerika) 1:48.
3. Wooderson (Anglija) 1:48,4.
4. Lanzi (Italija) 1:49,6.
5. Robinson (Amerika) 1:49,6.
6. Cunningham (Amerika) 1:49,7.

Celjski šport

Razpis

17. Zvezne dirke v Celje dne 23. julija 1939 na progah: Zagreb—Celje, Ljubljana—Celje, Maribor—Celje, Slovenj Gradec—Celje, Celje—St. Peter—Celje

Zagreb—Celje, start v Zagrebu ob 6 zjutraj, cilj v Celju pred gostilno Belaj na Bregu cca. ob 9.30. Ljubljana—Celje, start v Ljubljani pri km 1 na Tyrševi cesti ob 6, cilj v Celju na Krekovi cesti pred Glazijo cca. ob 8.30.

Maribor—Celje, start v Mariboru pri vodovodu ob 6, cilj v Celju na Mariborski cesti pred gostilno Svetel cca. ob 8. Slovenj Gradec—Celje, start v Slovenjem Gradcu ob 6.30, cilj v Celju na Krekovi cesti pred Glazijo cca. ob 8.

Celje—St. Peter—Celje, start in cilj pred Glazijo. Start ob 6.30, cilj cca. ob 7.15.

Medklubska dirka damskih skupine na progi: Celje—Petrovec—Celje, start in cilj pred Glazijo, star ob 10 dopoldne.

Določila:

Prijave sprejema in določi višino prijavnine vsaka podzveza v svojem delokrogu. Ravno tako ji pripada izvedba in vodstvo dirke na določenih progah. V redu izpolnjeni zapisniki dirk se morajo oddati takoj po končanih dirkah vodstvu Zvezne dirke v Celju.

Pravico starta imajo vsi dirkači, ki posedujejo legitimacijo KZKJ za 1. 1939.

Dirka se vrši ob vsakem vremenu in v okviru tehni. pravilnika KZKJ. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo držati čestno-policijskih predpisov.

Okrepčila in masna za vse dirkače je v Celju, Prešernova ulica v gostilni pri Angelnu. — Event. proteste je vložiti najkasneje pol ure po končani dirki prireditveni komisiji z vlogo 30 din, ki zapade v korist KSKC, če se protest zavrne.

Prijave za damsko skupino je nasloviti na Klub slov. kolektorjev v Celju najkasneje do 22. julija 1939. Prijavnina 10 din.

Nagrade:

Za vsako progo so določene tri spominske kolajne za prva tri mesta. Na progah, kjer bodo startali prvorazredni vozači ločeno od juniorjev, prejme nagrado vsaka skupina posebej. Na progah, odnosev skupinah z manj kakor 5 dirkačev došlih na cilj, prejme nagrado samo prvak. Za damsko skupino so tri darila. Odbor.

ZFO

Nastop mednarodnih tekmovalcev

V nedeljo ob 4. popoldne na Stadionu.

Naši telovadci in lahkoatletci, ki bodo zastopali našo državo na mednarodnih tekmah v Liegeu (Belgija), bodo nastopili v nedeljo na Stadionu v Ljubljani. Ta nastop telovadne in lahkoatletске reprezentance ZFO bo zelo zanimiv, saj bodo naši najboljši telovadci in lahkoatletci še enkrat tekmovali med seboj pred sodniškim zborom in pred občinstvom, kateremu bodo pokazali vse ono, čimer bodo tekmovali v Belgiji. Taki nastopi so najbolj zanimivi, če se izvedejo v obliki tekmovalja. In to se bo v nedeljo zgodilo.

Kakor smo že omenili, nastopi v Belgiji naša reprezentanca v mednarodnih telovadnih in lahkoatletskih tekmah. Reprezentanca ZFO sestavljajo najboljši telovadci in lahkoatletci, ki so bili izbrani potom izbirnih tekem in na podlagi uspehov, ki so jih dosegli pri treningih. Daljših skupnih treningov letos niso imeli, temveč trenirajo ta teden skupno lahkoatletci, zadnji teden pred odhodom pa bodo imeli skupni trening telovadci.

Točen spored nedeljskega nastopa na Stadionu bomo pravočasno objavili. Za enkrat samo opozarjamo nanj vse, zlasti pa prijatelje vrhunske telovadbe in zanimivih borb v lahki atletiki.

„SLOVENEČ“
na 10 straneh je največji,
najboljši in najbolj razširjen
slovenski dnevnik!

700 letnica minoritskega samostana v Ptuj

zdržena z vseslovenskim tretjeredniškim kongresom

Pokrovitelj proslave je voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec, predsednik senata.

Častno predsedstvo: g. minister za zgradbe dr. Miha Krek, g. minister brez portfelja Franc Suoi, g. ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, g. škof dr. Ivan Tomažič, g. škof dr. Gregorij Rožman, g. škof dr. p. Jeronim Mileta, g. p. dr. Bonaventura Burič, provincijal, g. vsuč. prof. dr. France Stele, g. prof. J. Herberstein-Proskau, g. ptujski prošt Ivan Greif.

V soboto, 5. avgusta: Mladinski dan

- 6.00 Slovesna sv. maša (p. dr. Bonaventura Burič, provincijal).
- 9.00 Prihod in zbiranje šolske mladine, križarjev, klaric in Marijinega vrta v drevoredu pred kolodvorom; nato sprevid skozi mesto na Minoritski trg.
- 10.00 Slovesen vohod prevzv. šibeniškega škola dr. p. J. Mileta v cerkev; pridiga za otroke, govori p. Križostom O. F. M., nato sv. maša (prevzv. g. škof dr. p. J. Mileta).
- 14.00 Blagoslov; slavnostna igra D. Petančiča »Kuga« (za otroke).
- 19.00 Pridiga (p. Odilo Hajnšek O. F. M.); slovesne večernice z blagoslovom.
- 20.00 Slavnostna igra D. Petančiča »Kuga«. Igra je Meškova zgodovinska povest o »Črni smrti« postavljena v slike. Napisana je nalašč za to priliko in izrečno za igranje pred samostanom. V veličastni igri se bo gledalec vživel v zgodovino našega mesta v trdi težki čas, ko je v Ptuj morila kuga. Igra bo izvajala 150 igralcev. Glavno vlogo igra g. Edo Grom, gledališki igralec iz Maribora, ki vodi tudi režijo. Pri predstavi sodelujejo pevski zbori, godbe, cirkuški igralci, konjeniki itd. »Kuga« se bo izvajala ob učenikovi umetni razsvetljavi in z zvočniki.

Iz legije koroških borcev

V nedeljo, dne 16. julija je bil v Kočevju ustanovni občni zbor krajevne organizacije Legije koroških borcev, na katerega so prihiteli številni bivši borci iz Kočevja in okolice.

Zborovanje je vodil predsed. pripravljalnega odbora g. Pavel Bregar iz Šalke vasi, ki je izrazil svoje veselje, da je lahko med zbranimi borci pozdravil zastopnike centrale v osebi tov. podpreds. Marušiča in Šefnana ter glavnega tajnika Kristana. V svojem nadaljnjem poročilu je podal pregled pripravljanih del ter pozval številne borce, da se spomnijo predvsem svojega vrhovnega poveljnika Nj. Vel. kralja Petra II. ter svojih tovarišev iz zadnjih 20 let, ki so dali domovini svoja življenja.

Obširno poročilo je podal v imenu glavnega odbora Legije podpreds. Marušič, nakar so si borci izvolili svoj prvi upravni odbor s tov. P. Bregantom ter učiteljem Bocem na čelu. Z obširnega zbora, ki je potekel v najlepši harmoniji, so se borci razšli na svoje domove z zavestjo, da so domovino že enkrat reševali ter da jo bodo še v bodoče, če bo za to potreba.

Višnja gora

V torek, 18. julija je bil pri fari v Višnji gori pokopan pilot Miha Novak z Brezovega pri Višnji gori, ki se je z letalom smrtno ponesrečil v Mariboru preteklo soboto. Med pogrebom je nad pokopališčem krožilo letalo in vršlo na pokopališče lep venec ranjaku tvarišu v slovo. — Naše letovišče napreduje. Prihajajo letoviščaji iz Belgrada, Zagreba in Splita. — Za kongres K. K. se farani pridno pripravlajo. Priglasilo se je nad 100 otrok za kongresno soboto; odraslih pa okrogla 300.

Leskovec pri Krškem

Zegnanje pri Sv. Ani bo namesto 30. t. m. že prihodnjo nedeljo, t. j. 23. t. m., to pa zaradi kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani, ki pade ravno na Anino nedeljo. Vsi, ki radi poročate k nam na ta dan, dobrodošli! — Tukajšnje prosvetno društvo je priredilo preteklo nedeljo prav lepo uspelo akademijo. Vsi nastopajoči so dobro naredili, najboljše pa igralci igre »Sv. Krištof«.

Ptuj

Zlet ptujske gasilske župe. V nedeljo 16. t. m. je imela ptujska gasilska župa v Ptuj svoj zlet. V ta namen je že v ranih urah prišlo v mesto mnogo uniformiranih gasilcev iz vseh strani ptujske župe. Ob 9. je bila v prostirski cerkvi slovesna sv. maša, ki so se je udeležili vsi gasilci in mnoga druga občinstva. Nato je bila na telovadišču v ljudskem vrtu skušnja za popoldanski nastop. Sence je vroče pripekalo, ko se je pomikal okrog

- 22.00 Procesija z Najsvetejšim z gorečimi baklami.
- 24.00 Polnočnica na Minoritskem trgu.

V nedeljo, 6. avgusta: Tretjeredniški dan

- 5.00 Budnice.
- 6.00 Sv. maša in skupno sv. obhajilo za tretjerednike. Pridiguje p. Ladislav Hazema-li O. Cap.
- 7.50 Sprejem lavantinskega škola prevzv. g. dr. Ivana Tomažiča in drugih odličnikov.
- 8.00 Prihod in zbiranje udeležencev in vseh organizacij v drevoredu pred kolodvorom; nato sprevid skozi mesto na Minoritski trg.
- 9.30 Sv. maša (na Minoritskem trgu); pridiga prevzv. g. škof dr. I. Tomažič; med sv. mašo ljudsko petje.
- 10.30 Slavnostno zborovanje za tretjerednike. Govorita: g. Alojz Miheličič, podpredsednik narodne skupščine, in g. Franc Terseglav, urednik »Slovenca«. Papežev blagoslov. Zahvalna pesem.
- 15.00 Pevski nastop ptujskega in ljubljanskega pevskega okrožja pod vodstvom zveznega pevovodje g. prosv. inšp. Marka Bajuka. Nastopa okoli 300 pevcev. Nato večernice z blagoslovom.
- 18.00 Slavnostna igra g. Davorina Petančiča »Kuga« na prostem.
- 20.00 Velik ognjemet pri parku. Izvajala ga bo tvrdka Pyrita iz Celja.

V ponedeljek, 7. avgusta: Romarski dan

- 6.00 Zahvalno romanje na Ptujsko goro, kjer bo imel slovesno sv. mašo in pridigo prevzvišeni g. ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

Na 15. eprevod na telovadišče. Koračnice je tako predpoldne, kakor tudi popoldne igrala ptujska gasilska godba. Nastop je prišlo gledat srednje veliko število ljudi, ki so posamezna izvajanja toplo pozdravljali. Prvi so nastopili člani gasilci s kongresnimi vajami, ki so jih dobro izvajali. Nato so sledile tekme posameznikov in rojev. Kot zadnjo točko so izvajali člani ptujske gasilske čete zaščitne vaje. Zažgali so leseno hišico, v katero sta šla dva gasilca v nagoriljivi azbestni obleki in z maskami na obrazu. Vsa izvajanja so bila dobro podana in so žela živahno odobravanje. Po nastopu se je razvila prosta zabava, ki je trajala pozno v noč.

Prijatelji slovenske katoliške mladine! V nedeljo, 23. t. m. bo v Sv. Vidu pri Ptuj Mladinski dan, ki ga priredita Fantovski odsek in Dekliški krožek pri Sv. Vidu. Prireditve bo celodnevna in zelo pestra. Med drugim bodo tudi plavalne tekme članov na Dravinji. Popoldne bo telovadni nastop z bogatim sporedom. Prijatelji slovenske katoliške mladine! Prijazni in prekrasni Sv. Vid ter slovenske Haloze vas vabijal! Pridite med slovensko mladino in jo podprite pri njenem velikem delu.

Tanki na paradi v proslavo francoskega narodnega praznika v Parizu, 14. julija.

Iz Julijske Krajine

Biserna poroka. Iz Kanala nam poročajo: Pred kratkim smo v naši župni cerkvi s slovesno mašo ob deseti uri praznovali biserno poroko 82 letnega Stefana Vidic in njegove žene 81 letne Ane Vidic, roj. Baydaž. Oba biserna slavljena sta se čila in zdrava ter uživata v vsej župniji visoko spoštovanju. Zato jim tudi vsi želimo, da bi jih nebeski Oče ohranil do skrajnih mej človeškega življenja. Izredni slovesnosti je prisostvovalo sedmero živih otrok — eden, ki je bil občinski tajnik, je umrl — ter kopica vnukov in pravnukov. Slavljence je vse svoje življenje rad hodil pritrkovat v zvonik. Umevno, da so mu tudi k njegovi svečanosti zelo krepko in vztrajno pritrkavali.

Velike Zabilje na Vipavskem. (Most se je podr). Pred kratkim se je podr pri nas most čez Vipavo kar sam od sebe. Ker trdno upamo, da v kratkem dobimo novega, boljše, ga izžube ne smatramo za nesrečo, druge nesreče pri dogodku pa ni bilo.

Opatje selo na Krasu. Predzadnjo nedeljo smo imeli pri nas nekako novo mašo. Obiskal nas je namreč novomašnik g. Rudolf Herak iz znane zavodne družine pri Sv. Lovraču Pazinčnem v Istri. G. Herak je novomašnik poreškopoljske škofije in je po veliki noči pel svojo prvo sv. mašo v Promanturi pri Pulju pri bratranču g. župniku Viktorju. Sedaj, ko je končal svoje študije v Vidmu, se je na povratku v kršno Istro oglašil pri nas v Opatnem selu, kjer je pred par leti dlje časa bival in studiral, ter daroval v naši župni cerkvi slovesno sv. mašo in nam podelil tudi novomašniški blagoslov. Želimo dragemu g. novomašniku, da bi nje-

govo težavno delo v tužnem istreku vinogradu Gospodovem bilo blagoslovljeno in bi rodilo obilo tako potrebnih sadov!

Sv. Križ na Vipavskem. (Nove orgle). Naša župna cerkev je dobila nove orgle. V nedeljo popoldne smo jih blagoslovili in kolavdirali. Cerkev je bila nabita kot samo ob izrednih prilikah. Naš domačin, podgorški župnik g. Stanko Stanič je razlagal ešast in razne zanimivosti orgelskega ustroja, naš mojster g. župnik Vinko Vodopivec je to razlago pa tolmačil s spremljanjem na orglah. Po govoru je bil koncert domačega cerkvenega zbora, pri katerem je sodelovalo 40 pevcev. Verniki so lepo in dovršeno podanemu petju sledili v tihi po- božnosti in so bili svojim pevcem iskreno hvaležni. Orgle imajo 10 pojočih registrov z dvema igral- nikoma. Izdelala jih je tvrdka Benz v Gorici v splošno zadovoljnost strokovnjakov in vse fare. Stanejo 30 tisoč lir. Velik del te vsote so zbrali požiřtvovalni domačini na pobudo g. župnika Sim- čiča, kateremu gre v prvi vrsti zahvala, da imamo nove, krásne orgle.

Klavže pri Podmelcu. (Požar). Dne 5. julija je v naši vasi nenadoma izbruhnil požar. V nekaj mi- nutah je vpepelil dvoje gospodarskih poslopj. Lastnik g. Ludovik Sorli je oškodovan za približno 30 tisoč lir. Domači in tolminski požarni brambi se je po več urah naporega truda posrečilo ome- jiti požar, ki je grozil celi vasi. — (Avtomobilska nesreča). Neki Dunajčanki se je v bližini naše vasi pripetila nemajhna nezgoda. Z majhnim avtomobi- lom se je odpravila na Ponikve. Na strmi vijugi se je avto epodrsnil in strmoglavil v globino. Gos- pa in šofer sta pravočasno skočila iz vozila in se rešila gotove smrti.

Letalo treščilo v ledenik

Ostanki ponesrečenega letala v višini 3000 m

Iz Curiha poročajo: Po vaseh ob jezeru Silser, ki je največje in najlepše jezero v Zgornjem En- gadinu, so ljudje že devet mesecev razburjeno pre- reševali, kam da bi bilo izginilo letalo D-AVFB, ki je poletelo 1. oktobra 1938 na progo Frankfurt —Milan. Ljudje so v takih pogovorih zmeraj ka- zali proti jugozahodu, kjer se dvigajo visoki vrhovi Alp kakor donebna stena proti Italiji. Tu je 3162 m visoki Pizo Stella in 3400 m visoka Cima di Castello; dalje so strme pečine Maloja in Bon- dasca, same ledeniške gore. Tu hitijo vodice v jezero Comer, tu sušijo kostanjevci gozdovi, ze- leni koruza in zori grozdje. Za tem ljubkim obra- zom Italije pa grozijo trdnjave garskih velikanov. Se zmeraj so v ljudskem epominjaju grozote z dne 4. septembra 1918 leta, ko se je pečina z Mon- te Conta sesula v dolino in pokopala vase Plurs in Schilano; 2500 ljudi je bilo takrat ubitih.

Tu, v švicarskem delu doline, se je kovinasti ptič brez dvoma zaletel v kako skalnato steno. Tu so namreč tiste megle, jesenskega dne poslednjikrat ališali njegovo brnenje motorja. Spet in spet so se odpravljale ekspedicije iz vasi Sils in Stampa v težko dostopno pozorišče, toda krhki ledenik in visoke snežene stene tega kraja, kjer je zmeraj polno plazov, so vsakršni poskus ome- gočili. Ko so pa te dni curiški turisti na pla- zovnem grušču goreke skupine Bondasco našli tr- ščice vezanega lesa in pa aluminijaste kose, se je koj odpravila skupina švicarskih obmejnih stra- žnikov, da preišče sled najdenih kosov. Že čez ne-

kaj ur pa so se morali vojaki radi nevihte vrniti. Vendarle so prispeli v višini 3000 m in so na ne- kem ledenišču našli daleč raztresene kose enega krila. Nato so raziskali debelo plast enega, ki ga je tu nasul plaz, in so spet dobili razne predmete: kose tanka, kovinske dele motorja, papir in ostanke blaga.

Ker je pa tu eneg še jako debel, pravijo, da ležijo teži kosi letal na dnu plazovnega pozori- šča, kjer bodo pač našli tudi trupla ponesrečencev. Kakor so oblikovani doslej najdeni ostanke, skle- pajo, da je letalo v gosti megli, ko ni bilo moči nikamor videti, z vsa silo treščilo v visoko pe- čino in se razbilo na tisoč kosov. Naslednji plaz je nato vse ostanke odnesel v globino, kjer jih je na ledeniku Bondasco več metrov na visoko zasul. Ker se v tem kraju tudi poleti skoraj nikoli popo- noma ne staja eneg, ne bo kazalo drugače, ko da ves tisti del počasi razkopljajo. To delo pa je za- radi grušč, pečin in prelazov jako težavno in ne- sklančno nevarno in zamudno. Vendar so ljudje v okolici vsaj toliko potolaženi, da je vendarle od- krit grob ponesrečencev.

Našli so grob davnega atenskega kralja

Kakor poročajo iz Aten, so imeli arheologi pri odkopavanju na tleh davnih Helenov zadnje ledne veliko srečo. Medtem ko je ena skupina našla Leo- nidoz epomenik na prelazu Termopile, pa je ame- riški raziskovalec Sherv odkril grob kralja Erehto- nija.

Bolj in bolj je jasno, da se je ameriskemu raz- iskovalcu in njegovim sodelavnikom posrečila zna- menita najdba. Kolikor se je do zdaj zvedelo, so dospeli a kopanjem do podzemne jame. Ko so hoteli jamo preiskati, so našli nekaj umetniško izdelanih predmetov iz zlata in slonove kosti, ki se jim je koj poznalo, da spadajo v izredno staro dobo. Grob je nekako iz leta 1450 pred Kr. roj. V grobu so bili še ostanki človeškega trupla. Mimo tega so našli tudi jako umetno izdelane po- sode in predmete za vsakdanjo uporabo, kar je do- kaz, da je bila v Atenah umetnost že v tisti davni dobi na višku.

Kakor poudarja profesor Sherv, je to prvi kraljevski grob, ki so ga odkrili na atenskih tleh. Saj pripada kralj Erehtijon že bolj bajeslovju. Kas- neje je postal polbog, ki so mu na Akropoli po- stavili tempelj, ki je še dandanes eden najlepših epomenikov antike, in se zove Erehtejon. Potresi so grob večkrat močno poškodovali, vendar so nekateri najdeni predmeti še povsem ohranjeni.

Sv. Pismo v starem jeziku mandžu

Švicarski misijonar in apostolski vikar v Cici- karju v Mandžukuou, msgr. Hogentobler, je ne- davno našel Zgodbe sv. pisma v starem jeziku mandžu, ki ga je medtem spodril kitajski jezik. Osem snopičev, ki so tiskani z lesenimi črkami, nimajo nobene letnice in tudi ne imena prevajalca. Brzkone so ta prevod oskrbeli ruski pravoslavni svečeniki pred 200 leti.

SLEPEC

Detektivska povest

XL

Naslednjo sredo me je Matheson po moji vr- nitvi v pisarno od preiskave, ki pa je bila na zahtevo policije za sedem dni preložena, napro- sil, naj bi šel za nekaj časa v Adelphi, kjer naj bi McNaba pripravil k spravi.

»Po vsem videzu se je sprl s Snargrovom,« je opomnil Matheson nejevoljno. »Record bo zato trpel škodo. To se ne sme zgoditi. Snargrove je postal nedostopen.«

Vzel je z mize neki policijski oglas z navad- nim napisom ter ga izročil meni.

»Odnosite tole k njemu,« to je vse, kar se je Snargrovu zdelo primerno poročati nam o tej za- devli. Nič več ni, kakor je mogoče človeku brati na vsakem oglasnem stebru. Pokažete mu, kaj je sto- ril. In lahko dodate tudi, da bo lordu Babbingtonu težko zagotoviti mu kakšne posebne predprave z njegov delo, če postane no — persona non gra- ta pri oblastvih.«

Medtem ko je Matheson odlagal dopis, sem ga prebral:

»Ljubi čast: mlad, črn, dobro oblečen človek, kakšnih šest čevljev visok in močne postave, ki pa pri hoji precej močno šepa. Znano je, da so ga v ponedeljek ponoči dne 15. januarja videli v Ealingu. Vsako obvestilo je treba poslati v New Scotland Yard ali pa na najbližjo policijsko po- stajo.«

»McNab ne bo hotel tega; to nasprotuje nje- govni teoriji,« sem omenil.

Matheson je napel ušesa.

»Tadaj ima že nekakšno svojo teorijo? Kakš- na je ta?«

»Ni mi povedal.«

»A misli, da Snargrove nima prav?«

»Da je zablodil — kakor izgubljena ovca,« Matheson je precej dolgo premišljeval. Dobro vem, kaj se je dogajalo v njegovem duhu: ugibal je, kako bi iz primera Ponsoby Pageta mogel ustvariti kakšno senzacijo, če bi njegov list zavzel drugačno stališče kakor pa oblast. Z drugimi be- sedami, premišljeval je, da bi prelom s policijo mogel biti neizbežen, nikakor pa ne nedonosen.

»Povejte mu,« je dejal Matheson, »da ga bo list podpiral v vsakem pametnem stališču, ki ga hoče zavzeti.«

»Tudi proti policiji?« me vprašal.

»Proti vsakomur,« je odvrnil hlastno.

Našel sem McNaba, ko je zagonetno gledal preko reke.

»Matheson pravi, da vas bo branil pri vsa- kem vašem napadu na metode naše policije,« sem mu naznanil.

»Bo? No, saj ne nameravam začeti kaj takega. Policija stori vselej, kar je v njeni moči, in to je bolj pogosto dobro kakor pa ne. Nekaj časa je stopal sem ter tja. Imenitno, jaz naj bi hotel na- pasti policijo! Ustavil se je in me s posmehom pogledal. »Poslušajte, svoj čas ste me vprašali, zakaj sem se lotil takega dela. Pravi odgovor na to je dejstvo, da mi je le-to že v krvi — moj oče je bil namreč redar.«

»Oh, pa nisem vedel.«

»On je prikalil.«

»Da; res, svojo karijero je končal kot grofij- ski nadzdravnik, toda svoj čas je bil skromen vaški redar, ki je izvršil imenitno delo v zadevi nekih irskih samostojnežev, tik preden sem bil jaz rojen.« McNab je zamišljeno pogledal v tla.

»Vendar pa na ta Snargrove, kajpada, še ni poli- cija; ne smemo napraviti napake, da bi od posa- meznosti sklepali na splošnost.«

Izkoristil sem ta trenutek, da sem potegnil iz žepa policijski oglas.

»Matheson želi vedeti, ali bi mu hoteli kaj pisati glede tegale,« sem rekel.

Prebral je oglas in delal sprošć opazke:

»Mlad, črn, dobro oblečen človek — ej, to je vse zato, ker so bili njegovi lasje skrbno počesani. Z drobnogledom so jih ogledovali. V kateri dobi že nehajo moški rabiti krtačo za lase?«

»Kakšnih šest čevljev visok — tako sklepajo po dolžini njegove palice.«

»Ki pri hoji precej močno šepa — to je spet palica, nekakšen non sequitur, mislim.« Nejevolj- no se ozrl name. Nato mi je vrgel oglas nazaj.

»Ne, povejte Mathesonu, da nimam ničesar pove- dati.« In s tem me je s policijskim oglašom vred odslavil.

A ko je napolnil dan začetka preložene prei- skave, sem na Mathesonovo prošnjo prišel spet k McNabu, da bi bil videl, ali bi me hotel spremljati k sodišču. On pa me je sprejel z odločno odklo- nitvijo.

»Umil sem si roke nad to zadevo,« je izjavil kratko.

»No, kajpada, zadeva je precej težka,« sem priznal.

Pihnil je skozi nos, ko je sprejel mojo opazko.

»Matheson,« sem nadaljeval, »se je strastno zagrizel vanjo. Dal vam bo odprt račun, kar se tiče stroškov, če ste prepričani, da bi mogli dvig- niti po Recordu dovolj prahu zaradi nje. Če pa ne, vam, kar trdi Snargrove, ne bi mogli reči ničesar drugega kakor »amen«, pravi, da vam ne bi dal niti enega penija.«

Zasukal se je proti meni.

»Ali bi bilo to verjetno?«

»Ne, kakor sem razbral iz tega, kar ste mu povedali v Ealingu. Ker pa ste zdaj odklonili, da bi to nadaljevali, mislim vendarle, da ste po glob- ljem premišljevanju spremenili svoje mišljenje.«

»Glejte, Chance,« mi je sčelil v besedo, »vse- eno pojem z vami, da bom vsaj slišal dokaze, ki bodo doprinešeni pri preiskavi. Prav lahko je mogoče, da je Snargrove spremenil svoje mnenje.«

To je bilo vse, kar sem hotel doseči.

Precej zgodaj sva prišla k sodišču, in da bi nama hitreje minil čas, sva stopila v majhno pred- sobo, v kateri so bili na mizi razpostavljeni razni dokazni predmeti, ki so bili v zvezi z zločinom. Ko sva bila ondi, je prišel v sobo Snargrove, da je odkazal nekemu redarju varstvo nad stvarmi. Delal se je, kaor da ni videl McNaba.

Mala dvorana je bila prenatrpana od rado- vednega občinstva. Toda, ko sem bil ponovil svoje že navedeno pričevanje, sem dobil varno mesto pri častnikarski mizi. Na majhni galeriji v ozadju dvorane sem videl McNabov napeti obraz, ko je nadzornik Snargrove pred tiho poslušajočim so- diščem navajal svoje dokazovanje. Preden pa je bilo to dokazovanje, ki ni bilo v nobeni pomembni po- drobnosti spremenjeno, končano, me je osupnila sprememba, katero sem opazil na McNabovem obrazu. Ob temnem ogledu lesene galerije, je bil prej njegov obraz videti bled, suhšajn in razbur- jen — obraz človeka, ki je nejevoljen in nesogla- sen s tem, kar sliši, ne da bi mogel povedati, za- kaj — zdaj pa je bil videti popolnoma spremenjen. Še vedno bled je zdaj ta obraz postal — to je edina primerna beseda — razžarjen! Temne oč- so se mu svetile kakor svetilke. Ko me je zagle- dal, je vstal, napravil kretnjo proti vratom in odšel s svojega mesta. V meni je jelo srce glasno utripati. Nekaj se je bilo zgodilo. Vstal sem izza mize. Saj ni bilo prave potrebe čakati na razso- do, ker bo tako in tako pozneje prišla na brzoav- nem traku. Po Snargrovjevem dokazovanju je bil že naprej storjen sklep — premišljen umor po ne- kem neznanem človeku ali neznanih ljudeh. Od- hitel sem ven.

McNab me je s sijočimi očmi pričakoval na hodniku. Redkokdaj sem videl tako vzneta člo- veka. Nedvomno je zadel na nekaj presenetljivega in nepričakovanega. In ker sem poznal take vrste ljudi, kakor je bil on, sem za trdno čutil, da to ni nikakršna častnikarska rasa, marveč nekaj ta- kega, kar meče novo luč na zamotani zločin.

Otroški količek.

Pravljica iz gozda

(48) Mezinček in Zlatokljunček sta nestrpno čakala, da se nevihta poleže. No in končno je zasijalo sonce in bila sta srečna. Kar zaslišata iz daljave rahlo zvonjenje. Trepetaje sta se približevala zvonjenju.

(49) »O dober dan,« je pozdravil Mezinček Zvončnico. »Tebe sem iskala in klicala, Mezinček, pa si me komaj slišal,« je jela pripovedovati. »Ti iščeš z Zlatokljunčkom Kuko, katera pa je zaprta v gradu viteza Srakoperja. Hudo ji prede, hudo, to mi je pripovedovalo sonce.« Mezinček se ji ni niti utegnil zahvaliti. Hitro je pograbil Zlatokljunčka za roko in že sta tekla proti domu iskat pomoči.

Kolesa

v veliki izbiri najceneje dobite pri

»TEHNIK« Josip Banjai
Ljubljana, Miklošičeva 20

Zaloga: tenis reketov, nogometnih žog in drugih športnih predmetov!

PENZIJON

»Kčeri Božje Ljubavi«
u Supetru na Braču

Zdravo letovišče ob morju med smrekami in bori. Ugodne zveze z bližnjim Splitom, odlično kopališče in senčen park. Penzije 45 din za osebo. Priporočljivo za družine in častite gg. duhovnike.

Ne pozabi, da bo kongres Kristusa Kralja že konec julija. — Le žrtve bodo kongresu pomogle do uspeha!

Velika mednarodna letalska razstava v Bruslju

Belgijski kralj na mednarodni letalski razstavi v Bruslju.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; število objav oglasov 1 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamne zadržanja se računa enokratna, 1 mm visoka pečetna vrstica po 1 din. — Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Oskrbnik

z večletno prakso, išče službo na večjem posvetu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11673.

Dekle

ki je služila pri zdravniku, želi službo pri zdravniku na deželi. Ponudbe upravi pod št. 11630.

Šofer in mehanik

vešč nemškega jezika, tudi z nemškim šofer. Izpitom, išče službo ali gre kot družabnik k avtopodjetju. Stefan Geder, Podgrad, Gornja Radgona.

Služkinja

pridna in poštena, vajena vseh hišnih del, kuhanja in likanja, želi službo pri boljši maloštevilni družini. Pismene ali ustne informacije v modni trgovini A. Zibert, Ljubljana, Prešernova ulica. (a)

Pouk

Osmašolec

pripravlja za popravne izpite. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurnost« št. 11606. (u)

Instrukcije

ali kake druge primerne zaposlitve med počitnicami, išče akademik, filozof. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11475. (a)

Vajenci

Učenko

v spec. trg. sprejem. Milka Špeletič-Richter, Ljubljana, Privoz 8.

Radio

Radioaparati

»Ingelen« 1938, skoro nerabljene, prodam. Poizve se v upravi »Slov.« pod zn. »425-11631«. (g)

Poizvedbe

Izgubil sem

v gozdu Dobava pri Brezicah rjavo listnico z din 1000. Kdor vrne listnico nepoškodovano z dokumenti, si lahko denar obdrži. Listnico je poslati na naslov Lovrenc Gradišek, tvornica celuloze — Videm-Krško.

Gnojilne črpalke
brzoparilniki
štedilniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi, 10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje Podraž Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

Službo dobe

Mehanika

za pletilne stroje sprejme takoj Janko Novak, tovarna pletenin, Radovljica. (b)

Dobro kuharico

za vsa hišna dela sprejmem k mali družini. Maribor, Aleksandrova cesta 28-L, levo. (b)

Restavracijsko kuharico

ali kuharico in slaščičarja iščem. Ponudbe upr. »Slov.« Maribor pod »Letošnje nameščenje 1939«.

Delavca

zvestega, treznega, ki ima veselje tudi s konjem — sprejemem v stalno službo. Ciglarjeva 30, Moste.

Grič

tovarna čokolade in bonbonov, Zagreb. Na oglas od 13. in 15. t. m. prošimo vse zainteresirane gospode, da izvolijo poslati svoje pismene ponudbe po pošti v tovarno v Zagreb. Vzrok zakasnitve defekt na potu. (b)

Šofer

vojaščin prost, zanesljiv, soliden, dober vozač, dobi takoj stalno službo za avtomobil v mestu na deželi. Ponudbe brez znamke na upravo »Slovenca« pod št. 11632. (b)

Posestva

Stavbišča

v mestu Mariboru takoj prodam. Ponudbe: Kalč. Vrazova 9, Maribor.

Enodružinska hiša

dvakratna, na Zg. Hudičji v Celju, ugodno na prodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11627. (p)

Trgovska hiša

velika, dvonadstropna, v središču mesta Celja, s trgovskimi lokali in velikimi skladišči naprodaj. — Ponudbe na podr. »Slov.« Celje pod »Kapital« 11669

SOBE

ODDAJO:

Mesečno sobico

lepo, v bližini banke uprave oddamo solidni uradnici. Naslov v upr. »Slov.« po št. 11608.

Prometna vzgoja šolarjev drugod

London uči ljudi prometne vzgoje: šolarji ob prehodu čez cesto.

Razno

Halo! Halo!

Stavbnim gospodarjem in tehničnim uradom se najtopleje priporoča Gradbeno podjetje Martinec, d. z o. z., Ljubljana — Prule 8. Postrežba točna. Cene solidne. (r)

Gumbnice, gube, plise, monograme, entel, ažu, fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica
Vezenje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Brezplačen zavitek

»Dostalovega« toaletnega bisera za poskušnjo. — Uspeh pri prvi uporabi. Spuščaj, mozolji, nečistosti lica izginejo. Poslijte za stroške 3 din v znamkah. »Kemikalija«, Novi Sad 144. V lekarnah in drogerijah originalni karton 32 din.

Glasba

Priložnostne prodaje

na ladije, ker dobite tovarniško nove plošče v poljubni izbiri že po Din 30.—, Zahtevajte seznam.

elektrofon

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje

oddam. Ogled od 10—12. Idrijska 3. (g)

Krasno stanovanje

manzardno, trisobno, oddam mirni družini za 350 din. Zagrebška ulica, nova hiša, bližina bežigradske gimnazije.

Vnajem

ODDAJO:

Tovarniške prostore v Ljubljani, primerne za vsako industrijo ali za skladišče, oddamo takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11217. (n)

Prodamo

Orehova jedrca

med in vosek dobite najceneje: Medarna, Ljubljana, Zidovska ulica 6.

Telefonska centrala

prav dobro ohranjena, za 4 zunanje linije in 20 aparatov tipa Standard, ugodno napredaj. Remec-Co., Duplica-Kamnik.

150 raznih stolov

velike mize in plošče s podstavki v dobrem stanju poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11656. (l)

Premog

koks, drva nudi

I. Pogačnik

Ljubljana, Bohoričeva 5 telefon 20-59

Postrežba brezhibna

Fotoaparati

Voigtlander 6x9, popolno opremljen, izvrstna optika, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11609. (l)

Cviček

pravi, dolenski, dobite pri

Centralni vinarni

v Ljubljani.

Telefon št. 25-73

Vzajemna posojilnica

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

»SLOVENE«
prihaja v mnoge slovenske družine

neprekinjeno že nad 50 let. — To je dokaz zvestobe do starega prijatelja, zaupanja v njegovo zanesljivost

Zahtevajte »Slovenca« na ogled tudi Vi in pišite na naslov: Uprava »Slovenca«, Kopitarjeva ulica št. 6, Ljubljana